

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Rijeka

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI

ODRŽAVANJE NERAZVRSTANIH CESTA
U JEDINICAMA LOKALNE SAMOUPRAVE
PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE

Rijeka, studeni 2013.

S A D R Ž A J

stranica

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE I KRITERIJI REVIZIJE	5
ODRŽAVANJE NERAZRSTANIH CESTA	6
Grad Bakar	8
Grad Cres	11
Grad Crikvenica	14
Grad Čabar	17
Grad Delnice	20
Grad Kastav	23
Grad Kraljevica	26
Grad Krk	30
Grad Mali Lošinj	34
Grad Novi Vinodolski	37
Grad Opatija	40
Grad Rab	42
Grad Rijeka	45
Grad Vrbovsko	49
Općina Baška	52
Općina Brod Moravice	55
Općina Čavle	58
Općina Dobrinj	61
Općina Fužine	64
Općina Jelenje	67
Općina Klana	71
Općina Kostrena	74
Općina Lokve	77
Općina Lovran	80
Općina Lopar	83
Općina Malinska-Dubašnica	86
Općina Matulji	89
Općina Mošćenička Draga	92
Općina Mrkopalj	95
Općina Omišalj	98
Općina Punat	101
Općina Ravna Gora	103
Općina Skrad	106
Vinodolska općina	109
Općina Viškovo	112
Općina Vrbnik	114
OCJENA UČINKOVITOSTI ODRŽAVANJA NERAZRSTANIH CESTA	117
OČITOVARANJE JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE	119

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Rijeka

KLASA: 041-01/13-15/20
URBROJ: 613-10-13-150

Rijeka, 29. studenoga 2013.

IZVJEŠĆE

O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI ODRŽAVANJA NERAZVRSTANIH CESTA
U JEDINICAMA LOKALNE SAMOUPRAVE
PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je revizija učinkovitosti održavanja nerazvrstanih cesta u jedinicama lokalne samouprave Primorsko-goranske županije.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni u razdoblju od 8. travnja do 29. studenoga 2013.

Revizijom su obuhvaćene jedinice lokalne samouprave Primorsko-goranske županije (14 gradova i 22 općine), koje su utvrđene odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 86/06, 125/06, 16/07, 95/08, 46/10, 145/10, 37/13, 44/13 i 45/13).

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Nerazvrstane ceste su, prema odredbama članaka 2. i 98. Zakona o cestama (Narodne novine 84/11, 22/13 i 54/13), ceste koje se koriste za promet vozilima i koje svatko može slobodno koristiti na način i pod uvjetima određenim ovim Zakonom i drugim propisima, a koje nisu razvrstane kao javne ceste u smislu ovoga Zakona, i to posebice: ceste koje su na području gradova s više od 35 tisuća stanovnika te gradova koji su sjedišta županija, a koje su posebnom odlukom bile razvrstane u javne ceste, ceste koje povezuju naselja, ceste koje povezuju područja unutar gradova i naselja, terminali i okretišta vozila javnog prijevoza, pristupne ceste do stambenih, poslovnih, gospodarskih i drugih građevina i druge ceste na područjima naselja i gradova.

Odredbama Odluke o cestama na području velikih gradova koje prestaju biti razvrstane u javne ceste (Narodne novine 44/12), koja je donesena na temelju članka 98. Zakona o cestama, određene su razvrstane ceste u 25 gradova koje postaju nerazvrstane ceste u ukupnoj duljini 2 801,1 km. Spomenutom Odlukom, na području Primorsko-goranske županije su određene ceste na području grada Rijeke duljine 64,18 km koje prestaju biti razvrstane u javne ceste, te postaju nerazvrstane ceste.

Pravni status nerazvrstanih cesta je uređen odredbom članka 101. Zakona o cestama, prema kojoj je nerazvrstana cesta javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi i ne može se otuđiti iz vlasništva jedinice lokalne samouprave, niti se na njoj mogu stjecati stvarna prava, osim prava služnosti i prava građenja građevina u skladu s odlukom predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, pod uvjetom da ne ometaju odvijanje prometa i održavanje nerazvrstane ceste. Odredbom članka 102. spomenutog Zakona, uređeno je pitanje pravnog statusa i upisa nerazvrstanih cesta u zemljische knjige za ceste koje se grade od stupanja na snagu ovog Zakona, te je utvrđeno da nerazvrstana cesta postaje javno dobro u općoj uporabi pravomoćnošću uporabne dozvole, odnosno izdavanjem drugog akta na temelju kojeg je dopuštena uporaba građevine u skladu s posebnim propisom i upisuje se u zemljische knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Odredbama članaka 131., 132. i 133. Zakona o cestama, uređeno je pitanje reguliranja pravnog statusa i upisa nerazvrstanih cesta u zemljische knjige i za nerazvrstane ceste koje su izgrađene do stupanja na snagu ovog Zakona. Navedenim odredbama utvrđene su i obveze jedinica lokalne samouprave u vezi nerazvrstanih cesta koje nisu evidentirane u katastru ili u katastru nije evidentirano stvarno stanje, da pribave i dostave nadležnom tijelu za katastar odgovarajuće geodetske elaborate kojima je snimljeno izvedeno stanje, kako bi tijelo nadležno za katastar po službenoj dužnosti podnijelo prijavu za upis nerazvrstane ceste u zemljische knjige nadležnom zemljiskomnjižnom sudu.

Upravljanje nerazvrstanim cestama je uređeno odredbom članka 107. Zakona o cestama, prema kojoj se upravljanje, građenje i održavanje nerazvrstanih cesta obavlja na način propisan za obavljanje komunalnih djelatnosti u skladu s propisima kojima se uređuje komunalno gospodarstvo. Spomenutom odredbom je utvrđena i mogućnost da jedinica lokalne samouprave osnuje trgovačko društvo u svom vlasništvu radi obavljanja navedenih poslova, a utvrđena je i obveza jedinica lokalne samouprave u vezi vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama na svom području. Prema odredbi stavka 4. navedenog članka, sadržaj i način vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama propisuje ministar uz suglasnost ministra nadležnog za poslove komunalnog gospodarstva.

Do vremena obavljanja revizije (studenzi 2013.), nadležni ministar nije propisao sadržaj i način vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama.

Prema odredbama članaka 101. i 107. Zakona o cestama, nerazvrstane ceste su imovina jedinica lokalne samouprave, te su ih jedinice lokalne samouprave obvezne evidentirati u poslovnim knjigama u skladu s odredbama članaka 5., 7., 8., 18. i 19. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 114/10 i 31/11), kojima je propisano iskazivanje imovine u knjigovodstvu proračuna, poslovne knjige proračuna, te načela iskazivanja i vrednovanja imovine u poslovnim knjigama.

Financiranje nerazvrstanih cesta je uređeno odredbom članka 108. Zakona o cestama, prema kojoj se građenje, rekonstrukcija i održavanje nerazvrstanih cesta financira iz proračuna jedinica lokalne samouprave, komunalne naknade i komunalnog doprinosa te naknada za osnivanje prava služnosti, prava građenja i prava zakupa na nerazvrstanoj cesti kao i iz drugih izvora. Za jedinice lokalne samouprave u kojima su prema odredbama Odluke o cestama na području velikih gradova koje prestaju biti razvrstane u javne ceste, određene javne ceste postale nerazvrstane ceste, utvrđeni su i dodatni izvori financiranja, odnosno iz dijela godišnje naknade za uporabu javnih cesta koja se plaća pri registraciji motornih i cestovnih vozila te iz dijela naknade za financiranje građenja i održavanja javnih cesta sadržanoj u trošarini na motorne benzine.

Prema odredbi članka 109. Zakona o cestama, jedinica lokalne samouprave uređuje vrste, opseg i rokove izvođenja radova redovitog i izvanrednog održavanja nerazvrstanih cesta, te nadzor nad izvođenjem tih radova. Redovito održavanje cesta, prema odredbi članka 2. Zakona o cestama, čini skup mjera i radnji koje se obavljaju tijekom većeg dijela godine ili cijele godine na cestama uključujući i sve objekte i instalacije, sa svrhom održavanja prohodnosti i tehničke ispravnosti cesta i sigurnosti prometa na njima, a izvanredno održavanje su povremeni radovi koji se obavljaju radi mjestimičnog poboljšanja pojedinih dijelova ceste bez izmjene tehničkih elemenata, osiguranja sigurnosti, stabilnosti i trajnosti ceste i cestovnih objekata, te povećanja sigurnosti prometa.

Održavanje nerazvrstanih cesta se prema odredbi članka 107. Zakona o cestama obavlja na način propisan za obavljanje komunalnih djelatnosti su skladu s propisima kojima se uređuje komunalno gospodarstvo.

Komunalne djelatnosti koje se financiraju iz proračuna jedinica lokalne samouprave, između ostalih i održavanje nerazvrstanih cesta, prema odredbama članaka 4. i 15. Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 – pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09, 49/11, 84/11, 90/11 i 144/12), mogu obavljati trgovačka društva koja osniva jedinica lokalne samouprave, služba – vlastiti pogon, koji osniva jedinica lokalne samouprave, te pravne i fizičke osobe na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova, pri čemu predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave određuje koje komunalne djelatnosti se mogu obavljati na temelju pisanog ugovora o povjeravanju komunalnih poslova, utvrđuje uvjete i mjerila za provedbu prikupljanja ponuda ili javnog natječaja za povjeravanje određenih komunalnih poslova na temelju ugovora, te nakon provedenog prikupljanja ponuda ili javnog natječaja donosi odluku o izboru osobe kojoj će se povjeriti obavljanje komunalnih poslova na temelju ugovora.

Prema odredbi članka 15. točke 5. navedenog Zakona, ugovor o povjeravanju određenih komunalnih poslova obavezno sadrži djelatnosti i vrijeme za koje se zaključuje ugovor, vrstu i opseg poslova, način određivanja cijene za obavljanje poslova, način i rok plaćanja, te jamstvo izvršitelja o ispunjenju ugovora, a ugovor se može zaključiti najdulje na četiri godine.

Prema odredbama članaka 22. i 28. Zakona o komunalnom gospodarstvu, održavanje nerazvrsnatih cesta se, uz druge komunalne djelatnosti (odvodnja atmosferskih voda, održavanje čistoće u dijelu koji se odnosi na čišćenje javnih površina, održavanje javnih površina, održavanje groblja i krematorija, te javnu rasvjetu), financira iz komunalne naknade, u skladu s Programom održavanja komunalne infrastrukture, koji donosi predstavničko tijelo jedinica lokalne samouprave za svaku kalendarsku godinu u skladu s predvidivim sredstvima i izvorima financiranja. Programom se obvezno utvrđuje opis i opseg poslova s procjenom pojedinih troškova za pojedine komunalne djelatnosti i iskaz finansijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa s naznakom izvora financiranja. Izvješće o izvršenju navedenog programa se podnosi predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave do konca ožujka svake godine za prethodnu kalendarsku godinu.

Financijskom revizijom jedinica lokalne samouprave Primorsko-goranske županije koju je Državni ured za reviziju obavio za 2011. i ranije godine, utvrđeno je da:

- pojedine jedinice lokalne samouprave nisu donijele program održavanja nerazvrsnatih cesta, odnosno programi ne sadrže propisane elemente,
- pisani ugovori, u slučaju kada poslove obavlja vlastito trgovačko društvo se ne zaključuju,
- poslovi održavanja se ugovaraju putem narudžbenica, izravnim ugovaranjem, bez provođenja propisanih postupaka odabira izvuditelja,
- odluke o odabiru izvuditelja ne donosi predstavničko tijelo,
- nisu ustrojene odgovarajuće evidencije nerazvrsnatih cesta,
- održavanje nerazvrsnatih cesta se evidentira u okviru rashoda za tekuće i investicijsko održavanje, a nije sadržano u programu održavanja komunalne infrastrukture.

Predmet revizije su aktivnosti jedinica lokalne samouprave vezane uz održavanje nerazvrsnatih cesta i izvori iz kojih se financira održavanje nerazvrsnatih cesta.

U svrhu ocjene učinkovitosti održavanja nerazvrsnatih cesta u jedinicama lokalne samouprave utvrđeni su sljedeći ciljevi:

- ocijeniti organizaciju i kontrolu održavanja nerazvrsnatih cesta,
- ocijeniti cjelovitost programa održavanja nerazvrsnatih cesta,
- ocijeniti jesu li poslovi održavanja nerazvrsnatih cesta povjereni u skladu s propisima,
- ocijeniti provedbu programa održavanja nerazvrsnatih cesta, te
- ocijeniti primjerenost zakonodavnog okvira u dijelu koji se odnosi na održavanje nerazvrsnatih cesta jedinica lokalne samouprave.

METODE I KRITERIJI REVIZIJE

U postupku revizije su korištene sljedeće metode prikupljanja i analize dokaza:

- analizirana su izvješća o obavljenim finansijskim revizijama jedinica lokalne samouprave,
- proučeni su i analizirani zakoni i drugi propisi, koji reguliraju održavanje nerazvrstanih cesta, interni akti, te stručni članci,
- ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa, te pravila, procedura i drugih internih akata,
- analizirani su upitnici i provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave (odluke, planovi, ugovori, računi i drugo) koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima,
- obavljeni su razgovori s odgovornim osobama, te su pribavljeni obrazloženja o pojedinim poslovnim događajima.

Za ocjenu učinkovitosti održavanja nerazvrstanih cesta, utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa, a tijekom revizije su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća pitanja:

- Je li jedinica lokalne samouprave donijela akt kojim je uredila održavanje nerazvrstanih cesta?
- Je li ustrojena baza podataka o nerazvrstanim cestama i vode li se odgovarajuće evidencije?
- Je li donesen program održavanja komunalne infrastrukture (nerazvrstanih cesta)?
- Jesu li poslovi održavanja nerazvrstanih cesta povjereni izvoditelju u skladu sa Zakonom o komunalnom gospodarstvu?
- Je li ustrojen sustav kontrola održavanja nerazvrstanih cesta?

ODRŽAVANJE NERAZVRSTANIH CESTA

Na području jedinica lokalne samouprave Primorsko-goranske županije ima ukupno 2 270,459 km nerazvrstanih cesta.

U tablici u nastavku se daju podaci o površini, broju stanovnika, duljini nerazvrstanih cesta na području jedinica lokalne samouprave, te o prosječnoj gustoći mreže nerazvrstanih cesta u odnosu na površinu jedinice lokalne samouprave i u odnosu na broj stanovnika na području Primorsko-goranske županije.

Tablica broj 1

Površina, broj stanovnika, duljina nerazvrstanih cesta, te prosječna gustoća mreže nerazvrstanih cesta u odnosu na površinu i broj stanovnika u jedinicama lokalne samouprave Primorsko-goranske županije

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Površina (u km ²)	Broj stanovnika	Ukupna duljina nerazvrstanih cesta (u m)	Gustoća mreže nerazvrstanih cesta (u m/km ²)	Duljina nerazvrstanih cesta (u m/stanovniku)
1	2	3	4	5	6 (5/3)	7 (5/4)
1.	Bakar	125,00	8 279	73 734	590,00	9
2.	Cres	229,00	2 879	76 470	334,00	27
3.	Crikvenica	29,00	11 122	115 300	3 976,00	10
4.	Čabar	280,00	3 770	65 830	235,00	17
5.	Delnice	230,00	5 952	85 070	370,00	14
6.	Kastav	11,00	10 440	51 924	4 720,00	5
7.	Kraljevica	18,00	4 618	43 880	2 438,00	10
8.	Krk	111,00	6 281	79 530	716,00	13
9.	Mali Lošinj	223,00	8 116	65 920	296,00	8
10.	Novi Vinodolski	262,00	5 113	105 000	401,00	21
11.	Opatija	66,00	11 659	61 731	935,00	5
12.	Rab	86,00	8 065	55 550	646,00	7
13.	Rijeka	44,00	128 624	345 232	7 846,00	3
14.	Vrbovsko	280,00	5 076	123 000	439,00	24
15.	Baška	101,00	1 674	28 271	280,00	17
16.	Brod Moravice	62,00	866	17 560	283,00	20
17.	Čavle	85,00	7 220	46 890	552,00	6
18.	Dobrinj	55,00	2 078	78 490	1 427,00	38
19.	Fužine	86,00	1 592	45 173	525,00	28
20.	Jelenje	109,00	5 344	49 400	453,00	9
21.	Klana	94,00	1 975	18 450	196,00	9
22.	Kostrena	12,00	4 180	30 754	2 563,00	7
23.	Lokve	42,00	1 049	18 700	445,00	18
24.	Lovran	21,00	4 101	21 430	1 020,00	5
25.	Lopar	26,00	1 263	42 000	1 615,00	33
26.	Malinska - Dubašnica	39,00	3 134	56 020	1 436,00	18
27.	Matulji	176,00	11 246	104 070	591,00	9
28.	Mošćenička Draga	45,00	1 535	31 170	693,00	20
29.	Mrkopalj	157,00	1 214	14 750	94,00	12
30.	Omišalj	39,00	2 983	40 107	1 028,00	13
31.	Punat	34,00	1 973	21 973	646,00	11
32.	Ravna Gora	82,00	2 430	20 550	251,00	8
33.	Skrad	54,00	1 062	40 310	746,00	38
34.	Vinodolska općina	152,00	3 577	70 560	464,00	20
35.	Viškovo	19,00	14 445	84 000	4 421,00	6
36.	Vrbnik	50,00	1 260	41 660	833,00	33
UKUPNO		3 534,00	296 195	2 270 459	642,00	8

Prosječna gustoća mreže nerazvrstanih cesta na području Primorsko-goranske županije iznosi 642 m/km² površine. Prosječna duljina nerazvrstanih cesta iznosi 8 m/stanovniku. Četiri jedinice lokalne samouprave (grad Mali Lošinj, te općine Dobrinj, Jelenje i Klana) ne raspolažu s podacima o duljini nerazvrstanih cesta na svom području, te su korišteni podaci Zavoda za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije.

U tablici u nastavku se daju rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta i njihov udjel u ukupno ostvarenim rashodima, te prosječno ostvareni rashodi po km ceste u jedinicama lokalne samouprave Primorsko-goranske županije.

Tablica broj 2

**Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta i njihov udjel u ukupno ostvarenim rashodima,
te prosječno ostvareni rashodi po km ceste u jedinicama lokalne samouprave
Primorsko-goranske županije**

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Ukupno ostvareni rashodi i izdaci u 2012. (u kn)	Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. (u kn)	Udjel rashoda za održavanje nerazvrstanih cesta u ukupnim rashodima i izdacima u 2012. (u %)	Ukupna duljina nerazvrstanih cesta (u km)	Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta po km ceste (u kn)
1	2	3	4	5(4/3)	6	7(4/6)
1.	Bakar	231.863.160,00	3.102.297,00	1,3	73,734	42.074,00
2.	Cres	21.346.854,00	719.245,00	3,4	76,470	9.406,00
3.	Crikvenica	72.464.111,00	3.010.449,00	4,2	115,300	26.110,00
4.	Čabar	12.732.603,00	975.540,00	7,7	65,830	14.819,00
5.	Delnice	28.013.747,00	3.476.707,00	12,4	85,070	40.869,00
6.	Kastav	35.386.295,00	495.612,00	1,4	51,924	9.545,00
7.	Kraljevica	14.522.347,00	798.546,00	5,5	43,880	18.198,00
8.	Krk	58.276.883,00	986.277,00	1,7	79,530	12.401,00
9.	Mali Lošinj	83.549.904,00	728.618,00	0,9	65,920	11.053,00
10.	Novi Vinodolski	32.186.193,00	1.257.172,00	3,9	105,000	11.973,00
11.	Opatija	116.282.412,00	3.738.171,00	3,2	61,731	60.556,00
12.	Rab	54.789.546,00	740.537,00	1,4	55,550	13.331,00
13.	Rijeka	778.975.869,00	20.400.994,00	2,6	345,232	59.094,00
14.	Vrbovsko	16.728.738,00	804.595,00	4,8	123,000	6.541,00
15.	Baška	17.362.798,00	420.694,00	2,4	28,271	14.881,00
16.	Brod Moravice	4.320.902,00	46.706,00	1,1	17,560	2.660,00
17.	Čavle	27.662.203,00	1.218.719,00	4,4	46,890	25.991,00
18.	Dobrinj	16.723.503,00	133.199,00	0,8	78,490	1.697,00
19.	Fužine	11.797.674,00	361.491,00	3,1	45,173	8.002,00
20.	Jelenje	16.298.548,00	1.700.123,00	10,4	49,400	34.415,00
21.	Klana	8.531.125,00	357.969,00	4,2	18,450	19.402,00
22.	Kostrena	40.609.459,00	3.653.509,00	9,0	30,754	118.798,00
23.	Lokve	5.739.135,00	261.114,00	4,5	18,700	13.963,00
24.	Lovran	35.046.165,00	348.570,00	1,0	21,430	16.266,00
25.	Lopar	15.138.863,00	212.444,00	1,4	42,000	5.058,00
26.	Malinska-Dubašnica	33.327.755,00	328.495,00	1,0	56,020	5.864,00
27.	Matulji	60.975.440,00	2.250.772,00	3,7	104,070	21.627,00
28.	Mošćenička Draga	8.186.001,00	26.065,00	0,3	31,170	836,00
29.	Mrkopalj	4.680.208,00	177.559,00	3,8	14,750	12.038,00
30.	Omišalj	29.213.036,00	438.283,00	1,5	40,107	10.928,00
31.	Punat	13.952.912,00	627.247,00	4,5	21,973	28.546,00
32.	Ravna Gora	8.679.905,00	533.902,00	6,2	20,550	25.981,00
33.	Skrad	5.021.942,00	158.961,00	3,2	40,310	3.943,00
34.	Vinodolska općina	18.144.224,00	469.390,00	2,6	70,560	6.652,00
35.	Viškovo	68.245.039,00	1.593.926,00	2,3	84,000	18.975,00
36.	Vrbnik	5.916.683,00	241.396,00	4,1	41,660	5.794,00
UKUPNO		2.012.692.182,00	56.795.294,00	2,8	2 270,459	25.015,00

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012., su ostvareni u iznosu 56.795.294,00 kn i čine 2,8% ukupno ostvarenih rashoda i izdataka. Prosječno ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta na području Primorsko-goranske županije iznose 25.015,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Grad Bakar

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđen je grad Bakar kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Primorsko-goranske županije. Površina grada Bakra je 125 km², a obuhvaća devet naselja s 8 279 stanovnika. Na koncu 2012. grad Bakar je imao 23 zaposlenika.

Prema podacima grada, u naseljima na području grada Bakra su 203 nerazvrstane ceste ukupne duljine 73,734 km, što čini 590 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 231.863.160,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 3.102.297,00 kn ili 1,3% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 42.074,00 kn/km nerazvrstane ceste i uglavnom se odnose na građevinske radove na uređenju i sanaciji nerazvrstanih cesta.

Organizaciju poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području grada Bakra obavlja Upravni odjel za urbanizam, komunalni sustav i ekologiju.

Nalaz i preporuke

U travnju 1996. je donesena Odluka o nerazvrstanim cestama na području grada Bakra, kojom je uređeno korištenje, održavanje, izgradnja, rekonstrukcija, zaštita, financiranje, nadzor i inspekcija nerazvrstanih cesta. Skreće se pozornost, da je u srpnju 2011. stupio na snagu Zakon o cestama, kojim je, zajedno s izmjenama i dopunama navedenog Zakona iz 2013., usklađeno zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije te je, između ostalog, uređen pravni status nerazvrstanih cesta.

Državni ured za reviziju predlaže uskladiti akt kojim će se urediti upravljanje, održavanje i izgradnja nerazvrstanih cesta na području jedinice lokalne samouprave, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja nerazvrstanim cestama, te poslovi održavanja (redovno i izvanredno održavanje), građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta te tko ih obavlja, propisati mjere zaštite nerazvrstanih cesta i utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nad poslovima održavanja nerazvrstanih cesta, te tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama. Utvrditi izvore financiranja nerazvrstanih cesta i provedbu upisa nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama.

Grad Bakar je ustrojio bazu podataka nerazvrstanih cesta koja sadrži podatke o duljini, prosječnoj širini, površini i dijelovima prometnice (asfalt, odvodnja, pješački hodnik, ograde, potporni i obložni zidovi, prometna signalizacija). U skladu s odredbama Zakona o cestama, jedinica lokalne samouprave je obvezna voditi jedinstvenu bazu podataka nerazvrstanih cesta. Sadržaj i način vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, do vremena obavljanja revizije (studeni 2013.), nije donesen.

Do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, Državni ured za reviziju predlaže ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koja će uz podatke o nazivu ili oznaći nerazvrstane ceste, opisu ceste, duljini i površini nerazvrstane ceste, sadržavati broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta.

Početkom 2007. ovlaštena osoba je procijenila vrijednost nerazvrstanih cesta prema popisu nerazvrstanih cesta iz 1993. Procjenom je obuhvaćeno 62,57 km nerazvrstanih cesta ukupne vrijednosti 86.570.543,00 kn te su navedeni podaci o duljini, prosječnoj širini, površini i dijelovima prometnice (asfalt, odvodnja, pješački hodnik, ograde, potporni i obložni zidovi, prometna signalizacija). Do 2012. je ažuriran popis cesta i ustrojen geografsko informacijski sustav. Koncem 2012. ukupna vrijednost nerazvrstanih cesta iznosi 132.957.115,00 kn i odnosi se na 73,734 km nerazvrstanih cesta. Analitička knjigovodstvena evidencija nerazvrstanih cesta u skladu s jedinstvenom bazom podataka nije ustrojena.

Državni ured za reviziju predlaže ustrojiti analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama.

U tijeku je postupak usklađivanja zemljišnih knjiga i katastra zemljišta na području jedne katastarske općine kako bi se stvorili uvjeti za upisivanje nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo grada Bakra.

Državni ured za reviziju predlaže nastaviti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta na području grada Bakra u zemljišne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i kao neotuđivog vlasništva grada Bakra.

Program održavanja nerazvrstanih cesta obuhvaćen je Programom održavanja komunalne infrastrukture za 2012., koji je donesen u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu. Navedeni program sadrži opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova održavanja te je planirano financiranje iz sredstava komunalne naknade.

Gradsko vijeće je na sjednici održanoj 28. ožujka 2013. prihvatio izvješće o izvršenju Programa održavanja komunalne infrastrukture. Prema programu, rashodi za komunalnu djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta planirani su u iznosu 3.150.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 3.102.297,00 kn, što je za 47.703,00 kn ili 1,5% manje od plana. Rashodi su financirani iz sredstava komunalne naknade.

Prema Odluci o komunalnim djelatnostima iz rujna 2009., poslovi održavanja nerazvrstanih cesta se obavljaju na temelju ugovora o povjeravanju poslova. Navedenom Odlukom je utvrđeno raspisivanje javnog natječaja te uvjeti i kriteriji odabira najpovoljnije ponude.

Ugovor o povjeravanju komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta je zaključen s pravnom osobom u svibnju 2010. za razdoblje četiri godine. Navedeni ugovor sadrži vrstu i opseg poslova, način određivanja cijene za obavljanje poslova, način i rok plaćanja, te jamstvo izvršitelja o ispunjenju ugovora. Godišnja ugovorena vrijednost radova određena je Programom održavanja komunalne infrastrukture u iznosu 3.000.000,00 kn.

Prema spomenutom ugovoru, ostvareni su rashodi u iznosu 2.947.646,00 kn, koji se odnose na obavljene poslove održavanja dijelova nerazvrstane ceste, održavanja okoliša, ophodarske službe i zimske službe.

Kontrolu poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području grada Bakra obavlja Upravni odjel za urbanizam, komunalni sustav i ekologiju.

Grad Cres

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđen je grad Cres kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Primorsko-goranske županije. Površina grada Cresa je 229 km², a obuhvaća 26 naselja s 2 879 stanovnika. Na koncu 2012. grad Cres je imao 16 zaposlenika.

Prema podacima grada, duljina nerazvrstanih cesta u naseljima na području grada Cresa je 76,470 km, što čini 334 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 21.346.854,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 719.245,00 kn ili 3,4% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 9.406,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Poslove tekućeg održavanja nerazvrstanih cesta na području grada Cresa je obavljalo trgovačko društvo na temelju zaključenog ugovora o obavljanju poslova održavanja nerazvrstanih cesta. Organizaciju održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja upravni odjel za proračun i financije, komunalni sustav i prostorno planiranje.

Nalaz i preporuke

U kolovozu 2003. je donesena Odluka o uređenju prometa i o nerazvrstanim cestama na području grada, te izmjene u ožujku 2005. Odluka nije usklađena s odredbama Zakona o cestama, prema kojima su jedinice lokalne samouprave dužne donijeti ili uskladiti interni akt o nerazvrstanim cestama. Sastavni dio akta o nerazvrstanim cestama je popis nerazvrstanih cesta na području grada koji sadrži naziv, duljinu i površinu nerazvrstane ceste, broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj se cesta nalazi.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti akt kojim će se urediti upravljanje, održavanje i izgradnja nerazvrstanih cesta na području jedinice lokalne samouprave, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja nerazvrstanim cestama, te poslovi održavanja (redovno i izvanredno održavanje), građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta te tko ih obavlja, propisati mjere zaštite nerazvrstanih cesta i utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nad poslovima održavanja nerazvrstanih cesta, te tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama. Utvrditi izvore financiranja nerazvrstanih cesta i provedbu upisa nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama.

Grad Cres je 1995. izradio bazu podataka-registar nerazvrstanih cesta s nazivom, oznakom, vrstom i duljinama nerazvrstanih cesta koja ukupno iznosi 76,470 km, od čega se na asfaltirane ceste odnosi 30,410 km, makadamske ceste 43,710 km, te na druge ceste (kamene, popločane) se odnosi 2,350 km. Prema odredbama Zakona o cestama, jedinice lokalne samouprave vode jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama na svom području, a sadržaj i način vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama propisuje ministar pomorstva, prometa i infrastrukture uz suglasnost ministra nadležnog za poslove komunalnog gospodarstva.

Do vremena obavljanja revizije (studenzi 2013.), nadležni ministar nije propisao sadržaj i način vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, voditi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koja će uz naziv ili oznaku nerazvrstane ceste, opis ceste, duljinu i površinu nerazvrstane ceste, sadržavati i broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta.

U poslovnim knjigama je evidentirana vrijednost nerazvrstanih cesta u iznosu 9.940.521,00 kn, a odnosi se na ulaganja u pojedine nerazvrstane ceste tijekom godina. Međutim, nema evidentirane pojedinačne vrijednosti svih nerazvrstanih cesta sa svog područja i ne vodi analitičku evidenciju nerazvrstanih cesta. Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici su obvezni u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora.

Državni ured za reviziju predlaže, u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta koja će sadržavati podatke o vrijednosti pojedinih cesta, te u poslovnim knjigama evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta.

Grad Cres nema podatak o duljini cesta upisanih u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi. Prema odredbama Zakona o cestama, nerazvrstane ceste se upisuju u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave.

Gradsko vijeće grada Cresa je donijelo program i izmjene programa održavanja komunalne infrastrukture za 2012., kojim su planirani rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u iznosu 720.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 719.245,00 kn. Poslovi održavanja nerazvrstanih cesta su radovi redovnog održavanja, hitne intervencije, te pojačano održavanje nerazvrstanih cesta. Izvori financiranja održavanja cesta su prihodi od komunalne naknade i ustupljeni porez na dohodak otočnim jedinicama lokalne samouprave. Program sadrži vrste poslova održavanja odnosno djelatnosti (asfaltiranje udarnih rupa po naseljima, tamponiranje udarnih jama, održavanje usjeka, zasječka nasipa, održavanje objekata za odvodnju, održavanje opreme ceste, košnja trave i održavanje zelenila, popravak kamenih suhozida, zimska služba) i finansijska sredstva potrebna za ostvarivanje programa. Program ne sadrži opseg poslova održavanja, odnosno nisu utvrđene pojedinačne nerazvrstane ceste ili dijelovi cesta na kojima se planira održavanje s opisom, vrstom, količinom i vrijednosti poslova održavanja koji se trebaju obaviti na svakoj pojedinoj cesti. Gradsko vijeće je u ožujku 2013. prihvatio izvješće o izvršavanju programa održavanja komunalne infrastrukture za 2012.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja komunalne infrastrukture koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama utvrđenim u jedinstvenoj bazi podataka o nerazvrstanim cestama, na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja.

U veljači 2009. gradsko vijeće je donijelo Odluku o komunalnim djelatnostima, kojom je utvrđeno da se komunalna djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta može povjeriti pravnoj ili fizičkoj osobi na temelju pisanog ugovora, nakon provedenog javnog natječaja. Navedenom Odlukom su utvrđeni načini i uvjeti za provedbu javnog natječaja za povjeravanje poslova održavanja nerazvrstanih cesta.

U skladu s navedenom Odlukom, grad Cres je u svibnju 2012. proveo postupak javnog natječaja, te odabrao trgovačko društvo kojem je povjerio obavljanje komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta od 2012. do 2016., o čemu je zaključen ugovor u srpnju 2012.

Ugovoreno je obavljanje radova redovnog održavanja nerazvrstanih cesta, hitne intervencije i pojačanog održavanja nerazvrstanih cesta, predviđenih godišnjim programom održavanja komunalne infrastrukture, prema jediničnim cijenama iz ponudbenog troškovnika. Plaćanje obavljenih radova je ugovoreno na temelju ispostavljenih računa. Jamstvo izvršitelja o ispunjenju ugovora nije ugovoreno, što nije u skladu s odredbom članka 15. Zakona o komunalnom gospodarstvu, prema kojoj ugovor o povjeravanju komunalnih poslova obvezatno sadrži i jamstvo izvršitelja o ispunjenju ugovora.

Za kontrolu obavljenih poslova održavanja nerazvrstanih cesta za 2012. zadužen je stručni suradnik za komunalni sustav, a za pojedina investicijska održavanja nerazvrstanih cesta nadzorni inženjer.

Državni ured za reviziju predlaže pri zaključivanju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova ugovoriti i jamstvo izvršitelja o ispunjenju ugovora, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Grad Crikvenica

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđen je grad Crikvenica kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Primorsko-goranske županije. Površina grada Crikvenice je 29 km², a obuhvaća četiri naselja s 11 122 stanovnika. Na koncu 2012. grad Crikvenica je imao 43 zaposlenika.

Prema podacima grada, duljina nerazvrstanih cesta u naseljima na području grada Crikvenica je 115,300 km, što čini 3 976 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 72.464.111,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 3.010.449,00 kn ili 4,2% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 26.110,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Poslove tekućeg održavanja nerazvrstanih cesta na području grada Crikvenice je obavljalo trgovačko društvo na temelju ugovora i vlastito trgovačko društvo na temelju zaključenog godišnjeg ugovora. Organizaciju održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja upravni odjel za komunalni sustav, prostorno uređenje i zaštitu okoliša.

Nalaz i preporuke

Prema odredbama Zakona o cestama, upravljanje, održavanje i građenje nerazvrstanih cesta je u nadležnosti jedinica lokalne samouprave. Grad Crikvenica nije donio akt o nerazvrstanim cestama kojim bi uredio upravljanje, održavanje i građenje nerazvrstanih cesta na svom području.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti akt kojim će se urediti upravljanje, održavanje i izgradnja nerazvrstanih cesta na području jedinice lokalne samouprave, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja nerazvrstanim cestama, te poslovi održavanja (redovno i izvanredno održavanje), građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta te tko ih obavlja, propisati mjere zaštite nerazvrstanih cesta i utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nad poslovima održavanja nerazvrstanih cesta, te tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama. Utvrditi izvore financiranja nerazvrstanih cesta i provedbu upisa nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama.

Grad Crikvenica je 2011. izradio popis nerazvrstanih cesta s nazivom i vrstom ceste, prema kojem grad ima ukupno 115,300 km nerazvrstanih cesta. Prema odredbama Zakona o cestama, jedinice lokalne samouprave vode jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama na svom području, a sadržaj i način vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama propisuje ministar pomorstva, prometa i infrastrukture uz suglasnost ministra nadležnog za poslove komunalnog gospodarstva. Do vremena obavljanja revizije (studeni 2013.), nadležni ministar nije propisao sadržaj i način vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji će sadržavati naziv ili oznaku nerazvrstane ceste, opis ceste, duljinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine u kojoj je izgrađena cesta.

U poslovnim knjigama je evidentirana vrijednost nerazvrstanih cesta u iznosu 36.774.351,00 kn, koja se odnosi na ulaganja u nerazvrstane ceste tijekom godina. Međutim, nema evidentirane pojedinačne vrijednosti svih nerazvrstanih cesta sa svog područja i ne vodi analitičku evidenciju nerazvrstanih cesta. Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici su obvezni u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora.

Državni ured za reviziju predlaže, u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta koja će sadržavati podatke o vrijednosti pojedinih cesta, te u poslovnim knjigama evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta.

Grad Crikvenica nema podataka o ukupnoj duljini nerazvrstanih cesta koja je upisana u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo. Prema odredbama Zakona o cestama, nerazvrstane ceste se upisuju u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta na području grada Crikvenica u zemljišne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i kao neotuđivog vlasništva jedinice lokalne samouprave.

Izmjenama programa planirani su rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta na području grada u iznosu 2.950.000,00 kn, te održavanje nerazvrstanih cesta prema potrebama mjesnih odbora u iznosu 340.000,00 kn (u programu malih komunalnih akcija mjesnih odbora). Izvori financiranja su sredstva komunalne naknade i drugih proračunskih prihoda. Programom su planirane vrste i opis poslova održavanja odnosno djelatnosti (sanacija udarnih rupa, održavanje kolničke konstrukcije, održavanje prometne signalizacije, zimsko održavanje nerazvrstanih cesta i drugo) s iskazanim finansijskim sredstvima potrebnim za ostvarivanje programa. Programom nije utvrđen opseg poslova održavanja, odnosno nisu utvrđene pojedinačne nerazvrstane ceste ili dijelovi cesta na kojima se planira održavanje s opisom, vrstom, količinom i vrijednosti poslova održavanja koji se trebaju obaviti na svakoj pojedinoj cesti.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja komunalne infrastrukture koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama utvrđenim u jedinstvenoj bazi podataka o nerazvrstanim cestama, na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja.

Gradsko vijeće je u travnju 2013. prihvatio izvješće o ostvarenju programa održavanja komunalne infrastrukture. Prema navedenom izvješću, rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta su ostvareni u iznosu 2.676.419,00 kn, a rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta prema potrebama mjesnih odbora u iznosu 334.031,00 kn.

U ožujku 2007. gradsko vijeće je donijelo Odluku o komunalnim djelatnostima, kojom je utvrđeno da se komunalna djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta može povjeriti pravnoj ili fizičkoj osobi na temelju pisanog ugovora, nakon provedenog javnog natječaja. Navedenom Odlukom su utvrđeni načini i uvjeti za provedbu javnog natječaja za povjeravanje poslova održavanja nerazvrstanih cesta.

U skladu s spomenutom Odlukom, grad Crikvenica je poslove održavanja nerazvrstanih cesta povjerio 2008., na temelju četverogodišnjeg ugovora, trgovačkom društvu. U srpnju 2012. proveden je javni natječaj, te zaključen ugovor na četiri godine s odabranim ponuditeljem. Ugovorenih su poslovi održavanja nerazvrstanih cesta, a odnose se na sanaciju ceste i pločnika, javnih površina (pješačke staze, trgovi, parkirališta, ugibališta, pješačke staze u parkovima i drugo), popravak potpornih i obložnih zidova, šahte, popravak zaštitnih ograda, razne radove na okolišu i trupu cesta, održavanje objekata za odvodnju, usluge zimske službe, te radove na opremi ceste i signalizaciji.

Tijekom 2012. ostvareni su ukupni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u iznosu 3.010.450,00 kn. Odnose se na tekuće održavanje prometnica u iznosu 2.250.122,00 kn, postavljanje turističke signalizacije na cestama 334.650,00 kn, male komunalne akcije održavanja cesta prema potrebama mjesnih odbora 334.031,00 kn, horizontalnu signalizaciju 85.677,00 kn, te druge rashode u iznosu 5.969,00 kn. Nadzor obavljanja poslova održavanja nerazvrstanih cesta obavlja viši referent za investicije unutar upravnog odjela za komunalni sustav, prostorno uređenje i zaštitu okoliša grada Crikvenice.

Radovi na održavanju horizontalne signalizacije u vrijednosti 85.677,00 kn, povjereni su trgovačkom društvu u vlasništvu grada Crikvenice na temelju zaključenog ugovora. Trgovačko društvo je obavljanje navedenih poslova ustupilo drugom izvoditelju. Navedeno nije u skladu s odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima, prema kojoj se djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta obavlja na temelju ugovora, nakon provedenog javnog natječaja. Odredbama članka 4. Zakona o komunalnom gospodarstvu je propisano da komunalne djelatnosti mogu obavljati trgovačko društvo, javna ustanova ili vlastiti pogon koje osniva jedinica lokalne samouprave, te pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji odnosno ugovora o povjeravanju komunalnih poslova.

S obzirom da trgovačko društvo u vlasništvu nije registrirano za obavljanje djelatnosti održavanja horizontalne signalizacije i da navedene poslove ustupljuje drugom izvoditelju, Državni ured za reviziju predlaže obavljati poslove održavanja horizontalne signalizacije u skladu s odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima i Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Grad Čabar

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđen je grad Čabar kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Primorsko-goranske županije. Grad Čabar ima status brdsko-planinskog područja. Površina grada je 280 km² i obuhvaća 41 naselje s 3 770 stanovnika. Na koncu 2012. grad Čabar je imao 12 zaposlenika.

Prema podacima grada, duljina nerazvrstanih cesta na području grada Čabra je 65,83 km, što čini 235 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 12.732.603,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 975.540,00 kn ili 7,7% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 14.819,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Organizacija poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području grada Čabra obavlja se unutar jedinstvenog upravnog odjela, u odsjeku za komunalni sustav, prostorno uređenje i zaštitu okoliša.

Nalaz i preporuke

Grad Čabar je donio Odluku o nerazvrstanim cestama kojom je uređeno korištenje, upravljanje, održavanje, građenje, rekonstrukcija, zaštita, financiranje te poslovi nadzora na nerazvrstanim cestama s područja grada Čabra. Odredbama Odluke o nerazvrstanim cestama je predviđeno plaćanje naknada u pojedinim slučajevima kao što su građenje instalacija, priključaka i prilaza, prekopavanje, prekomjerna uporaba, privremeno zauzimanje nerazvrstanih cesta i slično. Financiranje nije uređeno u cijelosti u skladu s odredbama Zakona o cestama, prema kojima se građenje, rekonstrukcija i održavanje nerazvrstanih cesta, financira iz proračuna jedinice lokalne samouprave, komunalne naknade i komunalnog doprinosa te naknada za osnivanje prava služnosti, prava građenja i prava zakupa na nerazvrstanoj cesti kao i iz drugih izvora.

Državni ured za reviziju predlaže utvrditi izvore financiranja za poslove građenja, rekonstrukcije i održavanja nerazvrstanih cesta u skladu s odredbama Zakona o cestama.

Registrar nerazvrstanih cesta sadrži podatke o oznaci ceste, nazivu ulice ili naselju, vrsti kolnika i duljini ceste. U naseljima na području grada Čabra je 65,83 km nerazvrstanih cesta. U skladu s odredbama Zakona o cestama, jedinica lokalne samouprave je obvezna voditi jedinstvenu bazu podataka nerazvrstanih cesta. Sadržaj i način vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, do vremena obavljanja revizije (studeni 2013.), nije donesen.

Do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, Državni ured za reviziju predlaže ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koja će uz podatke o nazivu ili oznaci nerazvrstane ceste, opisu ceste i duljini nerazvrstane ceste, sadržavati podatke o površini nerazvrstane ceste, broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta.

Koncem 2012. vrijednost nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama je 3.041.980,00 kn, a odnosi se na ulaganja na nerazvrstanim cestama, dok pojedinačne vrijednosti nerazvrstanih cesta nisu iskazane. Analitička knjigovodstvena evidencija nerazvrstanih cesta u skladu s jedinstvenom bazom podataka nije ustrojena. Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici su obvezni u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora.

Državni ured za reviziju predlaže u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta koja će sadržavati podatke o vrijednosti pojedinih cesta, te u poslovnim knjigama evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta.

Grad Čabar nema podatke o ukupnoj duljini nerazvrstanih cesta upisanih u zemljische knjige kao javno dobro u općoj uporabi kao neotuđivo vlasništvo. Skreće se pozornost, da je u srpnju 2011. stupio na snagu Zakon o cestama, kojim je, zajedno s izmjenama i dopunama navedenog Zakona iz 2013., usklađeno zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije te je, između ostalog, uređen pravni status nerazvrstanih cesta.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta na području grada Čabra u zemljische knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i kao neotuđivog vlasništva grada Čabra.

Programom održavanja komunalne infrastrukture u 2012., posebno su planirani program održavanja nerazvrstanih cesta i program zimskog čišćenja nerazvrstanih cesta. Prema Odluci o nerazvrstanim cestama, radovi redovnog održavanja nerazvrstanih cesta obuhvaćaju i zimsku službu.

Državni ured za reviziju predlaže obuhvatiti programom održavanja nerazvrstanih cesta sve poslove koji se odnose na održavanje nerazvrstanih cesta u skladu s Odlukom o nerazvrstanim cestama.

Zbog konstituiranja novog gradskog vijeća, izvješće o ostvarenju Programa održavanja komunalne infrastrukture je prihvaćeno 1. kolovoza 2013., odnosno četiri mjeseca kasnije od zakonskog roka koji je bio 31. ožujka 2013. U skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave dužno je svake godine do konca ožujka podnijeti predstavničkom tijelu izvješće o izvršenju Programa održavanja komunalne infrastrukture u prethodnoj kalendarskoj godini.

Državni ured za reviziju predlaže podnijeti gradskom vijeću izvješće o izvršenju Programa održavanja komunalne infrastrukture u zakonskom roku.

Rashodi za komunalnu djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta i zimskog čišćenja nerazvrstanih cesta su planirani u ukupnom iznosu 1.000.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 975.540,00 kn, što je za 24.460,00 kn ili 2,5% manje od plana. Financirani su iz sredstava komunalne naknade u iznosu 478.628,00 kn i drugih proračunskih prihoda u iznosu 496.912,00 kn.

Poslovi održavanja nerazvrstanih cesta i zimskog čišćenja na nerazvrstanim cestama povjereni su u skladu s odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima koje se mogu obavljati na temelju pisanog ugovora. Kontrola obavljenih poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području grada Čabra obavlja se unutar jedinstvenog upravnog odjela, u odsjeku za komunalni sustav, prostorno uređenje i zaštitu okoliša.

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta su ostvareni u iznosu 478.628,00 kn. Na temelju odluke gradskog vijeća grada Čabra, s pravnom osobom je 2011. zaključen ugovor o povjeravanju komunalnih poslova na održavanju nerazvrstanih cesta na četiri godine. Veći dio radova se odnosi na sanaciju kolnika.

Rashodi za zimsko čišćenje nerazvrstanih cesta su ostvareni u iznosu 496.912,00 kn. Na temelju odluke gradskog vijeća grada Čabra, s pravnom osobom je zaključen ugovor o povjeravanju komunalnih poslova zimskog čišćenja nerazvrstanih cesta na četiri godine, odnosno od 2008. do 2012. Tijekom 2012. rashodi se uglavnom odnose na strojno čišćenje snijega i posipavanje cesta te rad radnika.

Grad Delnice

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđen je grad Delnice kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Primorsko-goranske županije. Grad Delnice ima status brdsko-planinskog područja. Površina grada je 230 km² i obuhvaća 55 naselja s 5 952 stanovnika. Na koncu 2012. grad Delnice je imao 19 zaposlenika.

Prema podacima grada, u naseljima na području grada Delnice je 85,07 km nerazvrstanih cesta, što čini 370 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 28.013.747,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 3.476.707,00 kn ili 12,4% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 40.869,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Organizaciju poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području grada Delnice obavljaju stručne službe jedinstvenog upravnog odjela.

Nalaz i preporuke

Grad Delnice je donio Odluku o nerazvrstanim cestama kojom je uređeno korištenje, upravljanje, održavanje, građenje, rekonstrukcija, zaštita, financiranje te poslovi nadzora na nerazvrstanim cestama s područja grada Delnica. Financiranje nerazvrstanih cesta uređeno je djelomično. Navedenom Odlukom je predviđeno plaćanje naknada u pojedinim slučajevima kao što su građenje instalacija, priključaka i prilaza, prekopavanje, prekomjerna uporaba, privremeno zauzimanje nerazvrstanih cesta i slično. Financiranje nije uređeno u cijelosti u skladu s odredbama Zakona o cestama, prema kojima se građenje, rekonstrukcija i održavanje nerazvrstanih cesta, financira iz proračuna jedinice lokalne samouprave, komunalne naknade i komunalnog doprinosa te naknada za osnivanje prava služnosti, prava građenja i prava zakupa na nerazvrstanoj cesti kao i iz drugih izvora.

Državni ured za reviziju predlaže utvrditi izvore financiranja za poslove građenja, rekonstrukcije i održavanja nerazvrstanih cesta u skladu s odredbama Zakona o cestama.

Registrar nerazvrstanih cesta sastavni je dio Odluke o nerazvrstanim cestama i sadrži podatke o oznaci ceste, nazivu ulice ili naselju i smještaju prema mjesnom odboru, vrsti kolnika i duljini ceste. Analitička evidencija nerazvrstanih cesta sadrži podatke iz zemljišnih i katastarskih knjiga te status vlasništva za svaku nerazvrstanu ceste. U skladu s odredbama Zakona o cestama, jedinica lokalne samouprave je obvezna voditi jedinstvenu bazu podataka nerazvrstanih cesta. Sadržaj i način vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, do vremena obavljanja revizije (studeni 2013.), nije donesen.

Nakon donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, Državni ured za reviziju predlaže uskladiti sadržaj i način vođenja postojećih evidencija o nerazvrstanim cestama.

Koncem 2012. vrijednost nerazvrstanih cesta je u poslovnim knjigama evidentirana u iznosu 17.381.092,00 kn. Analitička knjigovodstvena evidencija nerazvrstanih cesta u skladu s jedinstvenom bazom podataka nije ustrojena. Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici su obvezni u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora.

Državni ured za reviziju predlaže ustrojiti analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama.

Status javnog dobra u općoj uporabi te neotuđivo vlasništvo grada Delnice upisano je u zemljišne knjige za 14,97 km nerazvrstanih cesta.

Državni ured za reviziju predlaže nastaviti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta na području grada Delnice u zemljišne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i kao neotuđivog vlasništva grada Delnice.

Program održavanja komunalne infrastrukture za 2012., obuhvaća više pojedinih programa. Program održavanja nerazvrstanih cesta obuhvaća zimsku službu, poslovi održavanja oborinske odvodnje planirani su u zasebnom programu, a poslovi održavanja horizontalne i vertikalne signalizacije, unutar programa održavanja javnih površina. Gradsко vijeće je u ožujku 2013. prihvatio izvješće o ostvarenju Programa održavanja komunalne infrastrukture. Rashodi za komunalnu djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta planirani su unutar više programa u ukupnom iznosu 3.386.400,00 kn, a ostvareni su u iznosu 3.476.707,00 kn, što je za 90.307,00 kn ili 2,7% više od plana. Financirani su iz sredstava komunalne naknade. Prema Odluci o nerazvrstanim cestama, poslovi održavanja su, između ostalog, poslovi na zamjeni, obnavljanju i popravljanju vertikalne i horizontalne signalizacije te poslovi na čišćenju, zamjeni i manjim popravcima otvorenog sustava za oborinsku odvodnju.

Državni ured za reviziju predlaže obuhvatiti programom održavanja nerazvrstanih cesta sve poslove koji se odnose na održavanje nerazvrstanih cesta u skladu s Odlukom o nerazvrstanim cestama.

Prema navedenom Programu, rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta nisu planirani prema nerazvrstanim cestama utvrđenim u jedinstvenoj bazi podataka o nerazvrstanim cestama.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja komunalne infrastrukture koji će sadržavati procjenu troškova prema pojedinim nerazvrstanim cestama utvrđenim u jedinstvenoj bazi podataka o nerazvrstanim cestama, na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja.

Prema Odluci o komunalnim djelatnostima poslovi održavanja nerazvrstanih cesta, održavanja oborinske odvodnje i zimske službe na nerazvrstanim cestama se obavljaju na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova, dok poslove održavanja horizontalne i vertikalne signalizacije, te ručnog čišćenja snijega, na temelju ugovora obavlja trgovačko društvo u vlasništvu grada Delnice. Tijekom 2012. poslove održavanja nerazvrstanih cesta (uređenje cesta, krpanje udarnih rupa, održavanje odvodnje, zimsko održavanje i druge poslove održavanja nerazvrstanih cesta) obavljale su pravne i fizičke osobe na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova.

Kontrolu radova manjeg obujma poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području grada Delnice obavljaju stručne službe jedinstvenog upravnog odjela, a za radove većeg obujma koristi se vanjski stručni nadzor.

Rashodi za ove poslove su ostvareni u iznosu 3.062.722,00 kn. Komunalno društvo u vlasništvu grada je obavljalo poslove održavanja horizontalne signalizacije i poslove čišćenja prometnica. Rashodi za ove poslove su ostvareni u iznosu 175.131,00 kn.

Na temelju narudžbenica, obavljene su usluge vezane uz ugradnju elektroinstalacijskog materijala za opremu na cestama, usluge stručnog nadzora, radovi na uređenju prilaznog puta, sanacija temeljnog tla, radovi na sanaciji oborinske odvodnje i drugi manji radovi na održavanju nerazvrstanih cesta. Ovi rashodi su ostvareni u iznosu 209.090,00 kn. Navedeni poslovi nisu obavljani u skladu s odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima, kojima je propisano da poslove održavanja nerazvrstanih cesta obavljaju pravne ili fizičke osobe na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova, te odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, kojima je propisano da komunalnu djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta može obavljati trgovačko društvo koje osniva jedinica lokalne samouprave, javna ustanova koju osniva jedinica lokalne samouprave, vlastiti pogon, te pravna i fizička osoba na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova.

Državni ured za reviziju predlaže obavljati poslove održavanja nerazvrstanih cesta u skladu s odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima i Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Grad Kastav

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđen je grad Kastav kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Primorsko-goranske županije. Površina grada Kastva je 11km² s 10 440 stanovnika. Na koncu 2012. grad Kastav je imao 22 zaposlenika.

Prema podacima grada, duljina nerazvrstanih cesta u naseljima na području grada Kastva je 51,924 km, što čini 4 720 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 35.386.295,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 495.612,00 kn ili 1,4% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 9.545,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Poslove tekućeg održavanja nerazvrstanih cesta na području grada Kastva je obavljalo jedno trgovačko društvo na temelju dvogodišnjeg ugovora, a poslove zimskog održavanja i ophodnje je obavljalo trgovačko društvo u vlasništvu grada. Organizaciju održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavljaju zaposlenici odsjeka za komunalne poslove i prostorno planiranje.

Nalaz i preporuke

U siječnju 1996. je donesena Odluku o nerazvrstanim cestama i izmjene u rujnu 1997. i listopadu 2012., kojom je uredio korištenje, održavanje, izgradnju, rekonstrukciju, zaštitu, financiranje, nadzor i inspekciju nerazvrstanih cesta.

Grad Kastav je u srpnju 2011. izradio registar nerazvrstanih cesta s nazivom, oznakom, vrstom i duljinama nerazvrstanih cesta. Prema odredbama Zakona o cestama, jedinice lokalne samouprave vode jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama na svom području, a sadržaj i način vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama propisuje ministar pomorstva, prometa i infrastrukture uz suglasnost ministra nadležnog za poslove komunalnog gospodarstva. Do vremena obavljanja revizije (studeni 2013.), nadležni ministar nije propisao sadržaj i način vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, voditi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji će osim naziva i duljine nerazvrstane ceste, sadržavati i opis ceste, površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine u kojoj je izgrađena cesta.

U poslovnim knjigama je evidentirana vrijednost nerazvrstanih cesta u iznosu 57.849.595,00 kn, koja se odnosi na ulaganja u nerazvrstane ceste tijekom godina. Grad Kastav ne vodi analitičku evidenciju nerazvrstanih cesta. Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici su obvezni u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora.

Državni ured za reviziju predlaže, u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta koja će sadržavati podatke o vrijednosti pojedinih cesta, te u poslovnim knjigama evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta.

Grad Kastav nema podatke o duljini cesta upisanih u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi. Prema odredbama Zakona o cestama, nerazvrstane ceste se upisuju u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta na području grada Kastva u zemljišne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i neotuđivog vlasništva grada.

Programom i izmjenama programa održavanja komunalne infrastrukture planirani su rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u iznosu 715.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 495.612,00 kn, odnosno 30,7% manje od planiranih rashoda. Programom su planirane vrste i opis poslova održavanja odnosno djelatnosti (sanacija udarnih rupa, održavanje kolničke konstrukcije, održavanje prometne signalizacije, zimsko održavanje nerazvrstanih cesta) s iskazanim finansijskim sredstvima potrebnim za ostvarivanje programa i izvorima financiranja. Programom nije utvrđen opseg poslova održavanja, odnosno nisu utvrđene pojedinačne nerazvrstane ceste ili dijelovi cesta na kojima se planira održavanje s opisom, vrstom, količinom i vrijednosti poslova održavanja koji se trebaju obaviti na svakoj pojedinoj cesti.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja komunalne infrastrukture koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama utvrđenim u jedinstvenoj bazi podataka o nerazvrstanim cestama, na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja.

Gradsko vijeće je u ožujku 2013. prihvatilo izvješće o ostvarenju programa održavanja komunalne infrastrukture prema kojem su radovi na održavanju nerazvrstanih cesta u 2013. financirani iz sredstava komunalne naknade u iznosu 205.428,00 kn i iz drugih izvora u iznosu 290.184,00 kn.

Tijekom 2012. su ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u iznosu 495.612,00 kn. Odnose se na zimsko održavanje i ophodnju cesta u iznosu 199.230,00 kn, asfaltiranje udarnih rupa u iznosu 150.096,00 kn, održavanje prometne signalizacije i opreme za zaštitu na cestama u iznosu 123.191,00 kn, te ophodnju i manje sanacije cesta u iznosu 23.094,00 kn.

U prosincu 2009., gradsko vijeće je donijelo Odluku o komunalnim djelatnostima na području grada, te izmjene 2010. i 2012., kojima je utvrđeno da se komunalna djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta može povjeriti pravnoj ili fizičkoj osobi na temelju pisanog ugovora, nakon provedenog postupka prikupljanja ponuda ili javnog natječaja. Navedenom Odlukom su utvrđeni uvjeti i mjerila za provedbu prikupljanja ponuda ili javnog natječaja za povjeravanje poslova održavanja nerazvrstanih cesta. Postupak prikupljanja ponuda se provodi kada vrijednost poslova komunalnih djelatnosti u godišnjem iznosu ne prelazi 500.000,00 kn, a javni natječaj se provodi kada vrijednost poslova prelazi 500.000,00 kn godišnje.

Do srpnja 2012. poslove održavanja nerazvrstanih cesta je obavljalo jedno trgovačko društvo na temelju dvogodišnjeg ugovora, a poslove zimskog održavanja i ophodnje je obavljalo trgovačko društvo u vlasništvu grada Kastva. U kolovozu 2012. proveden je javni natječaj za obavljanje poslova održavanja nerazvrstanih cesta (uključujući i zimsko održavanje), te zaključen ugovor na četiri godine s odabranim trgovačkim društvom. Radove na održavanju prometne signalizacije u iznosu 123.191,00 kn je obavljalo trgovačko društvo na temelju zaključenog ugovora, a nakon provedenog postupka prikupljanja ponuda. Nadzor nad radovima održavanja nerazvrstanih cesta provodio je viši stručni referent za komunalni sustav unutar odsjeka za komunalne poslove i prostorno planiranje.

Grad Kraljevica

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđen je grad Kraljevica kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Primorsko-goranske županije. Površina grada Kraljevice je 18 km², a obuhvaća šest naselja s 4 618 stanovnika. Na koncu 2012. grad Kraljevica je imao 12 zaposlenika.

Prema podacima grada, u naseljima na području grada Kraljevice je 43,88 km nerazvrstanih cesta, što čini 2 438 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 14.522.347,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 798.546,00 kn ili 5,5% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 18.198,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Organizaciju poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području grada Kraljevice obavljaju zaposlenici službe održivog razvoja unutar jedinstvenog upravnog odjela grada Kraljevice.

Nalaz i preporuke

U travnju 1996. je donesena Odluka o nerazvrstanim cestama na području grada Kraljevice, kojom je uređeno korištenje, održavanje, izgradnja, rekonstrukcija, zaštita, financiranje, nadzor i inspekcija nerazvrstanih cesta. Prema obrazloženju, u pripremi je nova odluka radi usklađenja s odredbama Zakona o cestama.

U skladu s odredbama Zakona o cestama, akt o nerazvrstanim cestama uređuje upravljanje, održavanje i građenje nerazvrstanih cesta na području jedinice lokalne samouprave, što čini nerazvrstanu cestu, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovito i izvanredno održavanje), tko ih obavlja, tko obavlja kontrolu i nadzor nad izvođenjem radova redovitog i izvanrednog održavanja, te tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama. Navedeni akt uređuje koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, te propisuje mjere zaštite nerazvrstanih cesta. Također, utvrđuje izvore financiranja nerazvrstanih cesta i provedbu upisa nerazvrstanih cesta u zemljишne knjige.

Državni ured za reviziju predlaže uskladiti akt o nerazvrstanim cestama s odredbama Zakona o cestama.

Registrar nerazvrstanih cesta je ustrojen 1995., a ažuriran je 2008. Registrar obuhvaća 86 nerazvrstanih cesta te sadrži podatke o oznaci ceste, nazivu naselja, nazivu ceste, vrsti kolnika i ukupnoj duljini ceste. U skladu s odredbama Zakona o cestama, jedinica lokalne samouprave je obvezna voditi jedinstvenu bazu podataka nerazvrstanih cesta. Sadržaj i način vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, do vremena obavljanja revizije (studenzi 2013.), nije donesen.

Do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, Državni ured za reviziju predlaže ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koja će uz podatke o nazivu ili oznaći nerazvrstane ceste, opisu ceste i duljini nerazvrstane ceste, sadržavati podatke o površini nerazvrstane ceste, broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta.

Koncem 2012. ukupna vrijednost nerazvrstanih cesta iznosi 6.380.216,00 kn, a odnosi se na ulaganja na nerazvrstanim cestama, dok pojedinačne vrijednosti nerazvrstanih cesta nisu iskazane. Analitička knjigovodstvena evidencija nerazvrstanih cesta u skladu s jedinstvenom bazom podataka nije ustrojena. Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici su obvezni u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora.

Državni ured za revizije predlaže, u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta koja će sadržavati podatke o vrijednosti pojedinih cesta, te u poslovnim knjigama ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta.

Grad Kraljevica nema podatke o nerazvrstanim cestama na kojima je u zemljišnim knjigama upisano javno dobro u općoj uporabi i neotuđivo vlasništvo grada Kraljevice. Prema obrazloženju, planira se provesti katastarska izmjera na temelju koje će se formirati baza podataka unutar geografskog informacijskog sustava. Skreće se pozornost da je u srpnju 2011. stupio na snagu Zakon o cestama, kojim je, zajedno s izmjenama i dopunama navedenog Zakona iz 2013. usklaćeno zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije te je, između ostalog, uređen pravni status nerazvrstanih cesta.

Državni ured za reviziju predlaže nastaviti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo grada Kraljevice.

Program održavanja nerazvrstanih cesta obuhvaćen je Programom održavanja komunalne infrastrukture za 2012. unutar komunalne djelatnosti održavanja javno prometnih površina i odnosi se na čišćenje kolnika, zahvate na nerazvrstanim cestama, održavanje prometne signalizacije i održavanje nerazvrstanih cesta u zimskim uvjetima. Prema Odluci o nerazvrstanim cestama na području grada Kraljevice, održavanje nerazvrstanih cesta obuhvaća, osim navedenog, čišćenje sustava za odvodnju što je planirano zasebno u navedenom Programu, te košnju trave i održavanje uređenih zelenih površina na zemljištu koje pripada nerazvrstanoj cesti, što je planirano unutar komunalne djelatnosti održavanja zelenih površina.

Državni ured za reviziju predlaže kod donošenja Programa održavanja komunalne infrastrukture, unutar komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta objediti sve poslove koji prema Odluci o nerazvrstanim cestama na području grada Kraljevice pripadaju održavanju nerazvrstanih cesta.

Programom održavanja komunalne infrastrukture je utvrđen opis poslova održavanja nerazvrstanih cesta, ali nije utvrđen opseg poslova, te procjena troškova prema pojedinim nerazvrstanim cestama. Izvori financiranja su navedeni u ukupnom iznosu cijelog Programa održavanja objekata i uređaja komunalne infrastrukture za 2012, ali ne i po djelatnostima.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će uz opis (vrstu), sadržavati opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja, te utvrditi izvore financiranja,

Gradsko vijeće je u veljači 2013. prihvatilo izješće o izvršenju Programa održavanja komunalne infrastrukture. Prema programu, rashodi koji se odnose na održavanje nerazvrstanih cesta (čišćenje kolnika, zahvati na nerazvrstanim cestama, održavanje prometne signalizacije i održavanje nerazvrstanih cesta u zimskim uvjetima) su planirani u iznosu 840.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 798.546,00 kn, što je za 41.454,00 kn ili 4,9% manje od plana. Rashodi su financirani iz sredstava komunalne naknade.

Poslove čišćenja kolnika obavlja komunalno društvo u suvlasništvu grada Kraljevice na temelju godišnjeg ugovora. Navedenim ugovorom je obuhvaćeno više vrsta poslova održavanja javno-prometnih površina (čišćenje kolnika, pražnjenje košarica, odvoz skupljenog i krupnog otpada s javno-prometnih površina) ukupne vrijednosti 439.376,00 kn, s porezom na dodanu vrijednost, a za 2012. su ostvareni u iznosu 432.854,00 kn.

Državni ured za reviziju predlaže jasno utvrditi poslove koje obuhvaća komunalna djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

U travnju 2011. s pravnom osobom je zaključen četverogodišnji ugovor o povjeravanju komunalne djelatnosti održavanja prometne signalizacije. Prema navedenom ugovoru, za 2012. su ostvareni rashodi za održavanje prometne signalizacije u iznosu 36.906,00 kn.

Rashodi za radove na gornjem stroju ceste, održavanju dijela prometne signalizacije i zimskom održavanju, su ostvareni u iznosu 338.661,00 kn, od čega rashodi za radove na potpornom zidu u iznosu 67.892,00 kn na temelju ugovora, a rashodi za ostale navedene radove u iznosu 270.769,00 kn na temelju narudžbenica.

Prema Odluci o komunalnim djelatnostima, komunalne djelatnosti koje se odnose na radove na gornjem stroju nerazvrstanih cesta i održavanje prometne signalizacije se obavljaju na temelju ugovora o povjeravanju poslova. Navedenom Odlukom su propisani uvjeti za provedbu postupka povjeravanja komunalnih poslova i mjerila za odabir ponude. Ugovor o povjeravanju komunalnih poslova pravnoj ili fizičkoj osobi zaključuje se na temelju odluke gradskog vijeća. Osim toga, navedeno je da se pojedinačni poslovi koji nisu navedeni u odluci obavljaju na temelju ugovora, nakon provedenog postupka prema odredbama Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine 90/11, 83/13).

Odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta može obavljati trgovačko društvo koje osniva jedinica lokalne samouprave, javna ustanova koju osniva jedinica lokalne samouprave, vlastiti pogon, te pravna i fizička osoba na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova.

Državni ured za reviziju predlaže obavljati poslove održavanja nerazvrstanih cesta u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Kontrolu obavljenih poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području grada Kraljevice obavljaju zaposlenici Službe održivog razvoja unutar jedinstvenog upravnog odjela grada Kraljevice. Prema obrazloženju, održavanje nerazvrstanih cesta nije dovoljno učinkovito zbog nedostatka finansijskih sredstava, kadrovskih i organizacijskih ograničenja, vođenja evidencija koje ne daju u cijelosti podatke o nedostacima te iz razloga što se ne planiraju prioriteti.

Grad Krk

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđen je grad Krk kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Primorsko-goranske županije. Površina grada Krka je 111 km², a obuhvaća 15 naselja s 6 281 stanovnika. Na koncu 2012. grad Krk je imao 20 zaposlenika.

Prema podacima grada, duljina nerazvrstanih cesta u naseljima na području grada Krka je 79,530 km, što čini 716 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 58.276.883,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 986.277,00 kn ili 1,7% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 12.401,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Poslove tekućeg održavanja nerazvrstanih cesta na području grada Krka je obavljalo trgovačko društvo na temelju zaključenog godišnjeg ugovora i drugi izvoditelji na temelju narudžbenica. Organizaciju održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja odsjek za komunalno gospodarstvo.

Nalaz i preporuke

U srpnju 2011. je donesena Odluka o nerazvrstanim cestama, kojom je uređeno korištenje, upravljanje, održavanje, rekonstrukciju i izgradnju nerazvrstanih cesta, kao i zaštitu, financiranje i poslove nadzora.

Grad Krk je 1995. izradio register nerazvrstanih cesta s nazivom, oznakom, vrstom i duljinama nerazvrstanih cesta u naseljima koja ukupno iznosi 79,530 km, od čega se na asfaltirane ceste odnosi 46,780 km, na makadamske ceste 31,480 km, te betonske i popločane ceste 1,270 km. Prema odredbama Zakona o cestama, jedinice lokalne samouprave vode jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama na svom području, a sadržaj i način vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama propisuje ministar pomorstva, prometa i infrastrukture uz suglasnost ministra nadležnog za poslove komunalnog gospodarstva. Do vremena obavljanja revizije (studeni 2013.) nadležni ministar nije propisao sadržaj i način vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, voditi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji će osim naziva, oznake i duljine nerazvrstane ceste, sadržavati i opis ceste, površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine u kojoj je izgrađena cesta.

U poslovnim knjigama je evidentirana vrijednost nerazvrstanih cesta u iznosu 24.736.721,00 kn, koja se odnosi na ulaganja u nerazvrstane ceste tijekom godina. Međutim, nema evidentirane pojedinačne vrijednosti svih nerazvrstanih cesta sa svog područja i ne vodi analitičku evidenciju nerazvrstanih cesta. Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici su obvezni u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora.

Državni ured za reviziju predlaže, u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta koja će sadržavati podatke o vrijednosti pojedinih cesta, te u poslovnim knjigama evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta.

Grad Krk nema podataka o ukupnoj duljini nerazvrstanih cesta koja je upisana u zemljische knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo. Prema odredbama Zakona o cestama, nerazvrstane ceste se upisuju u zemljische knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta na području grada Krka u zemljische knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i kao neotuđivog vlasništva jedinice lokalne samouprave.

Programom i izmjenama programa održavanja komunalne infrastrukture planirani su rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u iznosu 1.000.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 986.277,00 kn, odnosno 1,4% manje od planiranih rashoda. Program održavanja komunalne infrastrukture sadrži podatke o planiranom ukupnom iznosu potrebnih sredstava i izvorima financiranja, te količinu i vrstu radova. Gradsko vijeće je u ožujku 2013. prihvatio izvješće o ostvarenju programa održavanja komunalne infrastrukture. Izvori financiranja su sredstva komunalne naknade i drugih proračunskih prihoda.

Gradsko vijeće je donijelo Odluku o komunalnim djelatnostima na području grada, kojom je utvrđeno da se komunalna djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta može povjeriti pravnoj ili fizičkoj osobi na temelju pisanog ugovora, te da poslove uklanjanja raslinja uz ceste obavlja trgovačko komunalno društvo u vlasništvu grada. Navedenom Odlukom su utvrđeni uvjeti i mjerila za provedbu prikupljanja ponuda ili javnog natječaja za povjeravanje poslova održavanja nerazvrstanih cesta. Postupak izravnog ugavaranja se provodi kada vrijednost komunalnih poslova ne prelazi 70.000,00 kn godišnje, postupak prikupljanja ponuda se provodi kada vrijednost poslova održavanja nerazvrstanih cesta iznosi od 70.000,00 kn do 200.000,00 kn godišnje, a javni natječaj se provodi kada vrijednost poslova prelazi 200.000,00 kn godišnje. Odredbama navedene Odluke je utvrđeno da se odabir pravne ili fizičke osobe za obavljanje komunalnih poslova do 70.000,00 kn, može obaviti neposrednom pogodbom, što nije u skladu s odredbom članka 15. Zakona o komunalnom gospodarstvu, kojom je propisano da predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave utvrđuje uvjete i mjerila za provedbu prikupljanja ponuda ili javnog natječaja za povjeravanje određenih komunalnih poslova na temelju ugovora, te da predstavničko tijelo donosi odluku o izboru osobe kojoj će se povjeriti obavljanje komunalnih poslova na temelju ugovora nakon provedenog prikupljanja ponuda ili javnog natječaja.

Državni ured za reviziju predlaže uskladiti donesenu Odluku o komunalnim djelatnostima za povjeravanje obavljanja komunalnih poslova na temelju pisanog ugovora s odredbama Zakona o komunalnim djelatnostima na način da se utvrde uvjeti i mjerila za provedbu prikupljanja ponuda ili javnog natječaja i za povjeravanje komunalnih poslova u vrijednosti do 70.000,00 kn.

Poslove održavanja nerazvrstanih cesta (popravak kolnika, popravak udarnih rupa na cesti, sanacija prekopa ceste i sanacije većih asfaltnih površina) je obavljalo trgovačko društvo na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova koje je izabранo u provedenom postupku javnog natječaja 2011. na tri godine. Odredbama ugovora je utvrđeno da se opseg poslova održavanja nerazvrstanih cesta određuje izradom programa održavanja komunalne infrastrukture. Prema navedenom ugovoru, tijekom 2012., rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta su ostvareni u iznosu 667.439,00 kn.

Drugi radovi se odnose na nabavu i ugradnju jalovine, te popravak putova 79.301,00 kn, pripremu projekata za prijavu projekta održavanja nerazvrstanih cesta IPARD 65.625,00 kn, obnavljanje horizontalne signalizacije 56.600,00 kn, zimsku službu 24.160,00 kn, izradu prometne analize i projekta za gradnju jedne prometnice u iznosu 19.625,00 kn, usluge nadzora 15.625,00 kn, fizičko uklanjanje nepoželjne vegetacije 11.438,00 kn, te druge radove na održavanju u iznosu 46.464,00 kn.

Za kontrolu obavljenih poslova održavanja nerazvrstanih cesta za 2012. je zaključen ugovor za usluge obavljanja stručnog nadzora.

U poslovnim knjigama na računu predviđenom računskim planom za poslove održavanja nerazvrstanih cesta evidentirani su rashodi za pripremu dokumentacije za prijavu projekta održavanja nerazvrstanih cesta IPARD, izradu prometne analize, te projekta za gradnju jedne prometnice u ukupnom iznosu 85.250,00 kn, a odnose se na rashode za intelektualne usluge, te ih je trebalo evidentirati na računima za intelektualne i osobne usluge u skladu s Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Državni ured za reviziju predlaže u poslovnim knjigama evidentirati rashode na propisanim računima računskog plana u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Radove na održavanju cesta (nabava i ugradnja jalovine, popravak putova, izrada zaštitnih ograda, popravaka slivnika za oborinsku odvodnju) u vrijednosti 123.641,00 kn su obavili drugi izvoditelji na temelju narudžbenica, a postupak prikupljanja ponuda ili javnog natječaja nije proveden, te odluku o odabiru izvoditelja nije donijelo gradsko vijeće. Navedeni način obavljanja komunalnih poslova održavanja nerazvrstanih cesta nije u skladu s odredbom članka 4. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da komunalne djelatnosti mogu obavljati trgovačko društvo, javna ustanova ili vlastiti pogon koje osniva jedinica lokalne samouprave, te pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji odnosno ugovora o povjeravanju komunalnih poslova. Postupak odabira osobe kojoj će biti povjereni obavljanje komunalnih poslova na temelju pisanih ugovora se provodi javnim natječajem ili prikupljanjem ponuda. Nakon provedenog prikupljanja ponuda ili javnog natječaja, predstavničko tijelo donosi odluku o izboru osobe kojoj će se povjeriti obavljanje komunalnih poslova na temelju ugovora u skladu s odredbama članka 15. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Državni ured za reviziju predlaže poslove održavanja nerazvrstanih cesta povjeriti pravnim i fizičkim osobama na temelju pisanih ugovora, a nakon provedenog postupka prikupljanja ponuda ili javnog natječaja predstavničko tijelo donosi odluku pravne ili fizičke osobe koja će obavljati poslove na temelju ugovora, nakon čega odgovorna osoba zaključuje ugovor o povjeravanju poslova održavanja nerazvrstanih cesta sa svim propisanim elementima, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

U programu održavanja komunalne infrastrukture, dio radova košnje trave (uklanjanje nepoželjne vegetacije) uz ceste i dio radova na obnovi prometne signalizacije planirani su i izvršeni unutar programa održavanja javnih površina. Prema Odluci o nerazvrstanim cestama, poslovi održavanja nerazvrstanih cesta su i uništavanje nepoželjne vegetacije (košenja trave na zemljištu što pripada ulici i drugoj nerazvrstanoj javnoj površini te uklanjanje granja, grmlja i drugog raslinja iz profila ceste), te zamjena, obnavljanje, popravljanje vertikalne i horizontalne signalizacije.

S obzirom da je Odlukom o nerazvrstanim cestama određeno koji su radovi redovnog održavanja cesta, Državni ured za reviziju predlaže, planirati i evidentirati radove uništavanja nepoželjne vegetacije uz ceste i obnovu prometne vertikalne i horizontalne signalizacije unutar programa održavanja nerazvrstanih cesta.

Grad Mali Lošinj

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđen je grad Mali Lošinj kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Primorsko-goranske županije. Površina grada Mali Lošinj je 223 km² i obuhvaća 14 naselja s 8 116 stanovnika. Na koncu 2012. grad Mali Lošinj je imao 40 zaposlenika.

Prema podacima Zavoda za prostorno uređenje iz 2011., ukupna duljina nerazvrstanih cesta na području grada Malog Lošinja iznosi 65,92 km, što čini 296 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 83.549.904,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 728.618,00 kn ili 0,9% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 11.053,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Organizaciju poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području grada Mali Lošinj obavlja Upravni odjel za komunalni sustav, urbanizam, prostorno planiranje i zaštitu okoliša.

Nalaz i preporuke

U travnju 2011. je donesena Odluka o nerazvrstanim cestama na području grada kojom se uređuje korištenje, održavanje, zaštita, rekonstrukcija, građenje i provođenje nadzora na nerazvrstanim cestama. Financiranje nije uređeno. U skladu s odredbama Zakona o cestama, građenje, rekonstrukcija i održavanje nerazvrstanih cesta, financira se iz proračuna jedinice lokalne samouprave, komunalne naknade i komunalnog doprinosa te naknada za osnivanje prava služnosti, prava građenja i prava zakupa na nerazvrstanoj cesti kao i iz drugih izvora.

Državni ured za reviziju predlaže utvrditi izvore financiranja za poslove građenja, rekonstrukcije i održavanja nerazvrstanih cesta u skladu s odredbama Zakona o cestama.

Jedinstvena baza (popis) podataka o nerazvrstanim cestama nije ustrojena. U skladu s odredbama Zakona o cestama, jedinica lokalne samouprave je obvezna voditi jedinstvenu bazu podataka nerazvrstanih cesta. Sadržaj i način vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, do vremena obavljanja revizije (studeni 2013.), nije donesen.

Do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, Državni ured za reviziju predlaže, obaviti popis nerazvrstanih cesta na području grada Malog Lošinja, te ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji će sadržavati naziv ili oznaku nerazvrstane ceste, opis ceste, duljinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine u kojoj je izgrađena cesta.

Koncem 2012. vrijednost nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama je 10.377.900,00 kn, a odnosi se na ulaganja na nerazvrstanim cestama, dok pojedinačne vrijednosti nerazvrstanih cesta nisu iskazane.

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici su obvezni u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora.

Državni ured za reviziju predlaže, u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta koja će sadržavati podatke o vrijednosti pojedinih cesta, te u poslovnim knjigama evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta.

Grad Mali Lošinj nema podataka o duljini cesta upisanih u zemljische knjige kao javno dobro u općoj uporabi. Skreće se pozornost, da je u srpnju 2011. stupio na snagu Zakon o cestama, kojim je, zajedno s izmjenama i dopunama navedenog Zakona iz 2013., usklađeno zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije te je, između ostalog, uređen pravni status nerazvrstanih cesta.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta na području grada Malog Lošinja u zemljische knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i kao neotuđivog vlasništva grada Malog Lošinja.

Prema odredbama Odluke o nerazvrstanim cestama, održavanje nerazvrstanih cesta obavlja se u skladu s odredbama Programa održavanja objekata i uređaja komunalne infrastrukture te obuhvaća, između ostalog, održavanje građevinskih dijelova nerazvrstane ceste, uređaje za odvodnju nerazvrstanih cesta i prometnu signalizaciju. Programom održavanja objekata i uređaja komunalne infrastrukture za 2012., ovi poslovi planirani su unutar više programa. Programom održavanja nerazvrstanih cesta planirani su poslovi zimskog održavanja te održavanja nerazvrstanih cesta i putova, dok su zasebno su planirani poslovi održavanja regulacije prometa, prometne signalizacije i održavanje odvodnje oborinskih voda. Ukupni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta čine zbroj navedenih stavki u Programu održavanja objekata i uređaja komunalne infrastrukture.

Državni ured za reviziju predlaže obuhvatiti programom održavanja nerazvrstanih cesta sve poslove koji se odnose na održavanje nerazvrstanih cesta u skladu s Odlukom o nerazvrstanim cestama.

U navedenom Programu je naveden opis poslova te opseg poslova s procjenom troškova prema određenim lokacijama. Izvori financiranja su navedeni u ukupnom iznosu za cijelokupni Program, a nisu navedeni prema djelatnostima. Prema proračunu za 2012., izvori financiranja za spomenute poslove održavanja nerazvrstanih cesta su planirani iz sredstava komunalne naknade.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja komunalne infrastrukture koji će, uz opis (vrstu), sadržavati opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama utvrđenim u jedinstvenoj bazi podataka o nerazvrstanim cestama, na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja, te utvrditi izvore financiranja.

Gradsko vijeće je u veljači 2013. prihvatio izvješće o ostvarenju Programa održavanja objekata i uređaja komunalne infrastrukture. Ukupni rashodi za komunalnu djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta, izračunani zbrajanjem gore navedenih stavaka, planirani su u iznosu 831.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 728.618,00 kn, što je za 102.382,00 kn ili 12,3% manje od plana.

Financirani su iz sredstava komunalne naknade u iznosu 720.828,00 kn i drugih proračunskih prihoda u iznosu 7.790,00 kn.

Kontrolu poslova održavanja nerazvrstanih cesta obavlja ovlašteni nadzor i komunalno redarstvo grada Malog Lošinja.

Način obavljanja komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta propisan je odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima i Odluke o nerazvrstanim cestama. Tijekom 2012. na temelju zaključenih ugovora o povjeravanju obavljeno je zimsko održavanje nerazvrstanih cesta, održavanje parkirališta i održavanje nerazvrstanih cesta u ukupnom iznosu 297.670,00 kn. U istom razdoblju trgovačko društvo u vlasništvu grada je obavljalo održavanje prometne signalizacije i usluge vezane uz regulaciju prometa u iznosu 223.159,00 kn, a komunalno društvo u suvlasništvu je obavljalo usluge održavanja oborinske odvodnje u iznosu 207.789,00 kn.

Grad Novi Vinodolski

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđen je grad Novi Vinodolski kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Primorsko-goranske županije. Površina grada Novi Vinodolski je 262 km², a obuhvaća 20 naselja s 5 113 stanovnika. Na koncu 2012. grad Novi Vinodolski je imao 36 zaposlenika.

Prema podacima iz registra nerazvrstanih cesta iz travnja 2001., duljina nerazvrstanih cesta na području grada Novog Vinodolskog iznosila je 99,590 km, od čega se na asfaltirane ceste odnosi 62,280 km, makadamske ceste 35,310 km i na druge ceste odnosi se 2,0 km. Prema procjeni grada, duljina nerazvrstanih cesta se tijekom godina povećala, te sada iznosi 105,0 km, što čini 401 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 32.186.193,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 1.257.172,00 kn ili 3,9% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 11.973,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Poslove tekućeg održavanja nerazvrstanih cesta na području grada je obavljalo trgovačko društvo na temelju zaključenog četverogodišnjeg ugovora o obavljanju poslova održavanja nerazvrstanih cesta. Organizaciju održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja upravni odjel za komunalni sustav i zaštitu okoliša.

Nalaz i preporuke

U listopadu 1998. je donesena Odluka o nerazvrstanim cestama, kojom je uređeno korištenje, zaštitu, održavanje i izgradnju nerazvrstanih cesta. Odluka nije uskladena s odredbama Zakona o cestama prema kojima su jedinice lokalne samouprave dužne donijeti ili uskladiti interni akt o nerazvrstanim cestama. Interni aktom se određuju što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu na području grada, te odredbe o korištenju i održavanju nerazvrstanih cesta, građenju i rekonstrukciji, upravljanju i zaštiti, nadzoru i o izvorima financiranja za izgradnju i za održavanje nerazvrstanih cesta.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti akt kojim će se urediti upravljanje, održavanje i izgradnja nerazvrstanih cesta na području jedinice lokalne samouprave, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja nerazvrstanim cestama, te poslovi održavanja (redovno i izvanredno održavanje), građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta te tko ih obavlja, propisati mjere zaštite nerazvrstanih cesta i utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nad poslovima održavanja nerazvrstanih cesta, te tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama. Utvrditi izvore financiranja nerazvrstanih cesta i provedbu upisa nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama.

Grad Novi Vinodolski je 2001. izradio register nerazvrstanih cesta s nazivom, oznakom, vrstom i duljinama nerazvrstanih cesta u naseljima koja ukupno iznosi 99,590 km. Registr nije revidiran, a prema procjeni grada ukupna duljina nerazvrstanih cesta iznosi 105,0 km. Prema odredbama Zakona o cestama, jedinice lokalne samouprave vode jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama na svom području, a sadržaj i način vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama propisuje ministar pomorstva, prometa i infrastrukture uz suglasnost ministra nadležnog za poslove komunalnog gospodarstva. Do vremena obavljanja revizije (studeni 2013.), nadležni ministar nije propisao sadržaj i način vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, voditi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koja će uz naziv ili oznaku nerazvrstane ceste, opis ceste, duljinu nerazvrstane ceste, sadržavati i površinu nerazvrstane ceste, broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta.

U poslovnim knjigama je evidentirana vrijednost nerazvrstanih cesta u iznosu 27.212.832,00 kn, koja se odnosi na ulaganja u nerazvrstane ceste tijekom godina. Međutim, nema evidentirane pojedinačne vrijednosti svih nerazvrstanih cesta sa svog područja i ne vodi analitičku evidenciju nerazvrstanih cesta. Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici su obvezni u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora.

Državni ured za reviziju predlaže, u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta koja će sadržavati podatke o vrijednosti pojedinih cesta, te evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama.

Prema obrazloženju grada Novog Vinodolskog, grad ima nerazvrstane ceste upisane u zemljišne knjige kao vlasništvo grada, ali nema podatke o ukupnoj duljini upisanih cesta u zemljišne knjige. Grad nije postojeće upise zamijenio novim upisima u skladu s odredbama Zakona o cestama, iz razloga što nije donijet podzakonski akt koji bi omogućio provođenje upisa po službenoj dužnosti tijela nadležnog za katastar.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za upis svih nerazvrstanih cesta na području grada Novog Vinodolskog u zemljišne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i kao neotuđivog vlasništva jedinice lokalne samouprave.

Programom i izmjenama programa održavanja komunalne infrastrukture planirani su rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u iznosu 1.180.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 1.257.172,00 kn, odnosno 6,5% više od plana. Program održavanja komunalne infrastrukture sadrži podatke o planiranom ukupnom iznosu potrebnih sredstava i izvorima financiranja, te količinom i vrstom radova. Izvori financiranja su sredstva komunalne naknade, zakupa javne površine i prekršajnih kazni. Gradsko vijeće je u ožujku 2013. prihvatiло izvješće o ostvarenju programa održavanja komunalne infrastrukture. Programom nisu utvrđene pojedinačne nerazvrstane ceste ili dijelovi cesta na kojima se planira održavanje s opisom, vrstom, količinom i vrijednosti poslova održavanja koji se trebaju obaviti na svakoj pojedinoj cesti.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja komunalne infrastrukture koji će, osim opisa i opsega, sadržavati i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama utvrđenim u jedinstvenoj bazi podataka o nerazvrstanim cestama, na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja.

Gradsko vijeće je donijelo Odluku o komunalnim djelatnostima, kojom je utvrđeno da se komunalna djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta može povjeriti pravnoj ili fizičkoj osobi na temelju pisanih ugovora. Navedenom Odlukom su utvrđeni uvjeti i mjerila za provedbu javnog natječaja za povjeravanje poslova održavanja nerazvrstanih cesta.

Izvršeni radovi na održavanju nerazvrstanih cesta u 2012. odnose se na sanaciju udarnih rupa u iznosu 845.564,00 kn, održavanje horizontalne i vertikalne signalizacije u iznosu 155.520,00 kn, zimsku službu u iznosu 150.342,00 kn i druge radove na održavanju u iznosu 105.746,00 kn.

Nadzor nad radovima obavljali su zaposlenici unutar odjela za komunalni sustav i zaštitu okoliša grada Novog Vinodolskog.

Obavljanje poslova održavanja nerazvrstanih cesta povjereni je trgovačkom društvu nakon provedenog postupka javnog natječaja na četiri godine. Odluku o izboru najpovoljnijih ponuditelja donijelo je gradsko vijeće u travnju 2009. Ugovorom su utvrđeni poslovi odnosno vrste poslova za koje se zaključuje ugovor, opseg poslova (troškovnikom za održavanje nerazvrstanih cesta), vrijeme na koje se zaključuje ugovor, način određivanja cijene za obavljanje poslova (prema jediničnim cijenama iz troškovnika), obavljanje nadzora i kontrole obavljenih poslova (naručitelj), način i rok plaćanja i jamstvo izvršitelja za ispunjenje ugovora.

Grad Opatija

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđen je grad Opatija kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Primorsko-goranske županije. Površina grada Opatije je 66 km², a obuhvaća deset naselja s 11 659 stanovnika. Na koncu 2012. grad Opatija je imao 63 zaposlenika.

Prema podacima grada, duljina nerazvrstanih cesta u naseljima na području grada Opatije ukupno iznosi 266,376 km, od čega je 218 cesta za promet motornih vozila duljine 61 731 m, što čini 935 m/km². Osim navedenih, nerazvrstane ceste obuhvaćaju 80 658 m seoskih i šumskih putova, 20 175 m kolnih prilaza za motorna vozila, te 103 812 m pješačkih komunikacija i stubišta.

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 116.282.412,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 3.738.171,00 kn ili 3,2% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 60.556,00 kn/km nerazvrstane ceste. Odnose se na redovno i pojačano održavanje nerazvrstanih cesta.

Organizaciju poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području grada Opatije obavlja Upravni odjel za komunalni sustav i zaštitu okoliša

Nalaz i preporuke

Grad Opatija je 1995. donio Odluku o nerazvrstanim cestama na području grada, te 2007. izmjene i dopune navedene Odluke. Odredbama navedene Odluke je uređeno korištenje, održavanje, zaštita, izgradnja, rekonstrukcija, financiranje, nadzor i upravljanje nerazvrstanim cestama. Skreće se pozornost, da je u srpnju 2011. stupio na snagu Zakon o cestama, kojim je, zajedno s izmjenama i dopunama navedenog Zakona iz 2013., usklađeno zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije te je, između ostalog, uređen pravni status nerazvrstanih cesta.

U skladu s odredbama Zakona o cestama, akt o nerazvrstanim cestama uređuje upravljanje, održavanje i građenje nerazvrstanih cesta na području jedinice lokalne samouprave, što čini nerazvrstanu cestu, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovito i izvanredno održavanje), tko ih obavlja, tko obavlja kontrolu i nadzor nad izvođenjem radova redovitog i izvanrednog održavanja, te tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama. Navedeni akt uređuje koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, te propisuje mjere zaštite nerazvrstanih cesta. Također, utvrđuje izvore financiranja nerazvrstanih cesta i provedbu upisa nerazvrstanih cesta u zemljšne knjige.

Državni ured za reviziju predlaže uskladiti akt o nerazvrstanim cestama s odredbama Zakona o cestama.

Jedinstvena baza (popis) podataka nerazvrstanih cesta sadrži podatke o oznaci, nazivu, duljini i opisu ceste. Ustrojen je geografski informacijski sustav nerazvrstanih cesta. Koncem 2012. vrijednost nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama je 38.916.707,00 kn.

Tijekom 2013. grad Opatija je ustrojio registar nekretnina, kojim su obuhvaćene nerazvrstane ceste te prema obrazloženju, planira do konca 2013. uskladiti podatke o nerazvrstanim cestama u poslovnim knjigama s podacima u registru nekretnina. U postupku nove izmjere, nerazvrstane ceste duljine 28 km koje se nalaze unutar jedne katastarske općine, te još par prometnica unutar drugih područja, upisane su u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo grada Opatija. Za još četiri katastarske općine napravljena je izmjera te se, u skladu s raspoloživim finansijskim sredstvima, provodi rješavanje pravnog statusa za pripadajuće nerazvrstane ceste. Prema obrazloženju, davno izgrađene ceste ne zadovoljavaju tehničke uvjete koji se traže kod projektiranja i gradnje novih cesta. Veći dio nerazvrstanih cesta nije imovinsko pravno riješen, a stanje u katastru ne odgovara stvarnom stanju.

Državni ured za reviziju predlaže nastaviti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta na području grada Opatije u zemljišne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i kao neotuđivog vlasništva grada Opatije.

Program održavanja nerazvrstanih cesta obuhvaćen je Godišnjim programom održavanja komunalne infrastrukture za 2012. koji je donesen u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu. U navedenom Programu je naveden opis poslova te opseg poslova s procjenom troškova prema pojedinim poslovima održavanja nerazvrstanih cesta. Gradsko vijeće grada Opatije je u travnju 2013. prihvatio izvješće o ostvarenju Programa održavanja komunalne infrastrukture.

Prema programu, rashodi za komunalnu djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta planirani su u iznosu 3.762.016,00 kn, a ostvareni su u iznosu 3.738.171,00 kn, što je za 23.845,00 kn manje od plana. Financirani su iz sredstava komunalne naknade u iznosu 3.662.496,00 kn i drugim proračunskim prihodima u iznosu 75.675,00 kn.

Kontrolu obavljenih poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području grada Opatije obavlja Upravni odjel za komunalni sustav i zaštitu okoliša.

Prema Odluci o komunalnim djelatnostima iz lipnja 2010. poslove održavanja nerazvrstanih cesta obavljaju na temelju ugovora dva komunalna društva. Komunalno društvo u suvlasništvu grada Opatije je obavljalo redovno održavanje nerazvrstanih cesta koje uključuje, između ostalog, održavanje prometne signalizacije i zimsku službu, dok je komunalno društvo u vlasništvu grada Opatije obavljalo košnju i tretiranje raslinja uz nerazvrstane ceste te održavanje autobusnih stajališta i ugibališta. Za 2012. Ovi rashodi su ostvareni u ukupnom iznosu 3.726.817,00 kn i čine 99,7% ukupno ostvarenih rashoda za održavanje nerazvrstanih cesta.

Grad Rab

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđen je grad Rab kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Primorsko-goranske županije. Površina grada Raba je 86 km², a obuhvaća sedam naselja s 8 065 stanovnika. Na koncu 2012. grad Rab je imao 32 zaposlenika.

Prema podacima grada, duljina nerazvrstanih cesta u naseljima na području grada Raba ukupno iznosi 55,550 km, što čini 646 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 54.789.546,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 740.537,00 kn ili 1,4% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 13.331,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Poslove tekućeg održavanja nerazvrstanih cesta na području grada Raba je obavljalo vlastito trgovačko društvo na temelju zaključenog godišnjeg ugovora, te druge pravne osobe na temelju zaključenih ugovora bez provedenog javnog natječaja i narudžbenica. Organizaciju održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja odsjek za komunalne poslove grada Raba.

Nalaz i preporuke

U ožujku 2003. je donesena Odluka o nerazvrstanim cestama, kojom je uređeno građenje, rekonstrukciju, održavanje, upravljanje, zaštitu i nadzor nad nerazvrstanim cestama. Odluka nije uskladena s odredbama Zakona o cestama, prema kojima su jedinice lokalne samouprave dužne donijeti ili uskladiti akt o nerazvrstanim cestama. Aktom se određuju što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu na području grada, te odredbe o korištenju i održavanju nerazvrstanih cesta, građenju i rekonstrukciji, upravljanju i zaštiti, nadzoru i o izvorima financiranja za izgradnju i za održavanje nerazvrstanih cesta. Sastavni dio akta o nerazvrstanim cestama je popis nerazvrstanih cesta na području grada koji sadrži naziv, dužinu i površinu nerazvrstane ceste, broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj se cesta nalazi.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti akt kojim će se urediti upravljanje, održavanje i izgradnja nerazvrstanih cesta na području jedinice lokalne samouprave, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja nerazvrstanim cestama, te poslovi održavanja (redovno i izvanredno održavanje), građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta te tko ih obavlja, propisati mjere zaštite nerazvrstanih cesta i utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nad poslovima održavanja nerazvrstanih cesta, te tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama. Utvrditi izvore financiranja nerazvrstanih cesta i provedbu upisa nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama.

Grad Rab je 1995. izradio registar nerazvrstanih cesta s nazivom, oznakom, vrstom i duljinama nerazvrstanih cesta koja ukupno iznosi 55,550 km. Prema podacima u Programu održavanja komunalne infrastrukture duljina nerazvrstanih cesta koje se održavaju iznosi 61,073 km. Grad Rab nije ustrojio jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama na području grada.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, obaviti popis nerazvrstanih cesta na području jedinice lokalne samouprave, te ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji će sadržavati naziv ili oznaku nerazvrstane ceste, opis ceste, duljinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta.

U poslovnim knjigama je evidentirana vrijednost nerazvrstanih cesta u iznosu 19.464.108,00 kn koja se odnosi na ulaganja u pojedine nerazvrstane ceste tijekom godina. Međutim, nema evidentirane pojedinačne vrijednosti svih nerazvrstanih cesta sa svog područja i ne vodi analitičku evidenciju nerazvrstanih cesta. Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici su obvezni u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora.

Državni ured za reviziju predlaže, u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta koja će sadržavati podatke o vrijednosti pojedinih cesta, te u poslovnim knjigama evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta.

Grad Rab nema podatke o duljini cesta upisanih u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi. Prema odredbama Zakona o cestama, nerazvrstane ceste se upisuju u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta na području grada Raba u zemljišne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i kao neotuđivog vlasništva jedinice lokalne samouprave.

Gradsko vijeće grada Raba je donijelo program održavanja komunalne infrastrukture za 2012., te izmjene i dopune programa u svibnju 2012. Izvori financiranja su sredstva komunalne naknade. Izmjenama programa planirani su rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta na području grada u iznosu 827.000,00 kn. Planirane su vrste poslova održavanja odnosno djelatnosti (asfaltiranje i krpanje udarnih rupa, radovi na neuređenom i betonskom kolniku, prometna signalizacija, košnja trave, održavanje potpornih zidova, te nabava pijeska i cementa po mjesnim odborima), te iskazana finansijska sredstva potrebna za ostvarivanje programa i izvorima financiranja. Programom nije utvrđen opseg poslova održavanja, odnosno nisu utvrđene pojedinačne nerazvrstane ceste ili dijelovi cesta na kojima se planira održavanje s opisom, vrstom, količinom i vrijednosti poslova održavanja koji se trebaju obaviti na svakoj pojedinoj cesti.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja komunalne infrastrukture koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama utvrđenim u jedinstvenoj bazi podataka o nerazvrstanim cestama, na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja.

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. su ostvareni u iznosu 740.537,00 kn ili 10,5% manje od planiranih rashoda. Odnose se na održavanje cesta koje obavlja trgovačko društvo u vlasništvu grada u iznosu 299.518,00 kn, nabavu materijala (pijeska i cementa) prema potrebama mjesnih odbora u iznosu 376.116,00 kn, te druge radove na održavanju u iznosu 64.903,00 kn.

Kontrolu poslova održavanja nerazvrstanih cesta obavljaju ovlaštene osobe iz jedinstvenog upravnog odjela grada, odsjeka za komunalne poslove.

Odlukom o komunalnim djelatnostima, koja je donesena 2002. te izmjenama i dopunama odluke iz 2004., utvrđene su djelatnosti od lokalnog značenja koje se smatraju komunalnim djelatnostima. Odlukom o nerazvrstanim cestama i javno-prometnim površinama utvrđeno je da trgovačko društvo u vlasništvu grada Raba obavlja održavanje nerazvrstanih cesta u skladu s godišnjim programom održavanja komunalne infrastrukture. Trgovačkom društvu u vlasništvu grada je povjereno održavanje nerazvrstanih cesta na temelju pisanih ugovora. Ugovorom nisu određene djelatnosti niti opseg kojima je obuhvaćeno održavanje nerazvrstanih cesta, već se određuju u godišnjem programu održavanja komunalne infrastrukture. Na temelju navedenog ugovora u 2012. su izvedeni radovi na održavanju cesta u vrijednosti 299.518,00 kn.

Radove na održavanju cesta u vrijednosti 376.251,00 kn su obavila dva izvoditelja na temelju provedenih postupaka javne nabave i zaključenih ugovora. Dio radova na održavanju nerazvrstanih cesta u vrijednosti 64.769,00 kn su obavili drugi izvoditelji na temelju narudžbenica, a postupak prikupljanja ponuda ili javnog natječaja nije proveden i odluku o odabiru izvoditelja nije donijelo gradsko vijeće. Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, komunalne djelatnosti mogu obavljati trgovačko društvo, javna ustanova ili služba-vlastiti pogon, koje osniva jedinica lokalne samouprave, te pravna i fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji ili na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova. Predstavničko tijelo jedinice samouprave određuje komunalne djelatnosti čije se obavljanje može povjeriti pravnim i fizičkim osobama na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova, te utvrđuje uvjete i mjerila za provedbu prikupljanja ponuda ili javnog natječaja za povjeravanje tih komunalnih poslova na temelju ugovora. Odluku o objavi prikupljanja ponuda ili javnog natječaja donosi izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave, a nakon provedenog prikupljanja ponuda ili javnog natječaja, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi odluku o izboru osobe kojoj će se povjeriti obavljanje komunalnih poslova na temelju ugovora. Na temelju odluke predstavničkog tijela, izvršno tijelo zaključuje ugovor o povjeravanju određenih komunalnih poslova koji obvezatno sadrži djelatnost za koju se zaključuje ugovor, vrijeme na koje se zaključuje ugovor, vrstu i opseg poslova, način određivanja cijene za obavljanje poslova, način i rok plaćanja, te jamstvo izvršitelja o ispunjenju ugovora. Ugovor o povjeravanju komunalnih poslova se može zaključiti najdulje na četiri godine.

Državni ured za reviziju predlaže poslove održavanja nerazvrstanih cesta povjeriti pravnim i fizičkim osobama na temelju pisanih ugovora, a nakon provedenog postupka prikupljanja ponuda ili javnog natječaja predstavničko tijelo donosi odluku o izboru pravne ili fizičke osobe koja će obavljati poslove na temelju ugovora, nakon čega odgovorna osoba zaključuje ugovor o povjeravanju poslova održavanja nerazvrstanih cesta sa svim propisanim elementima, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Grad Rijeka

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđen je grad Rijeka kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Primorsko-goranske županije. Površina grada Rijeka je 44 km², a obuhvaća jedno naselje s 128 624 stanovnika. Na koncu 2012. grad Rijeka je imao 456 zaposlenika.

Prema podacima grada, duljina nerazvrstanih cesta u naseljima na području grada Rijeka ukupno iznosi 345,232 km što čini 7 846 m/ km². Odredbama Odluke o cestama na području velikih gradova koje prestaju biti razvrstane u javne ceste na području grada Rijeke određene su nerazvrstane ceste duljine 64,180 km koje prestaju biti razvrstane u javne ceste.

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 778.975.869,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 20.400.994,00 kn ili 2,6% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 59.094,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Organizaciju održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavljaju trgovačko društvo u vlasništvu grada i upravni odjel za komunalni sustav grada Rijeka.

Nalaz i preporuke

U prosincu 2012. je donesena Odluka o nerazvrstanim cestama, kojom je uređeno upravljanje, održavanje, rekonstrukciju i izgradnju nerazvrstanih cesta, te kontrolu i nadzor nad izvođenjem radova na nerazvrstanim cestama i mjere zaštite nerazvrstanih cesta.

Grad Rijeka je izradio popis nerazvrstanih cesta s nazivom i duljinom nerazvrstanih cesta koja ukupno iznosi 345,232 km. Prema obrazloženju grada, detaljna baza podataka nije sastavljena, jer nadležni ministar nije propisao izgled baze, te zbog nedostatka finansijskih sredstava za realizaciju.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama poduzeti potrebne aktivnosti radi ustrojavanja i vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, koja će sadržavati naziv ili oznaku nerazvrstane ceste, opis ceste, duljinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta.

U poslovnim knjigama je evidentirana vrijednost nerazvrstanih cesta u iznosu 422.741.408,00 kn, koja se odnosi na ulaganja u nerazvrstane ceste tijekom godina. Međutim, nisu evidentirane pojedinačne vrijednosti svih nerazvrstanih cesta i ne vodi se analitička evidencija nerazvrstanih cesta.

Odredbama članka 97. Zakona o cestama i na temelju Odluke o cestama na području velikih gradova koje prestaju biti razvrstane u javne ceste, propisan je postupak prijenosa u nadležnost grada Rijeke 64 180 m bivših županijskih i lokalnih cesta. Spomenute ceste nisu popisane tijekom godišnjeg popisa za 2012. i nisu evidentirane u poslovnim knjigama grada Rijeka.

Odredbom članka 5. Pravilnika o prijenosu javnih cesta i nerazvrstanih cesta (Narodne novine 86/12) utvrđeno je da u postupku prijenosa povjerenstvo mora zapisnički iskazati finansijsku vrijednost imovine (ceste) koja se prenosi, uz priloženu dokumentaciju (knjigovodstvena kartica imovine) iz koje je vidljiva nabavna vrijednost, ispravak vrijednosti i sadašnja knjigovodstvena vrijednost ceste, odnosno svih objekata i opreme koja čini sastavni dio ceste koja se prenosi. Predavatelj za sadašnju knjigovodstvenu vrijednost imovine koja se prenosi umanjuje javni kapital (imovinu Republike Hrvatske koja se vodi u poslovnim knjigama pravne osobe koja upravlja javnom cestom), a primatelj na istovjetan način evidentira cestu u svojim poslovnim knjigama, uvećavajući kapital.

Državni ured za reviziju predlaže, u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta koja će sadržavati podatke o vrijednosti pojedinih cesta, te u poslovnim knjigama evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta.

Grad Rijeka nema podatke o duljini cesta upisanih u zemljische knjige kao javno dobro u općoj uporabi. Prema odredbama Zakona o cestama, nerazvrstane ceste se upisuju u zemljische knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta na području grada Rijeka u zemljische knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i neotuđivog vlasništva grada.

Gradsko vijeće grada Rijeke donijelo je program održavanja komunalne infrastrukture za 2012., te izmjene i dopune programa u studenom 2012. Izvori financiranja su sredstva komunalne naknade i prihodi od refundacija šteta. Izmjenama programa planirani su rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta na području grada u iznosu 17.991.000,00 kn, te održavanje nerazvrstanih cesta prema potrebama mjesnih odbora u iznosu 8.151.000,00 kn (u programu održavanja javnih površina). Programom su planirane vrste poslova održavanja odnosno djelatnosti (asfaltiranje i krpanje udarnih rupa, sanacija potpornih, obložnih i ogradnih zidova, održavanje otvorenog sistema odvodnje, upojnih bunara, sanacija stjenskih pokosa, kemijsko uklanjanje nepoželjne vegetacije, održavanje horizontalne, vertikalne i svjetlosne prometne signalizacije, zimska služba, čišćenje slivnika i drugi radovi), te ukupno iskazanim finansijskim sredstvima potrebnim za ostvarivanje programa. Programom nije utvrđen opseg poslova održavanja, odnosno nisu utvrđene pojedinačne nerazvrstane ceste ili dijelovi cesta na kojima se planira održavanje s opisom, vrstom, količinom i vrijednosti poslova održavanja koji se trebaju obaviti na svakoj pojedinoj cesti, osim za planirane radove pojačanog održavanja i održavanja prema potrebama mjesnih odbora.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja komunalne infrastrukture koji će sadržavati opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama utvrđenim u jedinstvenoj bazi podataka o nerazvrstanim cestama, na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja.

Programom i izmjenama programa održavanja komunalne infrastrukture planirani su ukupni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u iznosu 26.142.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 20.400.994,00 kn, odnosno 22,0% manje od planiranih rashoda. Odnose se na redovno održavanje cesta koje obavlja komunalno društvo u vlasništvu grada u iznosu 10.651.327,00 kn, održavanje cesta prema potrebama mjesnih odbora u iznosu 4.465.200,00 kn, naknada trgovačkom društvu u vlasništvu grada Rijeke za obavljanje poslova održavanja cesta i poslova automatskog upravljanja prometom u iznosu 3.220.000,00 kn, čišćenje oborinskih slivnika i rešetki u iznosu 1.371.388,00 kn, nabavu opreme za ceste u iznosu 384.002,00 kn, održavanje partera pješačkih površina u iznosu 299.947,00 kn, te druge rashode u iznosu 9.130,00 kn.

Izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture za 2012. podneseno je gradskom vijeću u srpnju 2013. Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave dužno je do konca ožujka svake godine predstavnicičkom tijelu jedinice lokalne samouprave podnijeti izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture, za prethodnu kalendarsku godinu.

Državni ured za reviziju predlaže podnijeti gradskom vijeću izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture na području grada Rijeka u propisanom roku i prema svim elementima godišnjeg programa, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Odredbama Odluke o nerazvrstanim cestama na području grada Rijeka utvrđeno je da se komunalna djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta povjerava trgovačkom društvu u vlasništvu grada.

Rashodi za radove na održavanju nerazvrstanih cesta koje je obavljalo trgovačko društvo u vlasništvu grada Rijeke na temelju zaključenog ugovora su ostvareni u iznosu 18.720.529,00 kn. Trgovačkom društvu je povjeroeno obavljanje poslova održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i pojačano), horizontalne, vertikalne signalizacije i svjetleće prometne signalizacije, te održavanje nerazvrstanih cesta prema potrebama mjesnih odbora. Trgovačko društvo je obavljanje poslova održavanja nerazvrstanih cesta (osim održavanja svjetlosne signalizacije), ustupilo drugim izvoditeljima, iako je osnovano, između ostalog, i za obavljanje ove komunalne djelatnosti. Navedeno nije u skladu s odredbom članka 4. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da komunalne djelatnosti mogu obavljati trgovačko društvo, javna ustanova ili vlastiti pogon koje osniva jedinica lokalne samouprave, te pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji odnosno ugovora o povjeravanju komunalnih poslova, te s gradskom odlukom o povjeravanju obavljanja navedene djelatnosti. Navedeno društvo provodi postupke nabave, odabire izvoditelje, zaključuje ugovore i brine o stručnom nadzoru. Za obavljanje navedenih poslova ugovorena je godišnja naknada u iznosu 2.874.000,00 kn i naknada za obavljanje poslova automatskog upravljanja prometom u iznosu 346.000,00 kn s porezom na dodanu vrijednost. Prema odredbama članka 107. Zakona o cestama, jedinica lokalne samouprave može osnovati trgovačko društvo u svom vlasništvu radi obavljanja poslova upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta te poslova građenja nerazvrstanih cesta uz odgovarajuću primjenu odredbi članka 23., 26., i 33. ovog Zakona. Prema odredbama članka 33. Zakona o cestama, radovi na održavanju javnih cesta se ustupaju pravnoj ili fizičkoj osobi koja je za te radove registrirana, specijalizirana i tehnički opremljena te koja raspolaže osposobljenim kadrovima za izvođenje radova održavanja pod prometom. Naknadu za obavljanje poslova održavanja, trgovačko društvo je u skladu s ugovorom, obračunavalо u paušalnim mjesecnim iznosima, neovisno o vrijednosti izvedenih radova.

Za vrijednost naknade povećava se rashod grada na održavanju nerazvrstanih cesta za 2.874.000,00 kn.

U slučaju da trgovačko društvo u vlasništvu grada nije tehnički opremljeno ili stručno osposobljeno za obavljanje pojedinih poslova održavanja nerazvrstanih cesta i navedene poslove ustupa drugim izvoditeljima, Državni ured za reviziju predlaže odrediti poslove održavanja nerazvrstanih cesta koje trgovačko društvo ne obavlja, te odabrati jedan od načina obavljanja održavanja poslova održavanja nerazvrstanih cesta u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu

Radove čišćenja oborinskih slivnika i rešetki u iznosu 1.371.388,00 kn obavilo je trgovačko društvo u suvlasništvu, na temelju zaključenog godišnjeg ugovora, troškovnika i plana čišćenja slivnika u 2012.

Za poslove održavanja partera pješačkih površina je zaključen četverogodišnji ugovor s odabranim trgovačkim društvom u siječnju 2010., na temelju provedenog javnog natječaja. Tijekom 2012. izvedeni su radovi na održavanju partera u vrijednosti 299.947,00 kn, a odnose se na preslagivanje, zamjenu i učvršćivanje ploča na pješačkoj površini.

Nadzor obavljanja poslova održavanja nerazvrstanih cesta obavlja trgovačko društvo u vlasništvu grada i odabrali nadzorni organ, a finansijsku kontrolu i praćenje realizacije poslova održavanja nerazvrstanih cesta na temelju zaključenog ugovora s navedenim trgovački društvom obavlja viši stručni suradnik za nerazvrstane ceste upravnog odjela za komunalni sustav grada Rijeka.

Grad Vrbovsko

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđen je grad Vrbovsko kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Primorsko-goranske županije. Grad Vrbovsko ima status brdsko-planinskog područja. Površina grada Vrbovskog je 280 km² i obuhvaća 65 naselja s 5 076 stanovnika. Na koncu 2012. grad Vrbovsko je imao 31 zaposlenika. Unutar jedinstvenog upravnog odjela je vlastiti pogon.

Prema podacima grada, u naseljima na području grada Vrbovskog je 123 km nerazvrstanih cesta, što čini 439 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 16.728.738,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 804.595,00 kn ili 4,8% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 6.541,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Organizaciju poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području grada obavlja odsjek za komunalni sustav i gospodarstvo Jedinstvenog upravnog odjela grada Vrbovskog.

Nalaz i preporuke

Grad Vrbovsko je donio Odluku o nerazvrstanim cestama i javno-prometnim površinama na području grada Vrbovskog kojom je uređeno održavanje, građenje, rekonstrukcija, mjere za zaštitu i provođenje nadzora nad nerazvrstanim cestama i javno-prometnim površinama na području grada Vrbovskog, te Odluku o uređenju prometa. Odredbama odluke o nerazvrstanim cestama i javno-prometnim površinama na području grada Vrbovskog je predviđeno plaćanje naknada u pojedinim slučajevima kao što su građenje instalacija, priključaka i prilaza, prekopavanje, prekomjerna uporaba, privremeno zauzimanje nerazvrstanih cesta i slično. Financiranje nije uređeno u cijelosti u skladu s odredbama Zakona o cestama, prema kojima se građenje, rekonstrukcija i održavanje nerazvrstanih cesta, financira iz proračuna jedinice lokalne samouprave, komunalne naknade i komunalnog doprinosa te naknada za osnivanje prava služnosti, prava građenja i prava zakupa na nerazvrstanoj cesti kao i iz drugih izvora.

Državni ured za reviziju predlaže utvrditi izvore financiranja za poslove građenja, rekonstrukcije i održavanja nerazvrstanih cesta u skladu s odredbama Zakona o cestama.

Grad Vrbovsko je popisao nerazvrstane ceste, ali jedinstvena baza podataka o nerazvrstanim cestama nije ustrojena. U skladu s odredbama Zakona o cestama, jedinica lokalne samouprave je obvezna voditi jedinstvenu bazu podataka nerazvrstanih cesta. Sadržaj i način vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, do vremena obavljanja revizije (studenzi 2013.), nije donesen.

Do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, Državni ured za reviziju predlaže ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koja će uz podatke o nazivu ili oznaci nerazvrstane ceste, opisu ceste i duljini nerazvrstane ceste, sadržavati podatke o površini nerazvrstane ceste, broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta.

Koncem 2012. vrijednost nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama je 6.386.210,00 kn, a odnosi se na ulaganja na nerazvrstanim cestama, dok pojedinačne vrijednosti nerazvrstanih cesta nisu iskazane. Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici su obvezni u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora.

Državni ured za reviziju predlaže u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta koja će sadržavati podatke o vrijednosti pojedinih cesta, te u poslovnim knjigama evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta.

Zbog nesređenog katastarskog stanja i nedostatka finansijskih sredstava za izradu geodetskih elaborata potrebnih za upis cesta u katastar i zemljišne knjige, grad Vrbovsko nema upisanih nerazvrstanih cesta u zemljišnim knjigama kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo grada Vrbovskog. Skreće se pozornost, da je u srpnju 2011. stupio na snagu Zakon o cestama, kojim je, zajedno s izmjenama i dopunama navedenog Zakona iz 2013., usklađeno zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije te je, između ostalog, uređen pravni status nerazvrstanih cesta.

Državni ured za reviziju predlaže, poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta na području grada Vrbovskog u zemljišne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i kao neotuđivog vlasništva grada Vrbovskog.

Program održavanja nerazvrstanih cesta donesen je kao sastavni dio Programa održavanja komunalne infrastrukture za 2012., a obuhvaća zimsko čišćenje i održavanje nerazvrstanih cesta, održavanje makadamskih cesta, sanaciju udarnih rupa, te održavanje horizontalne signalizacije. U navedenom Programu je naveden opis poslova s procjenom troškova te izvori financiranja komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta, ali nije naveden opseg poslova te procjena troškova prema pojedinim razvrstanim cestama.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja komunalne infrastrukture koji će, uz opis (vrstu), sadržavati opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama utvrđenim u jedinstvenoj bazi podataka o nerazvrstanim cestama, na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja.

Rashodi za komunalnu djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta planirani su u iznosu 790.500,00 kn, a ostvareni su u iznosu 804.595,00 kn, što je za 14.095,00 kn ili 1,8% više od plana. Financirani su iz sredstava komunalne naknade u iznosu 541.684,00 kn i drugih proračunskih prihoda u iznosu 262.911,00 kn. Zbog konstituiranja novog gradskog vijeća, izvješće o ostvarenju Programa održavanja komunalne infrastrukture je prihvaćeno u lipnju 2013., što je tri mjeseca kasnije od zakonskog roka koji je bio 31. ožujka 2013. U skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave dužno je svake godine do konca ožujka podnijeti predstavničkom tijelu izvješće o izvršenju Programa održavanja komunalne infrastrukture u prethodnoj kalendarskoj godini.

Državni ured za reviziju predlaže podnijeti gradskom vijeću izvješće o izvršenju Programa održavanja komunalne infrastrukture u zakonskom roku.

Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta odnose se na rashode za zimsko održavanje u iznosu 677.015,00 kn, održavanje makadamskih cesta, nasipanje i proširenje u iznosu 50.258,00 kn, sanaciju udarnih rupa asfaltnog zastora u iznosu 42.252,00 kn, održavanje horizontalne signalizacije u iznosu 19.873,00 kn, te druge radove na održavanju cesta u iznosu 15.197,00 kn.

Kontrolu poslova održavanja nerazvrstanih cesta obavlja odsjek za komunalni sustav i gospodarstvo jedinstvenog upravnog odjela grada Vrbovskog.

Način obavljanja komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta propisan je odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima koje se obavljaju na temelju pisanog ugovora.

Prema navedenoj odluci održavanje nerazvrstanih cesta obuhvaća ljetno održavanje nerazvrstanih cesta (košnja trave i sječa raslinja uz cestu nasipavanje i popravak makadamskih cesta te krpanje udarnih rupa) i zimsko održavanje nerazvrstanih cesta (čišćenje snijega i leda s cesta i njihovo posipavanje). Način povjeravanja poslova održavanja horizontalne signalizacije nije propisan. Zimsko održavanje nerazvrstanih cesta obavljala su dva trgovačka društva na temelju ugovora. Poslove održavanja makadamskih cesta i sanacije udarnih rupa asfaltnog zastora je obavljalo više pravnih i fizička osoba na temelju narudžbenica što nije u skladu s odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima.

Državni ured za reviziju predlaže propisati način povjeravanja komunalnih poslova održavanja horizontalne signalizacije u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu te povjeriti sve komunalne poslove na održavanju nerazvrstanih cesta u skladu s odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima koje se obavljaju na temelju pisanog ugovora.

Vlastiti pogon je obavljao više poslova na održavanju komunalne infrastrukture od kojih dio koji se odnosi na održavanje nerazvrstanih cesta (košnja trave i sječa raslinja uz nerazvrstane ceste, čišćenje prometnica nakon zimskog posipavanja te postavljanje prometnih znakova). Ukupni rashodi vlastitog pogona iznose 64.737,00 kn, a odnose se na gorivo, održavanje opreme i potrošni materijal i iskazani su u izvješću o radu i troškovima vlastitog pogona za 2012.

Općina Baška

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Baška kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Primorsko-goranske županije. Površina općine Baška je 101 km², a obuhvaća četiri naselja s 1 674 stanovnika. Na koncu 2012. općina Baška je imala 12 zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta u naseljima na području općine Baška je 28,271 km, što čini 280 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 17.362.798,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 420.694,00 kn ili 2,4% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 14.881,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Poslove tekućeg održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Baška je obavljalo vlastito trgovačko društvo na temelju zaključenog godišnjeg ugovora i drugi izvoditelji na temelju narudžbenica odgovorne osobe bez zaključivanja ugovora. Organizaciju održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja odsjek za komunalni sustav, prostorno građenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša jedinstvenog upravnog odjela općine Baška.

Nalaz i preporuke

U prosincu 2012. je donesena Odluka o nerazvrstanim cestama, kojom je uređeno upravljanje, građenje, održavanje, financiranje, zaštitu, te nadzor nad izvođenjem radova na nerazvrstanim cestama.

Općina Baška je izradila popis nerazvrstanih cesta s nazivom, duljinom i širinom nerazvrstanih cesta po naseljima koja ukupno iznosi 28,271 km. Prema odredbama Zakona o cestama, jedinice lokalne samouprave vode jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama na svom području, a sadržaj i način vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama propisuje ministar pomorstva, prometa i infrastrukture uz suglasnost ministra nadležnog za poslove komunalnog gospodarstva. Do vremena obavljanja revizije (studenzi 2013.), nadležni ministar nije propisao sadržaj i način vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, voditi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koja će uz naziv ili oznaku nerazvrstane ceste, opis ceste, duljinu i površinu nerazvrstane ceste, sadržavati i broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta.

U poslovnim knjigama je evidentirana vrijednost nerazvrstanih cesta u iznosu 3.564.238,00 kn, koja se odnosi na ulaganja u nerazvrstane ceste tijekom godina. Međutim, nema evidentirane pojedinačne vrijednosti svih nerazvrstanih cesta sa svog područja i ne vodi analitičku evidenciju nerazvrstanih cesta. Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici su obvezni u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora.

Državni ured za reviziju predlaže, u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta koja će sadržavati podatke o vrijednosti pojedinih cesta, te u poslovnim knjigama evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta.

Općina nema podatak o duljini cesta upisanih u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi. Od 2010. na području općine Baška se provodi katastarska izmjera, koja je dugotrajna, a na temelju koje će se utvrditi stvarno stanje upisa u zemljišne knjige svih nerazvrstanih cesta na području općine Baška.

Državni ured za reviziju predlaže, nastaviti poduzimati aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta na području općine Baška u zemljišne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i neotuđivog vlasništva općine.

Općinsko vijeće općine Baška donijelo je program održavanja komunalne infrastrukture za 2012., te izmjene i dopune programa u studenom 2012. Programom i izmjenama programa održavanja komunalne infrastrukture planirani su rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u iznosu 501.918,00 kn, a ostvareni su u iznosu 420.694,00 kn, odnosno 16,2% manje od planiranih rashoda. Općinsko vijeće je u travnju 2013. prihvatio izvješće o ostvarenju programa održavanja komunalne infrastrukture. Izvori financiranja su sredstva komunalne naknade, ekološke pristojbe i drugi proračunski prihodi. Program održavanja komunalne infrastrukture sadrži podatke o planiranom ukupnom iznosu potrebnih sredstava i izvorima financiranja, te pojedine vrste radova. Programom nije utvrđen opseg poslova održavanja, odnosno nisu utvrđene pojedinačne nerazvrstane ceste ili dijelovi cesta na kojima se planira održavanje s opisom, vrstom, količinom i vrijednosti poslova održavanja koji se trebaju obaviti na svakoj pojedinoj cesti.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja komunalne infrastrukture koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama utvrđenim u jedinstvenoj bazi podataka o nerazvrstanim cestama, na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja

Općinsko vijeće je u studenom 2008. donijelo Odluku o komunalnim djelatnostima na području općine Baška. Odlukom je utvrđeno da se komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta i zimske službe povjeravaju trgovačkom društvu u vlasništvu općine

U skladu s Odlukom o obavljanju komunalnih djelatnosti je zaključen u siječnju 2012. s trgovačkim društvom u vlasništvu općine Baška, godišnji ugovor o održavanju komunalne infrastrukture. Ugovorenih su radovi na održavanju nerazvrstanih cesta, koji se odnose na košnju trave uz ceste i biciklističke i pješačke staze, te održavanje horizontalne i vertikalne signalizacije. Radovi na održavanju horizontalne i vertikalne signalizacije ugovorenih su u paušalnom iznosu, a računi trgovačkog društva u vlasništvu općine ne sadrže specifikaciju izvršenih radova.

Državni ured za reviziju predlaže ugovoriti radove na održavanju horizontalne i vertikalne signalizacije u skladu sa stvarno planiranim i izvedenim količinama.

Izvršeni radovi na održavanju nerazvrstanih cesta u 2012. odnose se na košnju trave uz cestu i biciklističke i pješačke staze u iznosu 281.728,00 kn, održavanje prometne signalizacije u iznosu 28.050,00 kn, asfaltiranje udarnih rupa u iznosu 61.054,00 kn, dovoz i ugradnja jalovine na makadamske putove u iznosu 23.375,00 kn, saniranje ulice nakon nevremena u iznosu 13.925,00 kn, te druge radove (nasipavanje rupa, betoniranje, sanacije oštećenja prometnice) u iznosu 12.562,00 kn.

Nadzor obavljanja poslova održavanja nerazvrstanih cesta obavlja Odsjek za komunalni sustav, prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša, na način da komunalni redar ili prometni redar, nadziru izvođenje radova na terenu (obujam, kakvoća, količina i drugo), a voditeljica Odsjeka potpisivanjem, odnosno ovjerom računa, potvrđuje da su radovi izvedeni po pravilima struke i u skladu s nalogom ili ugovorom.

Dio navedenih poslova u vrijednosti 329.687,00 kn je obavljalo trgovačko društvo u vlasništvu općine na temelju zaključenog ugovora i u skladu s Odlukom o komunalnim djelatnostima. Druge poslove održavanja (ASFALTIRANJE UDARNIH RUPA, PRIJEVOZ JALOVINE) u vrijednosti 91.007,00 kn, obavljali su drugi izvoditelji na temelju narudžbenica, a postupak prikupljanja ponuda ili javnog natječaja nije proveden, te odluku o odabiru izvoditelja nije donijelo općinsko vijeće. Navedeni način obavljanja komunalnih poslova održavanja nerazvrstanih cesta nije u skladu s odredbom članka 4. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da komunalne djelatnosti mogu obavljati trgovačko društvo, javna ustanova ili vlastiti pogon koje osniva jedinica lokalne samouprave, te pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji odnosno ugovora o povjeravanju komunalnih poslova. Postupak odabira osobe kojoj će biti povjereni obavljanje komunalnih poslova na temelju pisanih ugovora se provodi javnim natječajem ili prikupljanjem ponuda. Nakon provedenog prikupljanja ponuda ili javnog natječaja, predstavničko tijelo donosi odluku o izboru osobe kojoj će se povjeriti obavljanje komunalnih poslova na temelju ugovora u skladu s odredbama članka 15. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

U slučaju da trgovačko društvo u vlasništvu općine nije tehnički opremljeno ili stručno osposobljeno za obavljanje pojedinih poslova održavanja nerazvrstanih cesta i navedene poslove ustupa drugim izvoditeljima, Državni ured za reviziju predlaže odrediti poslove održavanja nerazvrstanih cesta koje trgovačko društvo ne obavlja, te odabrati jedan od načina obavljanja održavanja poslova održavanja nerazvrstanih cesta u skladu s odredbama Odluke komunalnim djelatnostima i Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Općina Brod Moravice

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Brod Moravice kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Primorsko-goranske županije. Površina općine Brod Moravice je 62 km^2 i obuhvaća 38 naselja s 866 stanovnika. Općina Brod Moravice pripada trećoj skupini područja posebne državne skrbi. Na koncu 2012. općina Brod Moravice je imala 18 zaposlenika, od kojih 14 na određeno vrijeme za potrebe javnih radova i Programa dnevnog boravka i pomoći u kući starijim osobama.

Prema podacima općine, u naseljima na području općine Brod Moravice je $17,56 \text{ km}$ nerazvrstanih cesta, što čini 283 m/km^2 .

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 4.320.902,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 46.706,00 kn ili 1,1% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 2.660,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Organizaciju poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Brod Moravice obavlja Jedinstveni upravni odjel općine Brod Moravice.

Nalaz i preporuke

U svibnju 2012. je donesena Odluka o nerazvrstanim cestama na području Brod Moravice kojom se uređuje korištenje, upravljanje, održavanje, građenje, rekonstrukcija, zaštita i nadzor nerazvrstanih cesta. Financiranje nerazvrstanih cesta uređeno je djelomično. Navedenom Odlukom je predviđeno plaćanje naknada u pojedinim slučajevima kao što su građenje instalacija, priključaka i prilaza, prekopavanje, prekomjerna uporaba, privremeno zauzimanje nerazvrstanih cesta i slično. Financiranje nije uređeno u cijelosti u skladu s odredbama Zakona o cestama, prema kojima se građenje, rekonstrukcija i održavanje nerazvrstanih cesta, financira iz proračuna jedinice lokalne samouprave, komunalne naknade i komunalnog doprinosu te naknada za osnivanje prava služnosti, prava građenja i prava zakupa na nerazvrstanoj cesti kao i iz drugih izvora.

Državni ured za reviziju predlaže utvrditi izvore financiranja za poslove građenja, rekonstrukcije i održavanja nerazvrstanih cesta u skladu s odredbama Zakona o cestama.

Općina Brod Moravice je ustrojila katastar nerazvrstanih cesta koja sadrži podatke o oznaci, nazivu i duljini ceste prema obliku završnog sloja ceste (asfaltbeton i neASFALTIRANO). Obuhvaćene su 43 ceste ukupne duljine $17,56 \text{ km}$. U skladu s odredbama Zakona o cestama, jedinica lokalne samouprave je obvezna voditi jedinstvenu bazu podataka nerazvrstanih cesta. Sadržaj i način vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, do vremena obavljanja revizije (studeni 2013.), nije donesen.

Do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, Državni ured za reviziju predlaže ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koja će uz podatke o nazivu ili oznaci nerazvrstane ceste, opisu ceste i duljini nerazvrstane ceste, sadržavati podatke o površini nerazvrstane ceste, broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta.

Koncem 2012. vrijednost nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama je 3.239.605,00 kn, a odnosi se na ulaganja na nerazvrstanim cestama, dok pojedinačne vrijednosti nerazvrstanih cesta nisu iskazane. Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici su obvezni u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora.

Državni ured za reviziju predlaže, u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta koja će sadržavati podatke o vrijednosti pojedinih cesta, te u poslovnim knjigama evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta.

Općina Brod Moravice nema podataka o ukupnoj duljini nerazvrstanih cesta koja je upisana u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo. Skreće se pozornost, da je u srpnju 2011. stupio na snagu Zakon o cestama, kojim je, zajedno s izmjenama i dopunama navedenog Zakona iz 2013., usklađeno zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije te je, između ostalog, uređen pravni status nerazvrstanih cesta.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta na području općine Brod Moravice u zemljišne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i kao neotuđivog vlasništva općine Brod Moravice.

Program održavanja nerazvrstanih cesta donesen je kao sastavni dio Programa održavanja komunalne infrastrukture u 2012., a obuhvaća rashode za tekuće održavanje (ljetno i zimsko) u ukupnom iznosu 160.000,00 kn. Programom nije utvrđen opis i opseg poslova održavanja s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima, te iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa. Izvori financiranja su planirani u ukupnom iznosu za cijelokupni Program održavanja komunalne infrastrukture, a ne prema pojedinim komunalnim djelatnostima, s naznakom izvora financiranja što nije u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja komunalne infrastrukture koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama utvrđenim u jedinstvenoj bazi podataka o nerazvrstanim cestama, na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja, te utvrditi izvore financiranja.

U ožujku 2013. općinsko vijeće općine Brod Moravice je prihvatio izvješće o ostvarenju Programa održavanja komunalne infrastrukture. Rashodi za komunalnu djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta planirani su u iznosu 160.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 46.706,00 kn, što je za 113.294,00 kn ili 70,8% manje od plana. Financirani su iz sredstava komunalne naknade. Prema obrazloženju, rashode za zimsko održavanje nerazvrstanih cesta nije moguće u potpunosti realno planirati jer ovise o količini snježnih padalina, dok za rashode za ljetno održavanje nerazvrstanih cesta nije u cijelosti osigurano financiranje, naročito u slučajevima kada zbog prijevoza drvene građe kamioni uništavaju te prometnice.

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u iznosu 46.706,00 kn odnose se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta na temelju ugovora o povjeravanju u iznosu 25.698,00 kn ili 55,0%, rashodi za nabavu goriva za službeno vozilo i kosilicu u iznosu 15.078,00 kn ili 32,3% te druge rashode u iznosu 5.930,00 kn ili 12,7% ukupnih rashoda.

Kontrolu poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Brod Moravice obavlja Jedinstveni upravni odjel općine Brod Moravice.

U skladu s odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima koje se obavljaju na temelju ugovora, općina Brod Moravice je zaključila s pravnom osobom ugovor za održavanje nerazvrstanih cesta za razdoblje od 2010. do 2014. Ugovoreni su poslovi strojnog iskopa materijala, ugradnja materijala, saniranje udarnih asfaltnih rupa, utovar i prijevoz materijala, košnja trave i sječa raslinja uz prometnice te hitne intervencije. Pojedinačne cijene radova su ugovorene, ali nije ugovorenja godišnja vrijednost radova.

Državni ured za reviziju predlaže kod zaključenja ugovora o povjeravanju komunalnih poslova na održavanju nerazvrstanih cesta odrediti godišnju vrijednost radova u skladu s planiranim vrijednosti rashoda za održavanje nerazvrstanih cesta.

Tijekom 2012. dio komunalnih poslova na održavanju nerazvrstanih cesta obavljali su zaposlenici za javne radove koji su koristili opremu općine Brod Moravice. Plaća zaposlenika za javne radove financirane su iz sredstava državnog proračuna, a rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta odnose se uglavnom na nabavu goriva i druge sitne materijalne troškove.

Općina Čavle

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Čavle kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Primorsko-goranske županije. Općina Čavle ima status brdsko-planinskog područja. Površina općine je 85 km² i obuhvaća deset naselja s 7 220 stanovnika. Na koncu 2012. općina Čavle je imala jedanaest zaposlenika.

Prema podacima općine, u naseljima na području općine Čavle je 46,89 km nerazvrstanih cesta, što čini 552 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 27.662.203,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 1.218.719,00 kn ili 4,4% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 25.991,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Organizaciju poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Čavle obavlja Jedinstveni upravni odjel općine Čavle, a kontrolu obavljenih poslova vanjski stručni nadzor i komunalni redar.

Nalaz i preporuke

Općina Čavle je 1996. donijela Odluku o nerazvrstanim cestama na području općine Čavle kojom se uređuje korištenje, održavanje, izgradnja, rekonstrukcija, zaštita, financiranje, nadzor i inspekcija nerazvrstanih cesta. Prema obrazloženju, u pripremi je donošenje novog akta o nerazvrstanim cestama. Skreće se pozornost, da je u srpnju 2011. stupio na snagu Zakon o cestama, kojim je, zajedno s izmjenama i dopunama navedenog Zakona iz 2013., usklađeno zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije te je, između ostalog, uređen pravni status nerazvrstanih cesta.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti akt kojim će se urediti upravljanje, održavanje i izgradnja nerazvrstanih cesta na području jedinice lokalne samouprave, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja nerazvrstanim cestama, te poslovi održavanja (redovno i izvanredno održavanje), građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta te tko ih obavlja, propisati mjere zaštite nerazvrstanih cesta i utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nad poslovima održavanja nerazvrstanih cesta, te tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama. Utvrditi izvore financiranja nerazvrstanih cesta i provedbu upisa nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama.

Općina Čavle je ustrojila jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama koja sadrži podatke o oznaci, nazivu i duljini ceste. Ustrojen je geografsko informacijski sustav s podacima o položaju i opremljenosti nerazvrstane ceste te pripadajućim katastarskim česticama. Obuhvaćene su 164 ceste ukupne duljine 46,89 km. U skladu s odredbama Zakona o cestama, jedinica lokalne samouprave je obvezna voditi jedinstvenu bazu podataka nerazvrstanih cesta. Sadržaj i način vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, do vremena obavljanja revizije (studenzi 2013.), nije donesen.

Nakon donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, Državni ured za reviziju predlaže uskladiti sadržaj i način vođenja postojećih evidencijskih podataka o nerazvrstanim cestama.

Koncem 2012. u poslovnim knjigama nije iskazana vrijednost nerazvrstanih cesta. Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici su obvezni u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora.

Državni ured za reviziju predlaže, u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta koja će sadržavati podatke o vrijednosti pojedinih cesta, te u poslovnim knjigama evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta.

Općina Čavle nema podataka o ukupnoj duljini nerazvrstanih cesta koja je upisana u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta na području općine Čavle u zemljišne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i kao neotuđivog vlasništva općine Čavle.

Programom održavanja komunalne infrastrukture u 2012., su zasebno planirani rashodi za poslove održavanja nerazvrstanih cesta, održavanja oborinske odvodnje, održavanja prometne signalizacije i održavanja autobusnih čekaonica, koji prema odredbama Odluke o nerazvrstanim cestama na području općine Čavle spadaju u poslove održavanja nerazvrstanih cesta. Naime, odredbama navedene odluke je propisano da održavanje nerazvrstanih cesta, između ostalog, obuhvaća mjestimične popravke kolničke konstrukcije, popravke i zaštitu cestovnih objekata, površinsku zaštitu asfaltnog kolnika, čišćenje kolnika, čišćenje sustava za odvodnju, košnju trave, održavanje prometne signalizacije, osiguravanje prohodnosti u zimskim uvjetima i druge slične poslove. S obzirom na navedeno, rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta planirani su u ukupnom iznosu 1.455.000,00 kn.

Državni ured za reviziju predlaže obuhvatiti programom održavanja nerazvrstanih cesta sve poslove koji se odnose na održavanje nerazvrstanih cesta u skladu s Odlukom o nerazvrstanim cestama na području općine Čavle.

Programom održavanja komunalne infrastrukture je utvrđen opis poslova izvanrednog i redovnog održavanja nerazvrstanih cesta, te je navedeno da će izvanrednim održavanjem biti obuhvaćene nerazvrstane ceste u skladu s dinamikom izgradnje vodovoda, plinovoda i kanalizacije s ciljem da se radovi ne ponavljaju. Odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu je propisano da se programom održavanja komunalne infrastrukture, između ostalog, utvrđuje i opseg poslova održavanja s procjenom pojedinih troškova.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja komunalne infrastrukture koji će, uz opis (vrstu), sadržavati opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama utvrđenim u jedinstvenoj bazi podataka o nerazvrstanim cestama, na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja, pri čemu planirati potrebe za održavanjem nerazvrstanih cesta u skladu s dinamikom izgradnje infrastrukture koja je dio nerazvrstane ceste.

Općinsko vijeće općine Čavle je u ožujku 2013. prihvatilo izvješće o ostvarenju Programa održavanja komunalne infrastrukture. Rashodi za komunalnu djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta planirani su u iznosu 1.455.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 1.218.719,00 kn, što je za 236.281,00 kn ili 16,2% manje od plana. Financirani su iz sredstava komunalne naknade.

U skladu s odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima koje se obavljaju na temelju pisanih ugovora, je zaključen s pravnom osobom ugovor o povjeravanju komunalnih poslova na održavanju nerazvrstanih cesta, za razdoblje od 2009. do 2013. Tijekom 2012., prema ovom ugovoru ostvareni su rashodi u iznosu 728.018,00 kn. Prema navedenoj Odluci, poslove čišćenja sustava odvodnje atmosferskih voda i održavanja autobusnih čekaonica, obavlja komunalno društvo u vlasništvu općine Čavle na temelju ugovora. Navedeni rashodi su ostvareni u iznosu 102.205,00 kn.

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u zimskim uvjetima, održavanje prometne signalizacije i usluge stručnog nadzora ostvareni su u ukupnom iznosu 272.367,00 kn. Navedeni poslovi obavljani su na temelju zaključenih ugovora. Odluku o izboru izvoditelja donio je općinski načelnik.

Prije zaključenja ugovora o održavanju nerazvrstanih cesta u zimskim uvjetima proveden je postupak javne nabave, a ugovori o obavljanju poslova održavanja prometne signalizacije i stručnog nadzora zaključeni su na temelju pristiglih ponuda, bez provođenja postupka javnog nadmetanja. Dio poslova održavanja nerazvrstanih cesta obavljen je na temelju narudžbenica. Ovi rashodi su ostvareni u iznosu 116.129,00 kn. Odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima koje se obavljaju na temelju pisanih ugovora propisano je provođenje postupka javnog nadmetanja nakon kojeg odluku o izboru pravne ili fizičke osobe s kojom će se zaključiti ugovor o povjeravanju ovih poslova, donosi općinsko vijeće.

Kontrolu obavljenih poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Čavle obavlja vanjski stručni nadzor i komunalni redar.

Državni ured za reviziju predlaže obavljati komunalnu djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta u skladu s odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima i Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Općina Dobrinj

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Dobrinj kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Primorsko-goranske županije. Površina općine Dobrinj je 55 km², a obuhvaća 20 naselja s 2 078 stanovnika. Na koncu 2012. općina Dobrinj je imala sedam zaposlenika.

Prema podacima Zavoda za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije, u naseljima na području općine Dobrinj je 78,490 km nerazvrstanih cesta, što čini 1 427 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 16.723.503,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 133.199,00 kn ili 0,8% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 1.697,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Poslove održavanja nerazvrstanih cesta području općine Dobrinj je obavljalo više izvoditelja na temelju ugovora i narudžbenica. Organizaciju održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja jedinstveni upravni odjel općine.

Nalaz i preporuke

U lipnju 2011. je donesena Odluka o nerazvrstanim cestama, kojom je uređeno upravljanje, građenje, održavanje, financiranje, zaštitu, te nadzor nerazvrstanih cesta.

Prema podacima Zavoda za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije duljina nerazvrstanih cesta iznosi 78,490 km. Općina Dobrinj je u kolovozu 2013. izradila registar nekretnina koji sadrži popis nekretnina po naseljima koje su evidentirane da su u vlasništvu ili suvlasništvu općine Dobrinj, kao društveno vlasništvo, kao općenarodna imovina ili kao opće dobro s navođenjem oznake nekretnine, površine, katastarske općine te navoda kulture zemljišta - puta. Prema odredbama Zakona o cestama, jedinice lokalne samouprave vode jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama na svom području, a sadržaj i način vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama propisuje ministar pomorstva, prometa i infrastrukture uz suglasnost ministra nadležnog za poslove komunalnog gospodarstva.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, obaviti popis nerazvrstanih cesta na području jedinice lokalne samouprave, ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koja će osim površine, broja katastarske čestice i naziva katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta, sadržavati naziv ili oznaku nerazvrstane ceste, opis ceste, te duljinu nerazvrstane ceste

Koncem 2012. vrijednost nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama je 19.766.200,00 kn, koja se odnosi na ulaganja u pojedine nerazvrstane ceste tijekom godina. Međutim, nema evidentirane pojedinačne vrijednosti svih nerazvrstanih cesta sa svog područja i ne vodi analitičku evidenciju nerazvrstanih cesta.

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici su obvezni u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora.

Državni ured za reviziju predlaže, u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta koja će sadržavati podatke o vrijednosti pojedinih cesta, te u poslovnim knjigama evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta.

Općina Dobrinj nema podatke o duljini cesta upisanih u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi. Prema odredbama Zakona o cestama, nerazvrstane ceste se upisuju u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta na području općine Dobrinj u zemljišne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i neotuđivog vlasništva općine.

Općinsko vijeće općine Dobrinj je donijelo program održavanja komunalne infrastrukture za 2012., te izmjene i dopune programa u srpnju i prosincu 2012. Izvori financiranja su sredstva komunalne naknade i drugih prihoda proračuna. Izmjenama programa iz prosinca 2012. planirani su rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta na području općine u iznosu 283.500,00 kn. Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. su ostvareni u iznosu 133.199,00 kn ili 53,0% manje od planiranih rashoda. Općinsko vijeće je u ožujku 2013. prihvatio izvješće o ostvarenju programa održavanja komunalne infrastrukture. Programom nije utvrđen opseg poslova održavanja, odnosno nisu utvrđene pojedinačne nerazvrstane ceste ili dijelovi cesta na kojima se planira održavanje s opisom, vrstom, količinom i vrijednosti poslova održavanja koji se trebaju obaviti na svakoj pojedinoj cesti.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja komunalne infrastrukture koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama utvrđenim u jedinstvenoj bazi podataka o nerazvrstanim cestama, na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja.

Općinsko vijeće je donijelo Odluku o komunalnim djelatnostima koje se obavljaju na temelju ugovora, kojom je utvrđeno da se komunalna djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta može povjeriti pravnoj ili fizičkoj osobi registriranoj za obavljanje te djelatnosti, nakon provedenog postupka javnog natječaja. Navedenom Odlukom su utvrđeni uvjeti i mjerila za provedbu javnog natječaja za povjeravanje poslova održavanja nerazvrstanih cesta.

Obavljanje održavanja nerazvrstanih cesta povjerenje je pravnoj osobi nakon provedenog postupka javnog natječaja na dvije godine. Odluku o izboru najpovoljnijih ponuditelja donijelo je općinsko vijeće u svibnju 2012. Tijekom 2012. nisu ostvareni rashodi prema navedenom ugovoru.

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta se odnose na održavanje nerazvrstanih cesta (usluge tekućeg i investicijskog održavanja nerazvrstanih cesta, zimska služba i asfaltiranje) u iznosu 54.366,00 kn, održavanje makadamskih putova u iznosu 38.639,00 kn, obnovu prometne signalizacije u iznosu 23.569,00 kn i održavanje kamenih suhozida uz cestu u iznosu 16.625,00 kn.

Nadzor nad poslovima održavanja nerazvrstanih cesta obavlja referent za građevinske i komunalne poslove unutar jedinstvenog upravnog odjela općine Dobrinj, te stručni nadzor za poslove pojačanog održavanja nerazvrstanih cesta.

Poslove na održavanju nerazvrstanih cesta u 2012. obavili su izvoditelji na temelju zaključenih ugovora i narudžbenica, a postupak javnog natječaja nije proveden, te odluku o odabiru izvoditelja nije donijelo općinsko vijeće. Navedeni način obavljanja komunalnih poslova održavanja nerazvrstanih cesta nije u skladu s odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima koje se obavljaju na temelju ugovora i odredbe članka 4. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da komunalne djelatnosti mogu obavljati trgovačko društvo, javna ustanova ili vlastiti pogon koje osniva jedinica lokalne samouprave, te pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji odnosno ugovora o povjeravanju komunalnih poslova. Postupak odabira osobe kojoj će biti povjereno obavljanje komunalnih poslova na temelju pisanog ugovora se provodi javnim natječajem ili prikupljanjem ponuda. Nakon provedenog prikupljanja ponuda ili javnog natječaja, predstavničko tijelo donosi odluku o izboru osobe kojoj će se povjeriti obavljanje komunalnih poslova na temelju ugovora u skladu s odredbama članka 15. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Državni ured za reviziju predlaže povjeravati poslove održavanja nerazvrstanih cesta u skladu s odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima koje se obavljaju na temelju ugovora i odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Općina Fužine

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Fužine kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Primorsko-goranske županije. Općina Fužine ima status brdsko-planinskog područja Površina općine je 86 km² i obuhvaća devet naselja s 1 592 stanovnika. Na koncu 2012. općina Fužine je imala devet zaposlenika.

Prema podacima općine, u naseljima na području općine Fužine je 45,173 km nerazvrstanih cesta Gustoća mreže nerazvrstanih cesta iznosi 525 m/km² površine.

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 11.797.674,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 361.491,00 kn ili 3,1% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 8.002,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Organizaciju poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Fužine obavlja Jedinstveni upravni odjel općine Fužine.

Nalaz i preporuke

Općina Fužine je donijela Odluku o nerazvrstanim cestama i javno-prometnim površinama na području općine Fužine kojom se uređuje održavanje, građenje, rekonstrukcija, mjere za zaštitu i provođenje nadzora nad nerazvrstanim cestama i javno prometnim površinama. Financiranje nerazvrstanih cesta uređeno je djelomično. Navedenom Odlukom je predviđeno plaćanje naknada u pojedinim slučajevima kao što su građenje instalacija, priključaka i prilaza, privremeno zauzimanje nerazvrstanih cesta i slično. Financiranje nije uređeno u cijelosti u skladu s odredbama Zakona o cestama, prema kojima se građenje, rekonstrukcija i održavanje nerazvrstanih cesta, financira iz proračuna jedinice lokalne samouprave, komunalne naknade i komunalnog doprinosa te naknada za osnivanje prava služnosti, prava građenja i prava zakupa na nerazvrstanoj cesti kao i iz drugih izvora.

Državni ured za reviziju predlaže utvrditi izvore financiranja za poslove građenja, rekonstrukcije i održavanja nerazvrstanih cesta u skladu s odredbama Zakona o cestama.

Registrar nerazvrstanih cesta sadrži podatke o oznaci i nazivu ceste, vrsti kolnika te podatke o duljini nerazvrstanih cesta. Prema obrazloženju postojeća baza podataka je u postupku ažuriranja. U skladu s odredbama Zakona o cestama, jedinica lokalne samouprave je obvezna voditi jedinstvenu bazu podataka nerazvrstanih cesta. Sadržaj i način vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, do vremena obavljanja revizije (studeni 2013.), nije donesen.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koja će, osim naziva ili oznake nerazvrstane ceste, opisa ceste i duljine, sadržavati podatke o površini nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine u kojoj je izgrađena cesta.

Koncem 2012. u poslovnim knjigama vrijednost nerazvrstanih cesta iznosi 11.239.041,00 kn, a odnosi se na ulaganja na nerazvrstanim cestama, dok pojedinačne vrijednosti nerazvrstanih cesta nisu iskazane. Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici su obvezni u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora.

Državni ured za reviziju predlaže, u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta koja će sadržavati podatke o vrijednosti pojedinih cesta, te u poslovnim knjigama evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta.

Prema podacima u vlasništvu općine Fužine je 5,347 km nerazvrstanih cesta od čega je status javnog dobra u općoj uporabi upisan na 3,399 km. U zemljišnim knjigama su upisani drugi vlasnici nad nerazvrstanim cestama koje nisu u vlasništvu općine Fužine ukupne duljine 39,826 km od čega je na 10,305 km upisan status javnog dobra.

Državni ured za reviziju predlaže nastaviti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta na području općine Fužine u zemljišne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i kao neotuđivog vlasništva općine Fužine.

Program održavanja komunalne infrastrukture na području općine Fužine za 2012. obuhvaća održavanje nerazvrstanih cesta putem više komunalnih djelatnosti. Prema Odluci o nerazvrstanim cestama i javno-prometnim površinama na području općine Fužine, redovno održavanje nerazvrstanih cesta obuhvaća, između ostalog, mjestimične popravke završnog sloja kolničke konstrukcije i dijelova cestovne građevine, održavanje sustava za oborinsku odvodnju, uništenje nepoželjne vegetacije na nerazvrstanim cestama, održavanje signalizacije, hitne popravke i intervencije, osiguranje prohodnosti u zimskim uvjetima te ostale radove. Prema Programu održavanja komunalne infrastrukture održavanje nerazvrstanih cesta obuhvaća dio navedenih poslova, zimsko čišćenje nerazvrstanih cesta planirano je kao zasebna komunalna djelatnost, a održavanje signalizacije i čišćenje sustava za oborinsku odvodnju je planirano unutar komunalne djelatnosti održavanja javnih površina.

Državni ured za reviziju predlaže obuhvatiti programom održavanja nerazvrstanih cesta sve poslove koji se odnose na održavanje nerazvrstanih cesta u skladu s Odlukom o nerazvrstanim cestama i javno-prometnim površinama na području općine Fužine.

Programom održavanja komunalne infrastrukture je utvrđen opis poslova održavanja nerazvrstanih cesta, ali nije utvrđen opseg poslova. Izvori financiranja su navedeni u ukupnom iznosu cijelog Programa održavanja komunalne infrastrukture za 2012, ali ne i po djelatnostima.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja komunalne infrastrukture koji će osim, opisa (vrste), sadržavati opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama utvrđenim u jedinstvenoj bazi podataka o nerazvrstanim cestama, na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja, te utvrditi izvore financiranja.

Općinsko vijeće općine Fužine je u ožujku 2013. prihvatio izvješće o izvršenju Programa održavanja komunalne infrastrukture.

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta i zimsko čišćenje nerazvrstanih cesta planirani su u ukupnom iznosu 380.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 327.735,00 kn, što je za 52.265,00 kn manje od plana. Rashodi za održavanje prometne signalizacije i čišćenje sustava za oborinsku odvodnju su ostvareni u iznosu 33.756,00 kn. Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u iznosu 361.491,00 kn financirani su iz sredstava komunalne naknade.

Kontrolu poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Fužine obavljaju općinski načelnik i komunalni redar.

Odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima koje se obavljaju na temelju pisanih ugovora, propisano je da se komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta, zimskog čišćenja nerazvrstanih cesta i održavanja javnih površina obavljaju na temelju pisanih ugovora, odnosno da te poslove ili dio poslova može obavljati komunalno društvo u vlasništvu općine Fužine.

Tijekom 2012. komunalno društvo je obavljalo na temelju ugovora poslove održavanja nerazvrstanih cesta (čišćenje kolnika, popravak kolnika, prijevoz materijala i drugo), poslove zimske službe, te poslove održavanja javnih površina (održavanje signalizacije, održavanje oborinske odvodnje i drugo). Rashodi za navedene usluge su ostvareni u iznosu 311.078,00 kn.

Dio poslova održavanja nerazvrstanih cesta (asfaltiranje, prijevoz materijala i građevinski radovi) je obavljalo više izvoditelja na temelju narudžbenica. Rashodi za navedene poslove su ostvareni u iznosu 50.413,00 kn. Obavljanje poslova održavanja nerazvrstanih cesta na temelju narudžbenica nije u skladu s odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima koje se obavljaju na temelju pisanih ugovora prema kojima se ovi poslovi obavljaju na temelju ugovora. Navedenom Odlukom su propisani uvjeti provođenja javnog natječaja, odnosno prikupljanja ponuda, mjerila i kriteriji za utvrđivanje najpovoljnije ponude te elementi ugovora (djelatnost za koju se zaključuje ugovor, vrijeme na koje se zaključuje ugovor, vrsta i opseg poslova koji su predmet ugovora, način određivanja cijene za obavljanje poslova, način i dinamika plaćanja te jamstvo izvršitelja o ispunjenju ugovora).

Državni ured za reviziju predlaže odrediti koji poslovi na održavanju nerazvrstanih cesta se povjeravaju na temelju ugovora o povjeravanju poslova na održavanju nerazvrstanih cesta te provesti postupak prikupljanja ponuda ili javnog natječaja i u skladu s propisanim uvjetima izabrati najpovoljniju ponudu i s ponuditeljem zaključiti ugovor o povjeravanju utvrđenih poslova održavanja nerazvrstanih cesta u skladu s odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima.

Općina Jelenje

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Jelenje kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Primorsko-goranske županije. Općina Jelenje ima status brdsko-planinskog područja. Površina općine Jelenje je 109 km², a obuhvaća 17 naselja s 5 344 stanovnika. Na koncu 2012. općina Jelenje je imala šest zaposlenika.

Prema podacima Zavoda za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije, u naseljima na području općine Jelenje je 49,400 km nerazvrstanih cesta, što čini 453 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 16.298.548,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 1.700.123,00 kn ili 10,4% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 34.415,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Poslove tekućeg održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Jelenje je obavljalo trgovačko društvo na temelju ugovora i provedenog javnog natječaja, pravne osobe na temelju ugovora, te narudžbenica odgovorne osobe bez zaključivanja ugovora. Organizaciju održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja referent za komunalne poslove unutar jedinstvenog upravnog odjela.

Nalaz i preporuke

Prema odredbama Zakona o cestama, upravljanje, održavanje i građenje nerazvrstanih cesta je u nadležnosti jedinica lokalne samouprave. Općina Jelenje nije donijela akt o nerazvrstanim cestama kojom bi uredila upravljanje, održavanje i građenje nerazvrstanih cesta na svom području.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti akt kojim će se urediti upravljanje, održavanje i izgradnja nerazvrstanih cesta na području jedinice lokalne samouprave, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja nerazvrstanim cestama, te poslovi održavanja (redovno i izvanredno održavanje), građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta te tko ih obavlja, propisati mjere zaštite nerazvrstanih cesta i utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nad poslovima održavanja nerazvrstanih cesta, te tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama. Utvrditi izvore financiranja nerazvrstanih cesta i provedbu upisa nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama.

Prema odredbama Zakona o cestama, jedinice lokalne samouprave vode jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama na svom području, a sadržaj i način vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama propisuje ministar pomorstva, prometa i infrastrukture uz suglasnost ministra nadležnog za poslove komunalnog gospodarstva. Općina Jelenje nije ustrojila i ne vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama na svom području. Popis cesta je radi organizacije zimske službe, izradio zaposlenik općine zadužen za komunalne poslove, a sadrži podatke o nazivu, opisu i duljini ceste.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, obaviti popis nerazvrstanih cesta na području općine Jelenje, te ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji će sadržavati naziv ili oznaku nerazvrstane ceste, opis ceste, duljinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta.

U poslovnim knjigama je evidentirana vrijednost pojedinih nerazvrstanih cesta u iznosu 232.873,00 kn koja se odnosi na ulaganja u pojedine nerazvrstane ceste tijekom godina. Međutim, nema evidentirane pojedinačne vrijednosti svih nerazvrstanih cesta sa svog područja i ne vodi analitičku evidenciju nerazvrstanih cesta. Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici su obvezni u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora.

Državni ured za reviziju predlaže, u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta koja će sadržavati podatke o vrijednosti pojedinih cesta, te u poslovnim knjigama evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta.

Općina Jelenje nema podatak o duljini cesta upisanih u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi. Prema odredbama Zakona o cestama, nerazvrstane ceste se upisuju u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta na području općine Jelenje u zemljišne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i kao neotuđivog vlasništva jedinice lokalne samouprave.

Općinsko vijeće općine Jelenje je donijelo program održavanja komunalne infrastrukture za 2012., te izmjene i dopune programa u prosincu 2012. Izmjene Programa održavanja komunalne infrastrukture nisu objavljene u službenom glasilu. Izvori financiranja su sredstva komunalne naknade, grobne naknade i drugih proračunskih prihoda. Izmjenama programa iz prosinca 2012. planirani su rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta na području općine uključujući zimsko čišćenje u iznosu 1.700.000,00 kn. Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. su ostvareni u iznosu 1.700.123,00 kn. Općinsko vijeće je u ožujku 2013. prihvatilo izvješće o ostvarenju programa održavanja komunalne infrastrukture.

Programom su planirane vrste poslova održavanja nerazvrstanih cesta (redovito održavanje, sanacija udarnih rupa, uređenje cestovnog zemljište, održavanje cijevnih propusta na cestama, ugradnja rubnjaka, sanacija i uređenje potpornih zidova, te zimsko čišćenje nerazvrstanih cesta), te iskazanim finansijskim sredstvima potrebnim za ostvarivanje programa. Programom nije utvrđen opseg poslova održavanja, odnosno nisu utvrđene pojedinačne nerazvrstane ceste ili dijelovi cesta na kojima se planira održavanje s opisom, vrstom, količinom i vrijednosti poslova održavanja koji se trebaju obaviti na svakoj pojedinoj cesti.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja komunalne infrastrukture koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama utvrđenim u jedinstvenoj bazi podataka o nerazvrstanim cestama, na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja.

Općinsko vijeće je donijelo Odluku o komunalnim djelatnostima koje se mogu obavljati na temelju pisanog ugovora, kojom je utvrđeno da se komunalna djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta može povjeriti pravnoj ili fizičkoj osobi na temelju pisanog ugovora. Navedenom Odlukom su utvrđeni uvjeti i mjerila za provedbu prikupljanja ponuda ili javnog natječaja za povjeravanje poslova održavanja nerazvrstanih cesta. Postupak prikupljanja ponuda se provodi kada vrijednost poslova održavanja nerazvrstanih cesta je manja od 200.000,00 kn godišnje, a javni natječaj se provodi kada vrijednost poslova prelazi 200.000,00 kn godišnje.

Komunalna djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta povjerenja je u lipnju 2011. pravnoj osobi nakon provedenog postupka javnog natječaja na četiri godine. Tijekom 2012., prema navedenom ugovoru su ostvareni rashodi u iznosu 1.333.813,00 kn. Ugovorom su utvrđeni poslovi odnosno vrste poslova za koje se zaključuje ugovor, opis poslova (troškovnikom za održavanje nerazvrstanih cesta), vrijeme na koje se zaključuje ugovor, način određivanja cijene za obavljanje poslova (prema jediničnim cijenama iz troškovnika), obavljanje nadzora i kontrole obavljenih poslova (naručitelj). Ugovor ne sadrži odredbe o jamstvu izvršitelja za ispunjenje ugovora. Navedeno nije u skladu s odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima koje se mogu obavljati na temelju pisanog ugovora i odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu. Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, na temelju odluke predstavničkog tijela, izvršno tijelo zaključuje ugovor o povjeravanju određenih komunalnih poslova koji obvezatno sadrži djelatnost za koju se zaključuje ugovor, vrijeme na koje se zaključuje ugovor, vrstu i opseg poslova, način određivanja cijene za obavljanje poslova, način i rok plaćanja, te jamstvo izvršitelja o ispunjenju ugovora.

Prema uvjetima javnog natječaja za povjeravanje obavljanja komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta iz travnja 2011., ponuda mora sadržavati i popis izvedenih radova ponuditelja u posljednjih pet godina. Izabrana pravna osoba posluje od rujna 2009. (Izvadak iz sudskog registra), te je u dostavljenoj natječajnoj dokumentaciji priložila popis izvedenih radova od 2009. do 2011. Navedeno nije u skladu s odredbama članka 8. Odluke o komunalnim djelatnostima koje se mogu obavljati na temelju pisanog ugovora i navedenim uvjetima u javnom natječaju za povjeravanje obavljanja komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta.

Državni ured za reviziju predlaže zaključiti ugovor o povjeravanju poslova održavanja nerazvrstanih cesta sa svim elementima prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu. Nadalje, predlaže, provesti javni natječaj u skladu s odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima koje se mogu obavljati na temelju pisanog ugovora i Zakona o komunalnom gospodarstvu, te uvjetima navedenim u javnom natječaju.

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. su ostvareni u iznosu 1.700.123,00 kn. Odnose se na održavanje cesta koje obavlja pravna osoba na temelju zaključenog ugovora u iznosu 1.333.813,00 kn, izradu kameno-betonskih zidova i oborinske kanalizacije u iznosu 205.907,00 kn, čišćenje snijega u zimskim uvjetima u iznosu 97.731,00 kn, rekonstrukciju jedne ceste u iznosu 56.929,00 kn, te druge rashode na održavanju nerazvrstanih cesta u iznosu 5.743,00 kn. Za održavanje nerazvrstanih cesta u zimskim uvjetima općina Jelenje zaključila je ugovor s dobrovoljnim vatrogasnim društvom.

Za nadzor nad radovima održavanja nerazvrstanih cesta za 2012. je zaključen ugovor za usluge obavljanja stručnog nadzora.

Radovi na izradi kameno-betonskih zidova i oborinske kanalizacije u iznosu 205.907,00 kn povjereni su pravnoj osobi na temelju narudžbenica odgovorne osobe bez zaključivanja ugovora. Navedeni način obavljanja komunalnih poslova održavanja nerazvrstanih cesta nije u skladu s odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima koje se mogu obavljati na temelju pisanog ugovora i odredbama članka 4. Zakona o komunalnom gospodarstvu, kojim je propisano da komunalne djelatnosti mogu obavljati trgovačko društvo, javna ustanova ili vlastiti pogon koje osniva jedinica lokalne samouprave, te pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji odnosno ugovora o povjeravanju komunalnih poslova. Postupak odabira osobe kojoj će biti povjereno obavljanje komunalnih poslova na temelju pisanog ugovora se provodi javnim natječajem ili prikupljanjem ponuda. Nakon provedenog prikupljanja ponuda ili javnog natječaja, predstavničko tijelo donosi odluku o izboru osobe kojoj će se povjeriti obavljanje komunalnih poslova na temelju ugovora u skladu s odredbama članka 15. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Državni ured za reviziju predlaže povjeravati poslove održavanja nerazvrstanih cesta u dijelu koji se odnosi na izradu kameno-betonskih zidova i oborinske kanalizacije u skladu s odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima koje se mogu obavljati na temelju pisanog ugovora i Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Općina Klana

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Klana kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Primorsko-goranske županije. Ima status brdsko-planinskog područja. Površina općine Klana je 94 km², a obuhvaća pet naselja s 1 975 stanovnika. Na koncu 2012. općina Klana je imala deset zaposlenika.

Prema podacima Zavoda za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije, duljina nerazvrstanih cesta na području općine Klana je 18,450 km, što čini 196 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 8.531.125,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 357.969,00 kn ili 4,2% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 19.402,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Poslove tekućeg održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Klana je obavljalo trgovačko društvo na temelju ugovora i provedenog javnog natječaja. Organizaciju održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja načelnik općine Klana i pročelnik jedinstvenog upravnog odjela.

Nalaz i preporuke

Prema odredbama Zakona o cestama, upravljanje, održavanje i građenje nerazvrstanih cesta je u nadležnosti jedinica lokalne samouprave. Općina Klana nije donijela akt o nerazvrstanim cestama kojom bi uredila upravljanje, održavanje i građenje nerazvrstanih cesta na svom području.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti akt kojim će se urediti upravljanje, održavanje i izgradnja nerazvrstanih cesta na području jedinice lokalne samouprave, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja nerazvrstanim cestama, te poslovi održavanja (redovno i izvanredno održavanje), građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta te tko ih obavlja, propisati mjere zaštite nerazvrstanih cesta i utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nad poslovima održavanja nerazvrstanih cesta, te tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama. Utvrditi izvore financiranja nerazvrstanih cesta i provedbu upisa nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama.

Prema odredbama Zakona o cestama, jedinice lokalne samouprave vode jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama na svom području, a sadržaj i način vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama propisuje ministar pomorstva, prometa i infrastrukture uz suglasnost ministra nadležnog za poslove komunalnog gospodarstva. Do vremena obavljanja revizije (studeni 2013.), nadležni ministar nije propisao sadržaj i način vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, te općina Klana nije ustrojila i ne vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama na svom području.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koja će sadržavati naziv ili oznaku nerazvrstane ceste, opis ceste, duljinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta.

Koncem 2012. vrijednost nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama je 1.129.524,00 kn, a odnosi se na ulaganja na nerazvrstanim cestama, dok pojedinačne vrijednosti nerazvrstanih cesta nisu iskazane. Analitička knjigovodstvena evidencija nerazvrstanih cesta u skladu s jedinstvenom bazom podataka nije ustrojena. Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici su obvezni u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora.

Državni ured za reviziju predlaže, u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta koja će sadržavati podatke o vrijednosti pojedinih cesta, te u poslovnim knjigama evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta.

Općina Klana nema podatke o ukupnoj duljini nerazvrstanih cesta koja je upisana u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo. Prema odredbama Zakona o cestama, nerazvrstane ceste se upisuju u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinica lokalne samouprave.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo općine Klana.

Općinsko vijeće općine Klana donijelo je program održavanja komunalne infrastrukture za 2012., te izmjene i dopune programa u prosincu 2012. Izvori financiranja su sredstva komunalne naknade, grobne naknade i drugih proračunskih prihoda. Izmjenama programa iz prosinca 2012. planirani su rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta na području općine u iznosu 363.000,00 kn. Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. su ostvareni u iznosu 357.969,00 kn ili 1,4% manje od planiranih rashoda. Odnose se na asfaltiranje udarnih rupa u iznosu 298.294,00 kn i usluge čišćenja cesta od snijega u zimskim uvjetima u iznosu 59.675,00 kn. Programom nije utvrđen opseg poslova održavanja, odnosno nisu utvrđene pojedinačne nerazvrstane ceste ili dijelovi cesta na kojima se planira održavanje s opisom, vrstom, količinom i vrijednosti poslova održavanja koji se trebaju obaviti na svakoj pojedinoj cesti. Općinsko vijeće je u ožujku 2013. prihvatio izvješće o ostvarenju programa održavanja komunalne infrastrukture.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja komunalne infrastrukture koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama utvrđenim u jedinstvenoj bazi podataka o nerazvrstanim cestama, na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja.

Nadzor nad radovima održavanja nerazvrstanih cesta obavlja načelnik općine Klana.

Općinsko vijeće je donijelo odluku o komunalnim djelatnostima, kojom je utvrđeno da se komunalna djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta i zimske službe može povjeriti pravnoj ili fizičkoj osobi na temelju pisanog ugovora. Navedenom Odlukom su utvrđeni uvjeti i mjerila za provedbu prikupljanja ponuda ili javnog natječaja za povjeravanje poslova održavanja nerazvrstanih cesta i zimske službe. Obavljanje poslova održavanja nerazvrstanih cesta i poslova zimske službe povjereno je pravnim osobama nakon provedenih postupka javnog natječaja na dvije godine. Odluku o izboru najpovoljnijih ponuditelja donijelo je općinsko vijeće u studenom 2011., a za zimsku službu u ožujku 2010., te studenom 2012.

Općina Kostrena

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Kostrena kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Primorsko-goranske županije. Površina općine Kostrena je 12 km², obuhvaća jedno naselje s 4 180 stanovnika. Na koncu 2012. općina Kostrena je imala 17 zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta na području općine Kostrena je 30,754 km. Gustoća mreže nerazvrstanih cesta iznosi 2 563 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 40.609.459,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 3.653.509,00 kn ili 9,0% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 118.798,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Poslove tekućeg održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Kostrena obavljala su dva trgovačka društva na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova i pravne osobe na temelju narudžbenice odgovorne osobe bez zaključivanja ugovora. Organizaciju održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja upravni odjel za komunalnu djelatnost, gospodarstvo, održivi razvoj i prostorno planiranje.

Nalaz i preporuke

U prosincu 1993. je donesena Odluka o nerazvrstanim cestama, kojom je uređeno korištenje, zaštitu, financiranje, održavanje i izgradnju nerazvrstanih cesta. Skreće se pozornost, da je u srpnju 2011. stupio na snagu Zakon o cestama, kojim je usklađeno zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije, odnosno uređeno pitanje upisa nerazvrstanih cesta u zemljische knjige.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti akt kojim će se urediti upravljanje, održavanje i izgradnja nerazvrstanih cesta na području jedinice lokalne samouprave, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja nerazvrstanim cestama, te poslovi održavanja (redovno i izvanredno održavanje), građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta te tko ih obavlja, propisati mjere zaštite nerazvrstanih cesta i utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nad poslovima održavanja nerazvrstanih cesta, te tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama. Utvrditi izvore financiranja nerazvrstanih cesta i provedbu upisa nerazvrstanih cesta u zemljische knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama.

Općina Kostrena je izradila popis- katastar nerazvrstanih cesta na svom području, sa oznakom, nazivom i duljinom nerazvrstanih cesta po naseljima koja ukupno iznosi 30,754 km. Ustrojen je geografsko informacijski sustav, te je izrađena nova katastarska izmjera na području cijele općine. Prema obrazloženju zaposlenika općine, većina nerazvrstanih cesta upisana je u zemljische knjige kao javno dobro u općoj uporabi.

U poslovnim knjigama je evidentirana vrijednost nerazvrstanih cesta u iznosu 24.088.169,00 kn koja se odnosi na ulaganja u pojedine nerazvrstane ceste tijekom godina. Međutim, nema evidentirane pojedinačne vrijednosti svih nerazvrstanih cesta sa svog područja i ne vodi analitičku evidenciju nerazvrstanih cesta.

Državni ured za reviziju predlaže, u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta koja će sadržavati podatke o vrijednosti pojedinih cesta, te u poslovnim knjigama evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta. Nadalje, predlaže, nastaviti s aktivnostima za upis nerazvrstanih cesta na području općine Kostrena u zemljišne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i neotuđivog vlasništva općine.

Općinsko vijeće općine Kostrena je donijelo program održavanja komunalne infrastrukture za 2012., te izmjene i dopune programa u rujnu i prosincu 2012. Izvori financiranja su sredstva komunalne naknade, boravišne pristojbe i naknade za koncesije. Izmjenama programa iz prosinca 2012. planirani su rashodi za tekuće i pojačano održavanje nerazvrstanih cesta na području općine u iznosu 3.732.500,00 kn. Programom su planirane vrste i opis poslova održavanja odnosno djelatnosti (zimska služba, hitne intervencije na cestama, uređenje i sanacija asfalta, održavanje horizontalne i vertikalne signalizacije, geodetski radovi, uređenje zidova, pločnika, rubnjaka, uređenje odvodnje oborinskih voda, te sanacija pojedinih nerazvrstanih cesta) s procjenom pojedinih troškova po djelatnostima, te iskazanim finansijskim sredstvima potrebnim za ostvarivanje programa i izvorima financiranja. Programom nije utvrđen opseg poslova održavanja, odnosno nisu utvrđene sve pojedinačne nerazvrstane ceste ili dijelovi cesta na kojima se planira održavanje s opisom, vrstom, količinom i vrijednosti poslova održavanja koji se trebaju obaviti na svakoj pojedinoj cesti.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja komunalne infrastrukture koji će sadržavati opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama utvrđenim u jedinstvenoj bazi podataka o nerazvrstanim cestama, na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja.

Izješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture za 2012. podneseno je općinskom vijeću u kolovozu 2013. Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave dužno je do konca ožujka svake godine predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave podnijeti izješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture, za prethodnu kalendarsku godinu.

Državni ured za reviziju predlaže podnijeti općinskom vijeću izješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture na području općine Kostrena u propisanom roku i prema svim elementima godišnjeg programa, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Općinsko vijeće je donijelo odluku o komunalnim djelatnostima koje se obavljaju na temelju pisanih ugovora kojom je utvrđeno da se komunalna djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta može povjeriti pravnoj ili fizičkoj osobi, a nakon provedenog postupka javnog natječaja, na temelju pisanih ugovora. Navedenom Odlukom su utvrđeni uvjeti i mjerila za provedbu javnog natječaja za povjeravanje poslova održavanja nerazvrstanih cesta.

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. su ostvareni u iznosu 3.653.509,00 kn. Odnose se na tekuće održavanje nerazvrstanih cesta u iznosu 2.666.210,00 kn (uređenje pločnika 792.579,00 kn, uređenje i sanacija asfalta, intervencije 602.842,00 kn, sanacija pokosa ceste 596.700,00 kn, uređenje odvodnje oborinskih voda 362.507,00 kn, održavanje horizontalne i vertikalne signalizacije 155.596,00 kn, zimska služba 104.520,00 kn i drugi radovi 51.466,00 kn), te pojačano održavanje nerazvrstanih cesta u iznosu 987.299,00 kn (održavanje ograda uz cestu 169.857,00 kn, izrada nogostupa i sanacija stepenica 336.727,00 kn, sanacije ceste 374.630,00 kn i drugi radovi 106.085,00 kn).

Obavljanje poslova tekućeg i pojačanog održavanja nerazvrstanih cesta povjerenog je trgovačkom društvu nakon provedenog postupka javnog natječaja na četiri godine. Odluku o izboru najpovoljnijih ponuditelja donijelo je općinsko vijeće u listopadu 2009. Ugovorom su utvrđeni poslovi odnosno vrste poslova za koje se zaključuje ugovor, vrijeme na koje se zaključuje ugovor, način određivanja cijene za obavljanje poslova (prema jediničnim cijenama iz troškovnika), obavljanje nadzora i kontrole obavljenih poslova, način i rok plaćanja i jamstvo izvršitelja za ispunjenje ugovora.

Za poslove održavanja horizontalne i vertikalne prometne signalizacije je zaključen 2009., ugovor s trgovačkim društvom na razdoblje od četiri godine, a nakon provedenog postupka javnog natječaja. Na temelju navedenih ugovora u 2012. su izvedeni radovi na održavanju cesta u vrijednosti 2.937.688,00 kn.

Nadzor nad radovima obavljali su zaposlenici unutar upravnog odjela za komunalnu djelatnost, gospodarstvo, održivi razvoj i prostorno planiranje općine Kostrena.

Pojedini poslovi na održavanju nerazvrstanih cesta (sanacija pristupnog puta, održavanje ograda uz ceste), povjereni su raznim pravnim i fizičkim osobama na temelju narudžbenica, a postupak javnog natječaja nije proveden i odluku o odabiru izvoditelja nije donijelo općinsko vijeće. Navedeni način obavljanja komunalnih poslova održavanja nerazvrstanih cesta nije u skladu s odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima koje se obavljaju na temelju ugovora i odredbama članka 4. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da komunalne djelatnosti mogu obavljati trgovačko društvo, javna ustanova ili vlastiti pogon koje osniva jedinica lokalne samouprave, te pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji odnosno ugovora o povjeravanju komunalnih poslova. Postupak odabira osobe kojoj će biti povjereni obavljanje komunalnih poslova na temelju pisanih ugovora se provodi javnim natječajem ili prikupljanjem ponuda. Nakon provedenog prikupljanja ponuda ili javnog natječaja, predstavničko tijelo donosi odluku o izboru osobe kojoj će se povjeriti obavljanje komunalnih poslova na temelju ugovora u skladu s odredbama članka 15. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Državni ured za reviziju predlaže povjeravati poslove održavanja nerazvrstanih cesta u dijelu koji se odnosi na sanaciju pristupnog puta, održavanje ograda uz ceste i druge poslove u skladu s donešenom Odlukom o komunalnim djelatnostima koje se obavljaju na temelju ugovora i odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Općina Lokve

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Lokve kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Primorsko-goranske županije. Općina Lokve ima status brdsko-planinskog područja. Površina općine je 42 km², a obuhvaća osam naselja s 1 049 stanovnika. Na koncu 2012. općina Lokve je imala sedam zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta na području općine Lokve je 18,700 km, što čini 445 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 5.739.135,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 261.114,00 kn ili 4,5% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 13.963,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Poslove tekućeg održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Lokve je obavljalo trgovačko društvo na temelju ugovora i provedenog javnog natječaja. Organizaciju održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja jedinstveni upravni odjel.

Nalaz i preporuke

U prosincu 2012. je donesena Odluka o nerazvrstanim cestama i javnim prometnim površinama, kojom je uređeno upravljanje, održavanje, rekonstrukciju i izgradnju nerazvrstanih cesta, kao i zaštitu i poslove nadzora.

Općina Lokve je 1995. izradila register nerazvrstanih cesta s nazivom, oznakom, vrstom i duljinama nerazvrstanih cesta. Prema odredbama Zakona o cestama, jedinice lokalne samouprave vode jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama na svom području, a sadržaj i način vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama propisuje ministar pomorstva, prometa i infrastrukture uz suglasnost ministra nadležnog za poslove komunalnog gospodarstva.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji će osim naziva ili oznake i duljine nerazvrstane ceste, sadržavati podatke o površini nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta

U poslovnim knjigama je evidentirana vrijednost nerazvrstanih cesta u iznosu 8.127.979,00 kn koja se odnosi na ulaganja u pojedine nerazvrstane ceste tijekom godina. Općina nema evidentirane pojedinačne vrijednosti svih nerazvrstanih cesta i ne vodi analitičku evidenciju nerazvrstanih cesta. Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici su obvezni u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora.

Državni ured za reviziju predlaže, u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta koja će sadržavati podatke o vrijednosti pojedinih cesta, te u poslovnim knjigama evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta.

Općina je uskladila stvarno stanje nerazvrstanih cesta s katastarskim česticama koje su evidentirane na katastarskom planu. Prema objašnjenju, zbog nedostatka finansijskih sredstava, nije moguće izraditi geodetski elaborat na području svih katastarskih općina na području općine Lokve, na temelju kojeg bi se moglo upisati sve nerazvrstane ceste na području općine u zemljišne knjige.

Državni ured za reviziju predlaže nastaviti poduzimati aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta na području općine Lokve u zemljišne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i neotuđivog vlasništva općine.

Općinsko vijeće općine Lokve je donijelo program održavanja komunalne infrastrukture za 2012., te izmjene i dopune programa u prosincu 2012. Izvori financiranja su sredstva komunalne naknade, grobne naknade, spomeničke rente, naknade od koncesija, šumskog doprinosa, naknade od korištenja prostora elektrane, vodnog doprinosa i drugih proračunskih prihoda. Izmjenama programa iz prosinca 2012. planirani su rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta na području općine u iznosu 292.300,00 kn. Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. su ostvareni u iznosu 261.114,00 kn ili 10,7% manje od planiranih rashoda. Odnose se na čišćenje snijega u zimskim mjesecima u iznosu 248.801,00 kn i duge radove na nerazvrstanim cestama u iznosu 12.313,00 kn. Općinsko vijeće je u ožujku 2013. prihvatio izvješće o ostvarenju programa održavanja komunalne infrastrukture.

Za nadzor nad radovima održavanja nerazvrstanih cesta je zaključen ugovor za usluge obavljanja stručnog nadzora, a za pojedine poslove održavanja nerazvrstanih cesta zadužen je komunalni redar jedinstvenog upravnog odjela općine Lokve.

Općinsko vijeće je donijelo Odluku o povjeravanju komunalnih poslova na području općine, kojom je utvrđeno da se komunalna djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta i zimske službe povjerava komunalnom društvu u vlasništvu. U kolovozu 2010. sa navedenim društvom je zaključen ugovor na neodređeno vrijeme. Prema odredbama članka 15. Zakona o komunalnom gospodarstvu, ugovor o povjeravanju komunalnih poslova obavezno sadrži djelatnost za koju se zaključuje ugovor, vrijeme na koje se zaključuje ugovor, vrstu i opseg poslova, način određivanja cijene za obavljanje poslova, te način i rok plaćanja, te jamstvo izvršitelja o ispunjenju ugovora.

Osim komunalnog društva u vlasništvu, pojedine poslove održavanja nerazvrstanih cesta (nabava pjeska i soli za posipanje u zimskim uvjetima) u vrijednosti 15.478,00 kn, obavljale su druge pravne osobe na temelju narudžbenica odgovorne osobe bez zaključivanja ugovora, a postupak javnog natječaja nije proveden i odluku o odabiru izvoditelja nije donijelo općinsko vijeće. Navedeni način obavljanja komunalnih poslova održavanja nerazvrstanih cesta nije u skladu s odredbom članka 4. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da komunalne djelatnosti mogu obavljati trgovačko društvo, javna ustanova ili vlastiti pogon koje osniva jedinica lokalne samouprave, te pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji odnosno ugovora o povjeravanju komunalnih poslova. Postupak odabira osobe kojoj će biti povjereni obavljanje komunalnih poslova na temelju pisanog ugovora se provodi javnim natječajem ili prikupljanjem ponuda.

Nakon provedenog prikupljanja ponuda ili javnog natječaja, predstavničko tijelo donosi odluku o izboru osobe kojoj će se povjeriti obavljanje komunalnih poslova na temelju ugovora u skladu s odredbama članka 15. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Državni ured za reviziju predlaže zaključiti ugovor o povjeravanju poslova održavanja nerazvrstanih cesta sa svim propisanim elementima (poslove za koje se zaključuje ugovor, vrijeme na koje se zaključuje ugovor, vrstu i opseg poslova, način određivanja cijene za obavljanje poslova, nadzor i kontrolu obavljenih poslova, način i rok plaćanja, jamstvo izvršitelja o ispunjenju ugovora). Nadalje, predlaže, povjeravati poslove održavanja nerazvrstanih cesta u skladu s donešenom Odluku o povjeravanju komunalnih poslova na području općine i odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Općina Lovran

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Lovran kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Primorsko-goranske županije. Površina općine Lovran je 21 km² i obuhvaća pet naselja s 4 101 stanovnikom. Na koncu 2012. općina Lovran je imala 12 zaposlenika.

Prema podacima općine, u naseljima na području općine Lovran je 21,430 km nerazvrstanih cesta, što čini 1 020 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 35.046.165,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 348.570,00 kn ili 1,0% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 16.266,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Organizaciju poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Lovran obavlja Odsjek za stambeno-komunalni sustav, poslove prostornog uređenja, zaštite okoliša, gospodarstvo, turizam i upravljanje imovinom unutar Jedinstvenog upravnog odjela općine Lovran.

Nalaz i preporuke

Općina Lovran je donijela 1996. Odluku o nerazvrstanim cestama na području općine, kojom se uređuje korištenje, održavanje, zaštita, izgradnja, rekonstrukcija, financiranje, nadzor i upravljanje nerazvrstanim cestama, te izmjene navedene Odluke u 2010. i 2012.

Prema registru nerazvrstanih cesta iz 1995. u naseljima na području općine Lovran je 68 nerazvrstanih cesta ukupne duljine 21,43 km. Registr sadrži podatke o oznaci, nazivu i duljini ceste prema vrsti kolnika. U skladu s odredbama Zakona o cestama, jedinica lokalne samouprave je obvezna voditi jedinstvenu bazu podataka nerazvrstanih cesta. Sadržaj i način vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, do vremena obavljanja revizije (studenzi 2013.), nije donesen.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koja će, osim naziva ili oznake nerazvrstane ceste, opisa ceste i duljine, sadržavati podatke o površini nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine u kojoj je izgrađena cesta.

Prema podacima iz bilance, koncem 2012. vrijednost nerazvrstanih cesta iznosi 11.893.674,00 kn, a odnosi se na ulaganja na nerazvrstanim cestama, dok pojedinačne vrijednosti nerazvrstanih cesta nisu iskazane. Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici su obvezni u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora.

Državni ured za reviziju predlaže, u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta koja će sadržavati podatke o vrijednosti pojedinih cesta, te u poslovnim knjigama evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta.

Općina Lovran nema podataka o ukupnoj duljini nerazvrstanih cesta koja je upisana u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo. Skreće se pozornost, da je u srpnju 2011. stupio na snagu Zakon o cestama, kojim je, zajedno s izmjenama i dopunama navedenog Zakona iz 2013., usklađeno zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije te je, između ostalog, uređen pravni status nerazvrstanih cesta.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta na području općine Lovran u zemljišne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i kao neotuđivog vlasništva općine Lovran.

Održavanje nerazvrstanih cesta obuhvaćeno je Programom održavanja komunalne infrastrukture i uređenog građevinskog zemljišta u 2012. Programom je utvrđen detaljan opis i opseg poslova održavanja s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima, te iskaz finansijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa i izvorima financiranja. Općinsko vijeće općine Lovran je u travnju 2013. prihvatio izvješće o ostvarenju Programa održavanja komunalne infrastrukture i uređenog građevinskog zemljišta u 2012.

Prema navedenom izvješću, rashodi za komunalnu djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta planirani su u iznosu 290.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 238.054,00 kn. Odnose se na održavanje kolnika, održavanje objekata za odvodnju, održavanje opreme cesta, održavanje signalizacije, te zimsku službu. U skladu s odredbama Odluke o nerazvrstanim cestama na području općine Lovran, pod održavanjem nerazvrstanih cesta smatraju se, pored navedenog i poslovi košnje trave i održavanja zelenila uz ceste te je trebalo i rashode za te poslove obuhvatiti u izvršenju programa održavanja. Rashodi za košnju trave i održavanje zelenila uz ceste su ostvareni u iznosu 110.516,00 kn i iskazani su unutar rashoda za održavanje parkova i zelenih površina. Zajedno s ovim rashodima, ukupni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta iznose 348.570,00 kn. Izvori financiranja su sredstva komunalne naknade.

Državni ured za reviziju predlaže obuhvatiti programom održavanja nerazvrstanih cesta sve poslove koji se odnose na održavanje nerazvrstanih cesta u skladu s Odlukom o nerazvrstanim cestama.

Način obavljanja poslova održavanja nerazvrstanih cesta propisan je odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima na području općine Lovran. Odredbama Odluke o uvjetima i mjerilima za povjeravanje obavljanja komunalnih djelatnosti fizičkoj ili pravnoj osobi, propisani su uvjeti i mjerila za provedbu javnog prikupljanja ponuda za obavljanje tih djelatnosti. Prema navedenoj Odluci, izbor osobe kojoj će se povjeriti određeni komunalni poslovi vrši se na temelju ocjene ponude, a u skladu sa sedam navedenih kriterija.

Tijekom 2012. poslove održavanja nerazvrstanih cesta obavljala su dva komunalna društva i pravna osoba. Komunalno društvo u svlasništvu općine Lovran je, na temelju godišnjeg ugovora, obavljalo poslove općeg održavanja kolnika, popravka asfaltnih površina, održavanja bankina, održavanja usjeka, zasječaka i nasipa, održavanja objekata za odvodnju, održavanja opreme cesta, poslove zimske službe te druge poslove.

Poslovi su ugovoreni u vrijednosti 229.843,00 kn, a obavljeni su u vrijednosti 132.901,00 kn što čini 57,8% ugovorene vrijednosti.

Komunalno društvo u vlasništvu općine Lovran je, na temelju godišnjeg ugovora, obavljalo poslove čišćenja i održavanja javnih površina prigradskih putova, pješačkih staza, pokosa uz ceste te košenje trave i korova. Poslovi su ugovoreni i izvršeni u vrijednosti 110.516,00 kn.

Kontrolu obavljenih poslova održavanja nerazvrstanih cesta obavlja samostalni upravni referent za komunalne poslove.

Komunalni poslovi na održavanju prometne signalizacije za razdoblje 2010. - 2014. obavlja pravna osoba na temelju ugovora o povjeravanju. Rashodi za održavanje prometne signalizacije su ostvareni u iznosu 105.153,00 kn.

Općina Lopar

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Lopar kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Primorsko-goranske županije. Površina općine je 26 km² s 1 263 stanovnika. Na koncu 2012. općina Lopar je imala šest zaposlenika.

Prema podacima općine, u naseljima na području općine Lopar je približno 42 km nerazvrstanih cesta, što čini 1 615 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 15.138.863,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 212.444,00 kn ili 1,4% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 5.058,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Organizaciju poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Lopar obavlja Jedinstveni upravni odjel općine Lopar.

Nalaz i preporuke

U travnju 2012. je donesena Odluka o nerazvrstanim cestama kojom se uređuje korištenje, upravljanje, održavanje, građenje, rekonstrukcija, zaštita, financiranje te poslovi nadzora nad nerazvrstanim cestama. Financiranje nerazvrstanih cesta uređeno je djelomično. Navedenom Odlukom je predviđeno plaćanje naknada u pojedinim slučajevima kao što su građenje instalacija, priključaka i prilaza, prekopavanje, prekomjerna uporaba, privremeno zauzimanje nerazvrstanih cesta i slično. Financiranje nije uređeno u cijelosti u skladu s odredbama Zakona o cestama, prema kojima se građenje, rekonstrukcija i održavanje nerazvrstanih cesta, financira iz proračuna jedinice lokalne samouprave, komunalne naknade i komunalnog doprinosa te naknada za osnivanje prava služnosti, prava građenja i prava zakupa na nerazvrstanoj cesti kao i iz drugih izvora.

Državni ured za reviziju predlaže utvrditi izvore financiranja za poslove građenja, rekonstrukcije i održavanja nerazvrstanih cesta u skladu s odredbama Zakona o cestama.

Općina Lopar je ustrojila register nerazvrstanih cesta koji sadrži popis nerazvrstanih cesta koje su podijeljene prema kategorijama (ulice, seoske ceste, seoski putovi, poljski putovi, šetnica s posebnim režimom prometovanja motornim vozilima, šumski putovi-staze ili ceste koje spajaju dva zaseoka). Pojedinačna duljina nerazvrstanih cesta nije navedena, a ukupna duljina cesta je približno 42 km. U skladu s odredbama Zakona o cestama, jedinica lokalne samouprave je obvezna voditi jedinstvenu bazu podataka nerazvrstanih cesta. Sadržaj i način vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, do vremena obavljanja revizije (studenzi 2013.), nije donesen.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koja će, osim naziva ili oznake nerazvrstane ceste, i opisa ceste, sadržavati podatke o duljini i površini nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine u kojoj je izgrađena cesta.

Koncem 2012. vrijednost nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama je 693.061,00 kn, a odnosi se na ulaganja na nerazvrstanim cestama, dok pojedinačne vrijednosti nerazvrstanih cesta nisu iskazane. Prema obrazloženju, većina nerazvrstanih cesta je u tijeku izgradnje, te je iskazana vrijednost imovine u pripremi u iznosu 2.419.266,00 kn. Tijekom 2012. rashodi održavanja i gradnje prate se po pojedinim nerazvrstanim cestama. Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici su obvezni u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora.

Državni ured za reviziju predlaže, u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta koja će sadržavati podatke o vrijednosti pojedinih cesta, te u poslovnim knjigama evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta

Općina Lopar nema podatke o ukupnoj duljini nerazvrstanih cesta upisanih u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo. Skreće se pozornost, da je u srpnju 2011. stupio na snagu Zakon o cestama, kojim je, zajedno s izmjenama i dopunama navedenog Zakona iz 2013., uskladeno zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije te je, između ostalog, uređen pravni status nerazvrstanih cesta.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta na području općine Lopar u zemljišne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i kao neotuđivog vlasništva općine Lopar.

Program održavanja nerazvrstanih cestama donesen je kao dio programa održavanja objekata i uređaja komunalne infrastrukture za 2012. Programom održavanja komunalne infrastrukture je utvrđen opis poslova održavanja nerazvrstanih cesta, ali nije utvrđen opseg poslova. Izvori financiranja su navedeni u ukupnom iznosu cijelog Programa održavanja objekata i uređaja komunalne infrastrukture za 2012, ali ne i po djelatnostima.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja komunalne infrastrukture koji će, osim opisa (vrste) sadržavati opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama utvrđenim u jedinstvenoj bazi podataka o nerazvrstanim cestama, na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja, te utvrditi izvore financiranja.

Općinsko vijeće općine Lopar je u ožujku 2013. prihvatio izvješće o izvršenju Programa održavanja objekata i uređaja komunalne infrastrukture. Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta planirani su u iznosu 220.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 212.444,00 kn, što je za 7.556,00 kn manje od plana. Izvori financiranja su sredstva komunalne naknade.

Način obavljanja komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta nije propisan. Prema odredbama Odluke o utvrđivanju općih akata koji su preuzeti od grada Raba i koji se privremeno primjenjuju na području općine Lopar kao opći akti općine Lopar, općina Lopar primjenjuje odluke grada Raba koje uređuju djelokrug komunalnog gospodarstva dok ne doneše svoje akte.

Prema odredbama privremenog statuta iz prosinca 2006. Općina Lopar je trebala donijeti opće akte kojima se uređuju poslovi iz samoupravnog djelokruga u rokovima određenim zakonom, odnosno u roku od godine dana od dana stupanja na snagu privremenog statuta (prosinac 2007.). Na ovaj način se primjenjuju odredbe Odluke o komunalnim djelatnostima od lokalnog značaja. Navedenom Odlukom nije utvrđen način obavljanja komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta, a drugi akt nije donesen.

U skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu komunalnu djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta mogu obavljati trgovačka društva koja osniva jedinica lokalne samouprave, služba – vlastiti pogon, koji osniva jedinica lokalne samouprave, te pravne i fizičke osobe na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova, pri čemu predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave određuje koje komunalne djelatnosti se mogu obavljati na temelju pisanog ugovora o povjeravanju komunalnih poslova, utvrđuje uvjete i mjerila za provedbu prikupljanja ponuda ili javnog natječaja za povjeravanje određenih komunalnih poslova na temelju ugovora, te nakon provedenog prikupljanja ponuda ili javnog natječaja donosi odluku o izboru osobe kojoj će se povjeriti obavljanje komunalnih poslova na temelju ugovora. Ugovor o povjeravanju određenih komunalnih poslova obavezno sadrži djelatnosti i vrijeme za koje se zaključuje ugovor, vrstu i opseg poslova, način određivanja cijene za obavljanje poslova, način i rok plaćanja, te jamstvo izvršitelja o ispunjenju ugovora, a ugovor se može zaključiti najdulje na četiri godine.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti odluku o obavljanju komunalnih djelatnosti na području općine Lopar, kojom će se urediti način obavljanja komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Tijekom 2012. dio poslova održavanja nerazvrstanih cesta je obavljalo komunalno društvo u vlasništvu općine Lopar na temelju ugovora, a dio poslova pravna i fizička osoba na temelju narudžbenica. Rashodi na temelju ugovora ostvareni u iznosu 77.519,00 kn, a rashodi na temelju narudžbenica u iznosu 134.925,00 kn.

Nakon donošenja odluke o obavljanju komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Lopar, Državni ured za reviziju predlaže obavljati komunalnu djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta u skladu s donesenom odlukom.

Kontrolu obavljenih poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Lopar obavljaju općinski načelnik i komunalni redar.

Općina Lopar dobila je sredstva za prefinanciranje projekta IPA 315 u protuvrijednosti 38.163,85 EUR-a za izgradnju biciklističke staze i kružnu rutu za prometovanje turističkog vlaka u duljini oko 1 000 m. Ukupna planirana sredstva za navedeni projekt u protuvrijednosti 224.792,60 EUR, od čega su sredstva IPA fonda u protuvrijednosti 191.073,71 EUR ili 85,0%, a sredstva proračuna općine Lopar u protuvrijednosti 33.718,89 EUR ili 15,0% planiranih sredstava. U 2012. godini za ovaj projekt su utrošena sredstva u ukupnom iznosu 40.239,00 kn.

Također, sklopljen je Memorandum o razumijevanju za financiranje iz Programa IPARD mjera 301, za izgradnju dijela pristupne ceste prema odlagalištu i radnoj zoni. Planirana su sredstva za izgradnju u iznosu 1.298.215,00 kn i sredstva za projektnu dokumentaciju u iznosu 98.500,00 kn.

Općina Malinska-Dubašnica

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Malinska-Dubašnica kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Primorsko-goranske županije. Površina općine je 39 km² i obuhvaća 21 naselje s 3 134 stanovnika. Na koncu 2012. općina Malinska-Dubašnica je imala 13 zaposlenika.

Prema podacima općine, u naseljima na području općine Malinska-Dubašnica je 56,02 km nerazvrstanih cesta. Gustoća mreže nerazvrstanih cesta iznosi 1 436 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 33.327.755,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 328.495,00 kn ili 1,0% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 5.864,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Organizacija poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Malinska-Dubašnica obavlja se unutar Jedinstvenog upravnog odjela općine Malinska-Dubašnica.

Nalaz i preporuke

Prema odredbama Zakona o cestama, upravljanje, održavanje i građenje nerazvrstanih cesta je u nadležnosti jedinica lokalne samouprave. Općina Malinska-Dubašnica nije donijela akt o nerazvrstanim cestama kojom bi uredila upravljanje, održavanje i građenje nerazvrstanih cesta na svom području.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti akt kojim će se urediti upravljanje, održavanje i izgradnja nerazvrstanih cesta na području jedinice lokalne samouprave, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja nerazvrstanim cestama, te poslovi održavanja (redovno i izvanredno održavanje), građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta te tko ih obavlja, propisati mjere zaštite nerazvrstanih cesta i utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nad poslovima održavanja nerazvrstanih cesta, te tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama. Utvrditi izvore financiranja nerazvrstanih cesta i provedbu upisa nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama.

Prema registru cesta iz 2008. u naseljima na području općine Malinska-Dubašnica su 134 nerazvrstane ceste ukupne duljine 56,02 km. Registr sadrži podatke o oznaci, nazivu i duljini ceste prema vrsti kolnika. Ustrojen je geografski informacijski sustav cesta. U skladu s odredbama Zakona o cestama, jedinica lokalne samouprave je obvezna voditi jedinstvenu bazu podataka nerazvrstanih cesta. Sadržaj i način vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, do vremena obavljanja revizije (studeni 2013.), nije donesen.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koja će, osim naziva ili oznake nerazvrstane ceste, opisa ceste i duljine, sadržavati podatke o površini nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine u kojoj je izgrađena cesta.

Prema podacima iz bilance, koncem 2012. vrijednost nerazvrstanih cesta iznosi 20.793.932,00 kn a odnosi se na ulaganja na nerazvrstanim cestama, dok pojedinačne vrijednosti nerazvrstanih cesta nisu iskazane. Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici su obvezni u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora.

Državni ured za reviziju predlaže, u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta koja će sadržavati podatke o vrijednosti pojedinih cesta, te u poslovnim knjigama evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta.

Općina Malinska-Dubašnica nema podataka o ukupnoj duljini nerazvrstanih cesta koja je upisana u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo. Skreće se pozornost, da je u srpnju 2011. stupio na snagu Zakon o cestama, kojim je, zajedno s izmjenama i dopunama navedenog Zakona iz 2013., usklađeno zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije te je, između ostalog, uređen pravni status nerazvrstanih cesta.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta na području općine Malinska-Dubašnica u zemljišne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i kao neotuđivog vlasništva općine Malinska-Dubašnica.

Održavanje nerazvrstanih cesta obuhvaćeno je Programom održavanja komunalne infrastrukture za 2012. Programom su planirani poslovi održavanja nerazvrstanih cesta s procjenom troškova, ali nije utvrđen opseg poslova održavanja i izvorima financiranja komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta. U skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu program održavanja komunalne infrastrukture sadrži, između ostalog, opis i opseg poslova održavanja s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima, te iskaz finansijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa, s naznakom izvora financiranja.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja komunalne infrastrukture koji će, osim opisa (vrste) sadržavati opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama utvrđenim u jedinstvenoj bazi podataka o nerazvrstanim cestama, na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja, te utvrditi izvore financiranja.

Općinsko vijeće općine Malinska-Dubašnica je u travnju 2013. prihvatio izvješće o ostvarenju Programa održavanja komunalne infrastrukture za 2012. Rashodi za komunalnu djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta planirani su u iznosu 600.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 328.495,00 kn, što je za 271.505,00 kn ili 45,3% manje od plana. Financirani su iz sredstava komunalne naknade u iznosu 275.297,00 kn i iz drugih proračunskih prihoda u iznosu 53.198,00 kn.

Kontrolu obavljenih poslova održavanja nerazvrstanih cesta obavlja Jedinstveni upravni odjel općine Malinska-Dubašnica.

Tijekom 2012. poslove održavanja nerazvrstanih cesta (asfaltiranje, izrada kamenih zidova, uređenje i popravak putova i pješačkih staza, održavanja vertikalne i horizontalne signalizacije, radovi na elektroinstalacijama na cestama) je obavljalo 13 izvoditelja na temelju narudžbenica. Odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima na području općine Malinska-Dubašnica, propisano je obavljanje komunalnih poslova na održavanju nerazvrstanih cesta na temelju ugovora o povjeravanju. Prema navedenoj Odluci, do zaključenja ugovora o povjeravanja komunalnih poslova, komunalne djelatnosti se obavljaju prema odredbama Zakona o javnoj nabavi.

U skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave utvrđuje uvjete i mjerila za provedbu prikupljanja ponuda ili javnog natječaja za povjeravanje komunalnih poslova na temelju ugovora, odluku o objavi prikupljanja ponuda ili javnog natječaja donosi izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave, a nakon provedenog prikupljanja ponuda ili javnog natječaja, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi odluku o izboru osobe s kojom će izvršno tijelo zaključiti ugovor o povjeravanju komunalnih poslova s propisanim elementima na rok najduže do četiri godine.

Državni ured za reviziju predlaže obavljati komunalnu djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta u skladu s donešenom odlukom o obavljanju komunalnih djelatnosti na području općine Malinska-Dubašnica i odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima.

Općina Matulji

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Matulji kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Primorsko-goranske županije. Općina ima status brdsko-planinskog područja. Površina općine Matulji je 176 km² i obuhvaća 23 naselja s 11 246 stanovnika. Na koncu 2012. općina Matulji je imala 20 zaposlenika.

Prema podacima općine, u naseljima na području općine Matulji je 104,07 km nerazvrstanih cesta, što čini 591m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 60.975.440,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 2.250.772,00 kn ili 3,7% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 21.627,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Organizaciju poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Matulji obavlja Odsjek za komunalni sustav unutar Jedinstvenog upravnog odjela općine Matulji.

Nalaz i preporuke

Općina Matulji je donijela 1996. Odluku o nerazvrstanim cestama na području općine Matulji kojom se uređuje korištenje, održavanje, zaštita, izgradnja, rekonstrukcija, financiranje, nadzor i upravljanje nerazvrstanih cesta. Skreće se pozornost, da je u srpnju 2011. stupio na snagu Zakon o cestama, kojim je, zajedno s izmjenama i dopunama navedenog Zakona iz 2013., usklađeno zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije te je, između ostalog, uređen pravni status nerazvrstanih cesta.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti akt kojim će se urediti upravljanje, održavanje i izgradnja nerazvrstanih cesta na području jedinice lokalne samouprave, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja nerazvrstanim cestama, te poslovi održavanja (redovno i izvanredno održavanje), građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta te tko ih obavlja, propisati mjere zaštite nerazvrstanih cesta i utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nad poslovima održavanja nerazvrstanih cesta, te tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama. Utvrditi izvore financiranja nerazvrstanih cesta i provedbu upisa nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama.

Prema registru nerazvrstanih cesta iz 1995. te dopunama registra iz 2010. u naseljima na području općine Matulji su 203 nerazvrstane ceste ukupne duljine 104 070 m. Registar sadrži podatke o oznaci, nazivu i duljini ceste prema vrsti kolnika. U skladu s odredbama Zakona o cestama, jedinica lokalne samouprave je obvezna voditi jedinstvenu bazu podataka nerazvrstanih cesta. Sadržaj i način vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, do vremena obavljanja revizije (studeni 2013.), nije donesen.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koja će, osim naziva ili oznake nerazvrstane ceste, opisa ceste i duljine sadržavati podatke o površini nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine u kojoj je izgrađena cesta.

Prema podacima iz bilance, koncem 2012. vrijednost nerazvrstanih cesta iznosi 13.271.038,00 kn i odnosi se na ulaganja na više nerazvrstanih cesta, dok pojedinačne vrijednosti nerazvrstanih cesta nisu iskazane. Analitička knjigovodstvena evidencija nerazvrstanih cesta u skladu s jedinstvenom bazom podataka nije ustrojena. Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici su obvezni u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primjaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora.

Državni ured za reviziju predlaže, u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta koja će sadržavati podatke o vrijednosti pojedinih cesta, te u poslovnim knjigama evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta,

Općina Matulji nema podataka o ukupnoj duljini nerazvrstanih cesta koja je upisana u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta na području općine Matulji u zemljišne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i kao neotuđivog vlasništva općine Matulji.

Održavanje nerazvrstanih cesta obuhvaćeno je Programom održavanja komunalne infrastrukture za 2012. Programom održavanja komunalne infrastrukture je utvrđen opis poslova održavanja nerazvrstanih cesta, ali nije utvrđen opseg poslova. Izvori financiranja su navedeni u ukupnom iznosu cijelog Programa održavanja objekata i uređaja komunalne infrastrukture u 2012, ali ne i po djelatnostima. Prema proračunu za 2012. izvori financiranja za spomenute poslove održavanja nerazvrstanih cesta su planirani iz općih prihoda i prihoda po posebnim propisima.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja komunalne infrastrukture koji će, uz popis (vrstu), sadržavati opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama utvrđenim u jedinstvenoj bazi podataka o nerazvrstanim cestama, na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja, te utvrditi izvore financiranja.

Općinsko vijeće općine Matulji je u ožujku 2013. prihvatio izješće o ostvarenju Programa održavanja komunalne infrastrukture za 2012. Rashodi za komunalnu djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta planirani su u iznosu 2.285.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 2.250.772,00 kn, što je za 34.228,00 kn ili 1,5% manje od plana. Izvori financiranja su sredstva komunalne naknade u iznosu 1.712.088,00 kn i drugi proračunski prihodi u iznosu 538.684,00 kn.

Način obavljanja poslova održavanja nerazvrstanih cesta propisan je odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima na području općine Matulji.

Prema navedenoj odluci, poslove održavanja nerazvrstanih cesta obavlja komunalno društvo u suvlasništvu općine Matulji, osim poslova obnove horizontalne prometne signalizacije koje obavlja pravna ili fizička osoba na temelju pisanih ugovora o povjeravanju komunalnih poslova.

Za obavljanje kontrole poslova održavanja nerazvrstanih cesta imenovan je zaposlenik odsjeka za komunalni sustav.

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u iznosu 2.250.772,00 kn odnose se na rashode ostvarene na temelju godišnjeg ugovora s komunalnim društvom u suvlasništvu u iznosu 1.899.231,00 kn, na temelju ugovora s pravnom osobom za poslove asfaltiranja u iznosu 169.664,00 kn, održavanja horizontalne prometne signalizacije u iznosu 257.921,00 kn, te na temelju narudžbenica u iznosu 93.621,00 kn. Poslovi održavanja horizontalne prometne signalizacije obavljeni su na temelju ugovora o povjeravanju navedenih poslova.

Poslovi asfaltiranja obavljeni su na temelju ugovora, nakon provedenog postupka prema odredbama Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine 90/11, 83/13).Ugovor o obavljanju poslova asfaltiranja je zaključen na temelju odluke o odabiru koju je donio općinski načelnik. U skladu s odredbama Odluke o nerazvrstanim cestama na području općine Matulji, poslovi obavljanja, zamjene i ojačanja podtla, kolničke konstrukcije i kolničkog zastora većeg obujma u koje između ostalog spadaju poslovi asfaltiranja predstavljaju komunalne poslove održavanja nerazvrstanih cesta. Poslovi asfaltiranja te razni poslovi održavanja nerazvrstanih cesta (poslovi održavanja obavljeni za potrebe mjesnih odbora, hitni popravci, održavanje autobusnih stajališta i ugibališta te drugi radovi), koji su obavljeni na temelju narudžbenica, nisu obavljeni u skladu s odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima na području općine Matulji i Zakona o komunalnom gospodarstvu. Navedenim odredbama je propisano provođenje postupka javnog nadmetanja nakon kojeg odluku o izboru pravne ili fizičke osobe s kojom će se zaključiti ugovor o povjeravanju ovih poslova, donosi općinsko vijeće.

Državni ured za reviziju predlaže obavljati komunalnu djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta u skladu s odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima na području općine Matulji i Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Općina Mošćenička Draga

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Mošćenička Draga kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Primorsko-goranske županije. Površina općine Mošćenička Draga je 45 km² i obuhvaća 14 naselja s 1 535 stanovnika. Na koncu 2012. općina Mošćenička Draga je imala tri zaposlenika.

Prema podacima općine, u naseljima na području općine Mošćenička Draga je 31,17 km nerazvrstanih cesta, što čini 693 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 8.186.001,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 26.065,00 kn ili 0,3% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 836,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Organizaciju poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Mošćenička Draga obavlja Jedinstveni upravni odjel općine Mošćenička Draga.

Nalaz i preporuke

Prema odredbama Zakona o cestama, upravljanje, održavanje i građenje nerazvrstanih cesta je u nadležnosti jedinica lokalne samouprave. Općina Mošćenička Draga nije donijela akt o nerazvrstanim cestama kojim bi uredila upravljanje, održavanje i građenje nerazvrstanih cesta na svom području.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti akt kojim će se urediti upravljanje, održavanje i izgradnja nerazvrstanih cesta na području jedinice lokalne samouprave, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja nerazvrstanim cestama, te poslovi održavanja (redovno i izvanredno održavanje), građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta te tko ih obavlja, propisati mjere zaštite nerazvrstanih cesta i utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nad poslovima održavanja nerazvrstanih cesta, te tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama. Utvrditi izvore financiranja nerazvrstanih cesta i provedbu upisa nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama.

Prema registru nerazvrstanih cesta u naseljima na području općine Mošćenička Draga je 57 nerazvrstanih cesta ukupne duljine 31,17 km. Navedeni registar sadrži podatke o oznaci i nazivu ceste, vrsti kolnika i duljini ceste. U skladu s odredbama Zakona o cestama, jedinica lokalne samouprave je obvezna voditi jedinstvenu bazu podataka nerazvrstanih cesta. Sadržaj i način vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, do vremena obavljanja revizije (studeni 2013.), nije donesen.

Državni ured za reviziju predlaže, donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koja će, osim naziva ili oznake nerazvrstane ceste, opisa ceste i duljine sadržavati podatke o površini nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine u kojoj je izgrađena cesta.

Koncem 2012. u poslovnim knjigama nije iskazana vrijednost nerazvrstanih cesta. Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici su obvezni u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora.

Državni ured za reviziju predlaže, u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta koja će sadržavati podatke o vrijednosti pojedinih cesta, te u poslovnim knjigama evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta.

Općina Mošćenička Draga nema podataka o ukupnoj duljini nerazvrstanih cesta upisanih u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo. Skreće se pozornost, da je u srpnju 2011. stupio na snagu Zakon o cestama, kojim je, zajedno s izmjenama i dopunama navedenog Zakona iz 2013., usklađeno zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije te je, između ostalog, uređen pravni status nerazvrstanih cesta.

Državni ured za reviziju predlaže nastaviti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta na području općine Mošćenička Draga u zemljišne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i kao neotuđivog vlasništva općine Mošćenička Draga.

Program održavanja nerazvrstanih cesta donesen je kao sastavni dio Programa održavanja komunalne infrastrukture na području općine Mošćenička Draga. Programom održavanja nerazvrstanih cesta je utvrđen opis poslova održavanja. Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta planirani su proračunom u ukupnom iznosu 63.000,00 kn. Programom održavanja nerazvrstanih cesta nije utvrđen opseg poslova održavanja s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima, te iskaz finansijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa, s naznakom izvora financiranja što nije u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja komunalne infrastrukture koji će, osim opisa (vrste), sadržavati opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama utvrđenim u jedinstvenoj bazi podataka o nerazvrstanim cestama, na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja, te utvrditi izvore financiranja.

Općinsko vijeće općine Mošćenička Draga je u ožujku 2013. prihvatio izvješće o izvršenju navedenog Programa. Prema navedenom izvješću, rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta planirani su u iznosu 63.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 26.065,00 kn ili 41,4% plana. Izvori financiranja su sredstva komunalne naknade.

Kontrolu poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Mošćenička Draga obavlja komunalni redar.

Način i uvjeti obavljanja održavanja nerazvrstanih cesta uređeni su Odlukom o komunalnim djelatnostima. Prema navedenoj odluci, održavanje nerazvrstanih cesta obuhvaća poslove sanacije zidova, sanacije dotrajalih asfaltnih površina, sanacija udarnih rupa i slično, te poslove obnove i postave prometne signalizacije. Ovi poslovi se obavljaju, nakon provedenog postupka prikupljanja ponuda ili javnog natječaja, na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova. Navedenom Odlukom su propisani kriteriji za odabir najpovoljnije ponude.

Nakon provedenog postupka prikupljanja ponuda, općinsko vijeće općine Mošćenička Draga je donijelo odluku o izboru osobe za obavljanje poslova održavanja nerazvrstanih cesta (sanacija udarnih rupa) te je s izabranom pravnom osobom zaključen ugovor za razdoblje od lipnja do prosinca 2012.

Tijekom 2012. su obavljeni poslovi na održavanju prometne signalizacije te čišćenju snijega i leda na temelju narudžbenica, dok se ugovoreni poslovi sanacije udarnih rupa nisu obavljali.

Državni ured za reviziju predlaže obavljati poslove održavanja nerazvrstanih cesta u skladu s odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima i Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Općina Mrkopalj

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Mrkopalj kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Primorsko-goranske županije. Općina ima status brdsko-planinskog područja. Površina općine je 157 km², a obuhvaća šest naselja s 1 214 stanovnika. Na koncu 2012. općina Mrkopalj je imala šest zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta na području općine Mrkopalj je 14,750 km, što čini 94 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 4.680.208,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 177.559,00 kn ili 3,8% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 12.038,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Poslove tekućeg održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Mrkopalj je obavljalo vlastito trgovačko društvo na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova, pravna osoba na temelju ugovora i provedenog javnog natječaja, te narudžbenica odgovorne osobe bez zaključivanja ugovora. Organizaciju održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja referent za komunalne poslove unutar jedinstvenog upravnog odjela.

Nalaz i preporuke

Prema odredbama Zakona o cestama, upravljanje, održavanje i građenje nerazvrstanih cesta je u nadležnosti jedinica lokalne samouprave. Općina Mrkopalj nije donijela akt o nerazvrstanim cestama kojom bi uredila upravljanje, održavanje i građenje nerazvrstanih cesta na svom području.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti akt kojim će se urediti upravljanje, održavanje i izgradnja nerazvrstanih cesta na području jedinice lokalne samouprave, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja nerazvrstanim cestama, te poslovi održavanja (redovno i izvanredno održavanje), građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta te tko ih obavlja, propisati mjere zaštite nerazvrstanih cesta i utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nad poslovima održavanja nerazvrstanih cesta, te tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama. Utvrditi izvore financiranja nerazvrstanih cesta i provedbu upisa nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama.

Općina Mrkopalj je 1995. izradila register nerazvrstanih cesta s nazivom, oznakom, vrstom i duljinama nerazvrstanih cesta u naseljima koja ukupno iznosi 7,540 km. Register nije ažuriran, a prema podacima općine ukupna duljina nerazvrstanih cesta iznosi 14,750 km. Prema odredbama Zakona o cestama, jedinice lokalne samouprave vode jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama na svom području, a sadržaj i način vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama propisuje ministar pomorstva, prometa i infrastrukture uz suglasnost ministra nadležnog za poslove komunalnog gospodarstva.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji će osim naziva ili oznake i duljine nerazvrstane ceste, sadržavati podatke o površini nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta.

Općina Mrkopalj vodi analitičku evidenciju nerazvrstanih cesta, te je vrijednost nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama evidentirana u iznosu 3.630.734,00 kn.

Općina Mrkopalj nema podatke o duljini cesta upisanih u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi. Od 2011. na području općine se radi katastarska izmjera, koja će po okončanju dati podlogu za izradu geodetskog elaborata i sređivanje imovinsko-pravnih odnosa.

Državni ured za reviziju predlaže, nastaviti s aktivnostima za upis svih nerazvrstanih cesta na području općine Mrkopalj u zemljišne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i kao neotuđivog vlasništva općine.

Općinsko vijeće općine Mrkopalj je donijelo program održavanja komunalne infrastrukture za 2012., te izmjene i dopune programa u prosincu 2012. Izvori financiranja su sredstva komunalne naknade, grobne naknade i drugih proračunskih prihoda. Izmjenama programa iz prosinca 2012. planirani su rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta na području općine u iznosu 156.000,00 kn. Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. su ostvareni u iznosu 177.559,00 kn ili 13,8% više od planiranih rashoda. Programom nije utvrđen opseg poslova održavanja, odnosno nisu utvrđene pojedinačne nerazvrstane ceste ili dijelovi cesta na kojima se planira održavanje s opisom, vrstom, količinom i vrijednosti poslova održavanja koji se trebaju obaviti na svakoj pojedinoj cesti. Općinsko vijeće je u travnju 2013. prihvatio izvješće o ostvarenju programa održavanja komunalne infrastrukture.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja komunalne infrastrukture koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama utvrđenim u jedinstvenoj bazi podataka o nerazvrstanim cestama, na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja.

Općinsko vijeće je donijelo odluku o načinu obavljanja komunalnih djelatnosti, kojom je utvrđeno da se komunalna djelatnost zimskog čišćenja nerazvrstanih cesta može povjeriti pravnoj ili fizičkoj osobi na temelju pisanog ugovora. Navedenom Odlukom su utvrđeni uvjeti i mjerila za provedbu javnog natječaja za povjeravanje poslova održavanja nerazvrstanih cesta. Obavljanje poslova zimskog čišćenja nerazvrstanih cesta povjerenje je pravnoj osobi nakon provedenog postupka javnog natječaja na četiri godine. Odluku o izboru najpovoljnijih ponuditelja donijelo je općinsko vijeće u studenom 2012. Rashodi za zimsko čišćenje nerazvrstanih cesta prema ugovoru za 2012. su ostvareni u iznosu 58.909,00 kn.

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta se odnose na usluge čišćenja cesta od snijega u zimskim uvjetima u iznosu 83.828,00 kn, asfaltiranje udarnih rupa u iznosu 60.688,00 kn, radove na rezanju stabala i košenje trave u iznosu 22.056,00 kn, te poslove održavanja makadamskih cesta u iznosu 10.987,00 kn.

Kontrolu poslova održavanja nerazvrstanih cesta obavlja zaposlenik jedinstvenog upravnog odjela grada odnosno odsjeka za komunalne poslove nadležnog za komunalne poslove.

Dio radova na održavanju nerazvrstanih cesta (rezanje granja, drveća, košenje trave) tijekom 2012. je obavljalo trgovačko društvo u suvlasništvu općine na temelju zaključenog ugovora. Ugovorom nisu utvrđene vrste (opis), količine (opseg), kao ni cijene radova na održavanju nerazvrstanih cesta. Prema ispostavljenim računima navedenog trgovačkog društva, rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta su ostvareni u iznosu 80.459,00 kn. Odredbama Odluke o načinu obavljanja komunalnih djelatnosti, poslovi održavanja nerazvrstanih cesta nisu utvrđeni kao komunalni poslovi koje obavlja trgovačko društvo u suvlasništvu općine Mrkopalj.

Državni ured za reviziju predlaže utvrditi na koji način se obavlja komunalna djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta u skladu sa odredbama Odluke o načinu obavljanja komunalnih djelatnosti i Zakona o komunalnom gospodarstvu. Nadalje, predlaže s trgovačkim društvom u suvlasništvu općine zaključiti ugovor o povjeravanju poslova održavanja nerazvrstanih cesta sa svim propisanim elementima (poslove za koje se zaključuje ugovor, vrijeme na koje se zaključuje ugovor, vrstu i opseg poslova, način određivanja cijene za obavljanje poslova, nadzor i kontrolu obavljenih poslova, način i rok plaćanja, jamstvo izvršitelja o ispunjenju ugovora).

Pojedini poslovi na održavanju nerazvrstanih cesta (asfaltiranje udarnih rupa, rezanje granja uz pomoć auto košare, agregat za beton) u iznosu 38.191,00 kn, povjereni su raznim pravnim i fizičkim osobama na temelju narudžbenica odgovorne osobe bez zaključivanja ugovora. Navedeni način obavljanja komunalnih poslova održavanja nerazvrstanih cesta nije u skladu s odredbom članka 4. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da komunalne djelatnosti mogu obavljati trgovačko društvo, javna ustanova ili vlastiti pogon koje osniva jedinica lokalne samouprave, te pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji odnosno ugovora o povjeravanju komunalnih poslova. Postupak odabira osobe kojoj će biti povjereni obavljanje komunalnih poslova na temelju pisanog ugovora se provodi javnim natječajem ili prikupljanjem ponuda. Nakon provedenog prikupljanja ponuda ili javnog natječaja, predstavničko tijelo donosi odluku o izboru osobe kojoj će se povjeriti obavljanje komunalnih poslova na temelju ugovora u skladu s odredbama članka 15. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Državni ured za reviziju predlaže obavljati komunalnu djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, prema kojim je potrebno utvrditi uvjete i mjerila za provedbu prikupljanja ponuda ili javnog natječaja za povjeravanje poslova održavanja nerazvrstanih cesta pravnim ili fizičkim osobama, donijeti odluku o izboru pravne ili fizičke osobe koja će obavljati poslove na temelju ugovora, nakon provedenog propisanog postupka odabira.

Općina Omišalj

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Omišalj kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Primorsko-goranske županije. Površina općine Omišalj je 39 km² i obuhvaća dva naselja s 2 983 stanovnika. Na koncu 2012. općina Omišalj je imala 16 zaposlenika.

Prema podacima općine, u naseljima na području općine Omišalj je 40,107 km nerazvrstanih cesta, što čini 1 028 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 29.213.036,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 438.283,00 kn ili 1,5% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 10.928,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Organizaciju poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Omišalj obavljaju zaposlenici odsjeka za komunalno gospodarstvo, prostorno planiranje i zaštitu okoliša Jedinstvenog upravnog odjela općine Omišalj.

Nalaz i preporuke

Prema odredbama Zakona o cestama, upravljanje, održavanje i građenje nerazvrstanih cesta je u nadležnosti jedinica lokalne samouprave. Općina Omišalj nije donijela akt o nerazvrstanim cestama kojom bi uredila upravljanje, održavanje i građenje nerazvrstanih cesta na svom području.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti akt kojim će se urediti upravljanje, održavanje i izgradnja nerazvrstanih cesta na području jedinice lokalne samouprave, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja nerazvrstanim cestama, te poslovi održavanja (redovno i izvanredno održavanje), građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta te tko ih obavlja, propisati mjere zaštite nerazvrstanih cesta i utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nad poslovima održavanja nerazvrstanih cesta, te tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama. Utvrditi izvore financiranja nerazvrstanih cesta i provedbu upisa nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama.

Općina Omišalj je ustrojila jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama koja sadrži podatke o oznaci, nazivu i duljini ceste te prikaz katastarskih čestica na kojima se nalazi svaka pojedina nerazvrstana cesta. Obuhvaćeno je 115 nerazvrstanih cesta ukupne duljine 40,107 km. U skladu s odredbama Zakona o cestama, jedinica lokalne samouprave je obvezna voditi jedinstvenu bazu podataka nerazvrstanih cesta. Sadržaj i način vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, do vremena obavljanja revizije (studeni 2013.), nije donesen.

Nakon donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, Državni ured za reviziju predlaže uskladiti sadržaj i način vođenja postojećih evidenciјa o nerazvrstanim cestama.

Koncem 2012. vrijednost nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama je 41.586.525,00 kn. U poslovnim knjigama nije iskazana vrijednost svih nerazvrstanih cesta iz registra nerazvrstanih cesta. Prema katalogu osnovnih sredstava, u poslovnim knjigama su iskazane 72 nerazvrstane ceste ukupne površine 211 689 m². Prema izračunu, uz prepostavku prosječne širine nerazvrstane ceste 6 m, poslovnim knjigama je obuhvaćena vrijednost 35.282 km nerazvrstanih cesta. Katalog osnovnih sredstava sadrži podatke o nazivu nerazvrstane ceste, inventarnom broju i knjigovodstvenoj vrijednosti. Podaci iz registra nerazvrstanih cesta i kataloga osnovnih sredstava nisu u cijelosti usporedivi. Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici su obvezni u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora.

Državni ured za reviziju predlaže povezati podatke iz jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama s podacima iz kataloga osnovnih sredstava te u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta koja će sadržavati podatke o vrijednosti pojedinih cesta, te u poslovnim knjigama evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta,

Ukupna duljina nerazvrstanih cesta upisana je u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo općine Omišalj.

Program održavanja nerazvrstanih cesta donesen je kao sastavni dio Programa održavanja komunalne infrastrukture u 2012., a obuhvaća redovno održavanje, krpanje udarnih jama na kolničkoj konstrukciji, održavanje bijelih cesta i parkirališta, zimsku službu, obnovu horizontalne signalizacije, uređenje nerazvrstanih cesta na dvije lokacije te drugi manji radovi održavanja. Općinsko vijeće općine Omišalj je na sjednici održanoj 14. ožujka 2013. prihvatio izvješće o ostvarenju Programa održavanja komunalne infrastrukture. Do dana obavljanja revizije Izvješće o ostvarenju Programa održavanja komunalne infrastrukture nije objavljeno u službenom glasilu. Rashodi za komunalnu djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta planirani su u iznosu 440.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 438.283,00 kn, što je za 1.717,00 kn manje od plana. Financirani su iz sredstava komunalne naknade.

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u iznosu 438.283,00 kn odnose se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta na temelju ugovora o povjeravanju u iznosu 305.038,00 kn ili 69,6%, te razne poslove održavanja nerazvrstanih cesta koje je obavljalo više pravnih osoba u iznosu 127.580,00 kn ili 15,9% ukupnih rashoda održavanja nerazvrstanih cesta. U skladu s odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima koje se obavljaju na temelju ugovora, općina Omišalj je s pravnom osobom zaključila ugovor o povjeravanju komunalnih poslova održavanja nerazvrstanih cesta u ožujku 2008., na razdoblje četiri godine, odnosno do ožujka 2012. Ugovorenih su poslovi na uređenju makadama, uređenju biciklističkih staza, sanaciji udarnih rupa, te zimska služba. Opseg komunalnih poslova određuje se na temelju Programa održavanja komunalne infrastrukture i ugovara dodatkom ugovoru za proračunsku godinu. Prema dodatku ugovora rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. su ostvareni u iznosu 175.000,00 kn. U skladu s odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima koje se obavljaju na temelju ugovora, u svibnju 2012. je zaključen jednogodišnji ugovor o povjeravanju komunalnih poslova održavanja nerazvrstanih cesta na temelju kojeg su ostvareni rashodi za uređenje nerazvrstane ceste na dvije lokacije te poslovi sanaciji udarnih rupa u iznosu 130.038,00 kn.

Rashodi za redovno održavanje, krpanje udarnih jama na kolničkoj konstrukciji, održavanje bijelih cesta, zimsku službu, obnovu horizontalne signalizacije, te za druge manje radove održavanja ostvareni su u iznosu 127.580,00 kn. Navedene radove je obavljalo više pravnih osoba na temelju ugovora zaključenim u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine 90/11, 83/13) koje uređuju postupke ustupanja radova pojedinačne vrijednosti manje od 70.000,00 kn. Navedeni ugovori su zaključeni na temelju odluka općinskog načelnika, a prije zaključenja nisu provedeni propisani postupci povjeravanja obavljanja komunalnih poslova. Odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima koje se obavljaju na temelju ugovora i Zakona o komunalnom gospodarstvu, je propisano između ostalog, da općinski načelnik donosi i objavljuje odluku o objavi prikupljanja ponuda s propisanim elementima, općinsko vijeće utvrđuje popis najmanje pet ponuditelja kojima se šalje poziv za dostavu ponuda te, nakon što imenovano stručno povjerenstvo obavi postupak prikupljanja ponuda, odluku o izboru osobe s kojom će se zaključiti ugovor o povjeravanju komunalnih poslova održavanja nerazvrstanih cesta s propisanim elementima donosi općinsko vijeće.

Državni ured za reviziju predlaže obavljati komunalnu djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta u skladu s odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima koje se obavljaju na temelju pisanih ugovora i Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Kontrolu obavljenih poslova održavanja nerazvrstanih cesta obavljaju zaposlenici odsjeka za komunalno gospodarstvo, prostorno planiranje i zaštitu okoliša Jedinstvenog upravnog odjela općine Omišalj.

Općina Punat

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Punat kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Primorsko-goranske županije. Površina općine Punat je 34 km² i obuhvaća dva naselja s 1 973 stanovnika. Na koncu 2012. općina Punat je imala 12 zaposlenika.

Prema podacima općine, u naseljima na području općine Punat je 21,973 km nerazvrstanih cesta, što čini 646 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 13.952.912,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 627.247,00 kn ili 4,5% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 28.546,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Organizaciju poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Punat obavljaju zaposlenici Jedinstvenog upravnog odjela općine Punat.

Nalaz i preporuke

U travnju 2012. je donesena Odluka o nerazvrstanim cestama kojom se uređuje korištenje, upravljanje, održavanje, građenje, rekonstrukcija, zaštita, financiranje, te poslovi nadzora nad nerazvrstanim cestama. Odredbama odluke o nerazvrstanim cestama je predviđeno plaćanje naknada u pojedinim slučajevima kao što su građenje instalacija, priključaka i prilaza, prekopavanje, prekomjerna uporaba, privremeno zauzimanje nerazvrstanih cesta i slično. Financiranje nije uređeno u cijelosti u skladu s odredbama Zakona o cestama, prema kojima se građenje, rekonstrukcija i održavanje nerazvrstanih cesta, financira iz proračuna jedinice lokalne samouprave, komunalne naknade i komunalnog doprinosa te naknada za osnivanje prava služnosti, prava građenja i prava zakupa na nerazvrstanoj cesti kao i iz drugih izvora.

Državni ured za reviziju predlaže utvrditi izvore financiranja za poslove građenja, rekonstrukcije i održavanja nerazvrstanih cesta u skladu s odredbama Zakona o cestama.

Prema registru nerazvrstanih cesta u naseljima na području općine Punat je 67 nerazvrstanih cesta ukupne duljine 21,973 km. Registr sadrži podatke o nazivu ceste, podatke na kojima se nalaze nerazvrstane ceste, duljini ceste, te vrsti kolnika, a kod dijela nerazvrstanih cesta je naveden podatak o katastarskim česticama i površini ceste.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koja će, osim naziv ili označke nerazvrstane ceste, opisa ceste i duljine, sadržavati podatke o površini nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine u kojoj je izgrađena cesta.

Prema podacima iz bilance, koncem 2012. vrijednost nerazvrstanih cesta iznosi 4.591.781,00 kn i odnosi se na ulaganja na nerazvrstanim cestama, dok pojedinačne vrijednosti nerazvrstanih cesta nisu iskazane. Analitička knjigovodstvena evidencija nerazvrstanih cesta u skladu s jedinstvenom bazom podataka nije ustrojena.

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici su obvezni u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora.

Državni ured za reviziju predlaže, u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta koja će sadržavati podatke o vrijednosti pojedinih cesta, te u poslovnim knjigama evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta.

Općina Punat nema u potpunosti podatke o ukupnoj duljini nerazvrstanih cesta koja je upisana u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo. Skreće se pozornost, da je u srpnju 2011. stupio na snagu Zakon o cestama, kojim je, zajedno s izmjenama i dopunama navedenog Zakona iz 2013., usklađeno zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije te je, između ostalog, uređen pravni status nerazvrstanih cesta.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta na području općine Punat u zemljišne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i kao neotuđivog vlasništva općine Punat.

Program održavanja nerazvrstanih cesta planiran je unutar programa čišćenja i održavanja javnih površina koji je obuhvaćen Programom održavanja komunalne infrastrukture za 2012. S obzirom da je odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima na području općine Punat, utvrđena komunalna djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta, rashode za ovu komunalnu djelatnost je trebalo zasebno planirati. Programom održavanja komunalne infrastrukture za 2012. nije utvrđen opseg poslova održavanja s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima, te iskaz finansijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa i izvorima financiranja.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti Program održavanja komunalne infrastrukture s propisanim elementima te zasebno planirati rashode za komunalnu djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta u skladu s odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima na području općine Punat i Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Općinsko vijeće općine Punat je u ožujku 2013. prihvatio izvješće o ostvarenju Programa održavanja komunalne infrastrukture u 2012. Rashodi za komunalnu djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta planirani su u iznosu 627.253,00 kn, a ostvareni su u iznosu 627.247,00 kn. Izvori financiranja su sredstva komunalne naknade.

Kontrolu obavljenih poslova održavanja nerazvrstanih cesta obavlja komunalni redar.

Način obavljanja poslova održavanja nerazvrstanih cesta propisan je odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima na području općine Punat. Prema navedenoj Odluci, tijekom 2012. održavanje nerazvrstanih cesta je obavljalo trgovačko društvo u vlasništvu općine Punat na temelju ugovora o održavanju javnih i zelenih površina.

Općina Ravna Gora

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Ravna Gora kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Primorsko-goranske županije. Općina Ravna Gora ima status brdsko-planinskog područja. Površina općine je 82 km², a obuhvaća šest naselja sa 2 430 stanovnika. Na koncu 2012. općina Ravna Gora je imala osam zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta u naseljima na području općine Ravna Gora ukupno iznosi 20,550 km, što čini 251 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 8.679.905,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 533.902,00 kn ili 6,2% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 25.981,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Poslove održavanja nerazvrstanih cesta i poslove zimske službe na području općine Ravna Gora obavljali su jedno trgovačko društvo i jedan obrt (pravna osoba) na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova. Organizaciju održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja zaposlenik odsjeka za komunalni sustav unutar jedinstvenog upravnog odjela općine.

Nalaz i preporuke

Prema odredbama Zakona o cestama, upravljanje, održavanje i građenje nerazvrstanih cesta je u nadležnosti jedinica lokalne samouprave. Općina Ravna Gora nije donijela akt o nerazvrstanim cestama kojom bi uredila upravljanje, održavanje i građenje nerazvrstanih cesta na svom području.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti akt kojim će se urediti upravljanje, održavanje i izgradnja nerazvrstanih cesta na području jedinice lokalne samouprave, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja nerazvrstanim cestama, te poslovi održavanja (redovno i izvanredno održavanje), građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta te tko ih obavlja, propisati mjere zaštite nerazvrstanih cesta i utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nad poslovima održavanja nerazvrstanih cesta, te tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama. Utvrditi izvore financiranja nerazvrstanih cesta i provedbu upisa nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama.

Općina Ravna Gora je ustrojila register nerazvrstanih cesta, koji sadrži podatke o oznaci, broju karte, nazivu, vrsti kolnika, te širini i duljini ceste. Prema podacima iz registra, na području općine je 40 nerazvrstanih cesta ukupne duljine 20,550 km. Prema odredbama Zakona o cestama, jedinice lokalne samouprave vode jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama na svom području, a sadržaj i način vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama propisuje ministar pomorstva, prometa i infrastrukture uz suglasnost ministra nadležnog za poslove komunalnog gospodarstva.

Državni ured za reviziju predlaže do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koja će osim naziva ili oznake nerazvrstane ceste, opisa ceste, duljine i površinu nerazvrstane ceste, sadržavati i broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta upisanih u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu općine, iznosi 17 910 m, a nalaze se na području naselja Ravna Gora, Stari Laz i Stara Sušica. Za druga naselje u tijeku je katastarska izmjera. Koncem 2012. vrijednost nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama je 8.788.506,00 kn.

Državni ured za reviziju predlaže nastaviti s aktivnostima za upis nerazvrstanih cesta na području jedinice lokalne samouprave u zemljišne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i kao neotuđivog vlasništva jedinice lokalne samouprave.

Općinsko vijeće općine Ravna Gora je donijelo program održavanja komunalne infrastrukture za 2012., te izmjene i dopune programa u prosincu 2012. Izvori financiranja su sredstva komunalne naknade, grobne naknade, naknade šumoposjednika za održavanje prometnica i zakup poslovnih prostora. Izmjenama programa iz prosinca 2012. planirani su rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta na području općine u iznosu 610.000,00 kn. Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. su ostvareni u iznosu 533.902,00 kn ili 87,5% od planiranih rashoda. Program održavanja nerazvrstanih cesta sadrži podatke o planiranim finansijskim sredstvima i vrstu radova. Program ne sadrži opis i opseg poslova održavanja odnosno planirane količine radova i procjenu pojedinih troškova po nerazvrstanim cestama, zbog čega je onemogućena kontrola izvršenja programa.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja komunalne infrastrukture koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama utvrđenim u jedinstvenoj bazi podataka o nerazvrstanim cestama, na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja.

U skladu s Odlukom o određivanju komunalnih djelatnosti koje će se obavljati putem ugovora o obavljanju komunalnih poslova, zaključeni su u prosincu 2011., ugovor o povjeravanju komunalnih poslova zimske službe na nerazvrstanim cestama, te u ožujku 2013. s trgovačkim društvom, ugovor o održavanju nerazvrstanih cesta. Ugovori su zaključeni na četverogodišnje razdoblje. Ugovorene su pojedinačne cijene radova, ali nije ugovorenena godišnja vrijednost radova.

Državni ured za reviziju predlaže kod zaključenja ugovora o povjeravanju komunalnih poslova na održavanju nerazvrstanih cesta odrediti godišnju vrijednost radova u skladu s planiranim vrijednosti rashoda za održavanje nerazvrstanih cesta.

Nadzor obavljanja poslova održavanja nerazvrstanih cesta obavlja zaposlenik odsjeka za komunalni sustav jedinstvenog upravnog odjela općine Ravna Gora.

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta se odnose na usluge čišćenja cesta od snijega u zimskim uvjetima u iznosu 239.132,00 kn, sanaciju jedne ceste u iznosu 199.351,00 kn, redovno održavanje nerazvrstanih cesta u iznosu 56.175,00 kn, zamjenu rubnjaka u iznosu 4.856,00 kn, zamjenu prometnih znakova u iznosu 4.694,00 kn, te druge radove na održavanju u iznosu 29.694,00 kn. Najveći udjel u rashodima za održavanje nerazvrstanih cesta čine rashodi za usluge čišćenja cesta od snijega u zimskim uvjetima, odnosno 44,8%.

Općina Skrad

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Skrad kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Primorsko-goranske županije. Općina Skrad ima status brdsko-planinskog područja. Površina općine Skrad je 54 km², a obuhvaća 32 naselja s 1 062 stanovnika. Na koncu 2012. općina Skrad je imala deset zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta u naseljima na području općine Skrad je 40,310 km, što čini 746 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 5.021.942,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 158.961,00 kn ili 3,2% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 3.943,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Poslove tekućeg održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Skrad je obavljalo trgovačko društvo na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova i drugi izvoditelji na temelju narudžbenica. Organizaciju održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja jedinstveni upravni odjel općine.

Nalaz i preporuke

U travnju 2012. je donesena Odluka o nerazvrstanim cestama, kojom je uređeno korištenje, upravljanje, rekonstrukciju, građenje, održavanje, financiranje, zaštitu, te nadzor nerazvrstanih cesta.

Općina Skrad je 2001. izradila register nerazvrstanih cesta s nazivom, oznakom, vrstom i duljinama nerazvrstanih cesta koja ukupno iznosi 40,310 km, od čega se na asfaltirane ceste odnosi 31,520 km, a na makadamske ceste odnosi se 8,790 km. Prema odredbama Zakona o cestama, jedinice lokalne samouprave vode jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama na svom području, a sadržaj i način vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama propisuje ministar pomorstva, prometa i infrastrukture uz suglasnost ministra nadležnog za poslove komunalnog gospodarstva.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koja će osim naziva ili oznake nerazvrstane ceste, opisa ceste i duljine nerazvrstane ceste, sadržavati i površinu nerazvrstane ceste, broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta.

U poslovnim knjigama nije evidentirana vrijednost pojedinih nerazvrstanih cesta, osim ulaganja u jednu cestu tijekom 2012. u iznosu 56.250,00 kn. Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici su obvezni u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora.

Državni ured za reviziju predlaže, u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta koja će sadržavati podatke o vrijednosti pojedinih cesta, te u poslovnim knjigama evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta.

Prema podacima općine Skrad, ceste u duljini 2,820 km su upisane u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi u vlasništvo općine Skrad. Prema odredbama Zakona o cestama, nerazvrstane ceste se upisuju u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta na području općine Skrad u zemljišne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i neotuđivog vlasništva općine.

Općinsko vijeće općine Skrad je donijelo program održavanja komunalne infrastrukture za 2012., te izmjene i dopune programa u svibnju i prosincu 2012. Izvori financiranja su sredstva komunalne naknade, naknade za korištenje prostora elektrane, spomeničke rente, prava služnosti na javnim površinama, grobne naknade, pomoći iz županijskog proračuna, te prihodi od zakupa poslovnih prostora. Izmjenama programa iz prosinca 2012. planirani su rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta i zimsku službu u iznosu 339.000,00 kn. Navedeni rashodi su ostvareni u iznosu 205.348,00 kn ili 60,6% od planiranih rashoda. Program održavanja nerazvrstanih cesta sadrži podatke o planiranim finansijskim sredstvima. Program ne sadrži opseg poslova održavanja nerazvrstanih cesta, odnosno vrstu radova po pojedinim cestama, kao ni procjenu troškova održavanja po pojedinim nerazvrstanim cestama.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja komunalne infrastrukture koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama utvrđenim u jedinstvenoj bazi podataka o nerazvrstanim cestama, na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja.

Odlukom o određivanju komunalnih djelatnosti koje će se obavljati temeljem ugovora o povjeravanju komunalnih poslova iz prosinca 2010., određeno je da se komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta obavljaju na temelju pisanih ugovora. Obavljanje poslova održavanja nerazvrstanih cesta povjereni je u travnju 2011., pravnoj osobi nakon provedenog postupka prikupljanja ponuda na četiri godine. Ugovorom su utvrđeni poslovi odnosno vrste poslova za koje se zaključuje ugovor, opseg poslova (troškovnikom za održavanje nerazvrstanih cesta), vrijeme na koje se zaključuje ugovor, način određivanja cijene za obavljanje poslova (prema jediničnim cijenama iz troškovnika), obavljanje nadzora i kontrole obavljenih poslova (naručitelj). Ugovor ne sadrži odredbe o jamstvu izvršitelja za ispunjenje ugovora.

Državni ured za reviziju predlaže zaključiti ugovor o povjeravanju poslova održavanja nerazvrstanih cesta sa svim elementima prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Radovi na održavanju nerazvrstanih cesta se odnose na redovno održavanje nerazvrstanih cesta u iznosu 62.381,00 kn, sanaciju jedne ceste u iznosu 54.774,00 kn, usluge čišćenja cesta od snijega u zimskim uvjetima u iznosu 46.387,00 kn, nabavu materijala za opremu ceste u iznosu 21.088,00 kn, te druge radove na održavanju u iznosu 20.718,00 kn.

Nadzor obavljanja poslova održavanja nerazvrstanih cesta obavlja načelnik i referent za komunalne poslove unutar jedinstvenog upravnog odjela općine Skrad.

Na temelju otvorenog postupka javne nabave prema odredbama Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine 90/11, 83/13) je zaključen ugovor za sanaciju jedne ceste u vrijednosti 54.774,00 kn uključujući porez na dodanu vrijednost. Tijekom 2012. ugovoreni radovi su izvršeni. Pored navedenog, dio radova na održavanju nerazvrstanih cesta u vrijednosti 41.806,00 kn povjereni su drugim izvoditeljima, bez provedenog postupka javnog natječaja ili prikupljanja ponuda, bez odluke općinskog vijeća. Odlukom o određivanju komunalnih djelatnosti koje će se obavljati temeljem ugovora o povjeravanju komunalnih poslova iz prosinca 2010., određeno je da se komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta obavljaju na temelju pisanog ugovora nakon provedenog postupka javnog natječaja. Prema odredbi članka 15. Zakona o komunalnom gospodarstvu, nakon provedenog prikupljanja ponuda ili javnog natječaja, predstavničko tijelo donosi odluku o izboru osobe kojoj će se povjeriti obavljanje komunalnih poslova na temelju ugovora.

Državni ured za reviziju predlaže povjeriti komunalnu djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta u skladu s odredbama Odluke o određivanju komunalnih djelatnosti koje će se obavljati temeljem ugovora o povjeravanju komunalnih poslova i Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Vinodolska općina

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je Vinodolska općina kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Primorsko-goranske županije. Imala status brdsko-planinskog područja. Površina Vinodolske općine je 152 km², a obuhvaća četiri naselja s 3 577 stanovnika. Na koncu 2012. Vinodolska općina je imala devet zaposlenika.

Prema podacima općine iz 1995., duljina nerazvrstanih cesta u naseljima na području Vinodolske općine je 70,560 km, što čini 464 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 18.144.224,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 469.390,00 kn ili 2,6% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 6.652,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Poslove tekućeg održavanja nerazvrstanih cesta na području Vinodolske općine obavljala su trgovačka društva na temelju postupka javne nabave. Organizaciju održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja upravni odjel za gospodarstvo, gospodarenje prostorom i komunalne poslove.

Nalaz i preporuke

U rujnu 2011. je donesena Odluka o nerazvrstanim cestama, kojom je uređeno upravljanje, održavanje, rekonstrukciju i izgradnju nerazvrstanih cesta, kao i zaštitu i poslove nadzora.

Vinodolska općina je sastavila popis s nazivom, oznakom, vrstom i duljinama nerazvrstanih cesta u naseljima koja ukupno iznosi 70,560 km, od čega se na asfaltirane ceste odnosi 63,140 km, a na makadamske ceste 7,420 km. Prema odredbama Zakona o cestama, jedinice lokalne samouprave vode jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama na svom području, a sadržaj i način vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama propisuje ministar pomorstva, prometa i infrastrukture uz suglasnost ministra nadležnog za poslove komunalnog gospodarstva.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koja će osim naziva ili oznake nerazvrstane ceste, opisa ceste i duljine nerazvrstane ceste, sadržavati površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta.

U poslovnim knjigama nisu evidentirane nerazvrstane ceste koje se nalaze na području Vinodolske općine. Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici su obvezni u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora.

Državni ured za reviziju predlaže, u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta koja će sadržavati podatke o vrijednosti pojedinih cesta, te u poslovnim knjigama evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta.

Vinodolska općina nema podatke o duljini cesta upisanih u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi. Prema odredbama Zakona o cestama, nerazvrstane ceste se upisuju u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta na području Vinodolske općine u zemljišne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i neotuđivog vlasništva općine.

Općinsko vijeće Vinodolske općine je donijelo program održavanja komunalne infrastrukture za 2012., te izmjene i dopune programa u travnju i prosincu 2012. Izvori financiranja su sredstva komunalne naknade, doprinos za šume i drugi proračunski prihodi. Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta planirani su u iznosu 1.360.000,00 kn, a ostvareni u iznosu 469.390,00 kn, odnosno 34,5%. Ostvarenje rashoda ovisi o realnom planiranju rashoda, odnosno ovisi o stupnju pripremljenosti projekata i programa za koje su osigurana novčana sredstva u proračunu. Trebalo bi uskladiti dinamiku ugovaranja radova s dinamikom proračuna. Program održavanja nerazvrstanih cesta sadrži podatke o planiranim finansijskim sredstvima i vrstu radova. Program ne sadrži opis i opseg poslova održavanja odnosno planirane količine radova i procjenu pojedinih troškova po nerazvrstanim cestama, zbog čega je onemogućena kontrola izvršenja programa.

Programom održavanja komunalne infrastrukture obuhvaćeni su radovi na održavanju nerazvrstanih cesta, a odnose se na sanaciju potpornih zidova na nerazvrstanim cestama, sanaciju udarnih rupa i asfaltiranje nerazvrstanih cesta, održavanje odvodnih kanala u zahвату cesta i održavanje prometne signalizacije.

Državni ured za reviziju predlaže kvalitetniju pripremu i planiranje vrijednosti radova na održavanju nerazvrstanih cesta u skladu s proračunskim sredstvima osiguranim za tu namjenu. Nadalje, predlaže, donijeti godišnji program održavanja komunalne infrastrukture koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama utvrđenim u jedinstvenoj bazi podataka o nerazvrstanim cestama, na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja.

Odlukom o komunalnim djelatnostima iz svibnja 2011., određeno je da se komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta može povjeriti fizičkoj ili pravnoj osobi na temelju pisanog ugovora. Navedenom Odlukom su utvrđeni uvjeti i mjerila za provedbu prikupljanja ponuda ili javnog natječaja za povjeravanje određenih komunalnih poslova na temelju ugovora.

Za kontrolu obavljenih poslova održavanja nerazvrstanih cesta za 2012. zadužen je komunalni redar (odsjek za komunalni sustav), a za pojedina investicijska održavanja nerazvrstanih cesta je zaključen ugovor za usluge obavljanja stručnog nadzora.

Godišnji ugovor za investicijsko održavanje nerazvrstanih cesta u vrijednosti 311.938,00 kn s porezom na dodanu vrijednost je zaključen na temelju otvorenog postupka javne nabave prema odredbama Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine 90/11, 83/13). Ugovoreni radovi su izvršeni u iznosu 184.249,00 kn. Osim ugovorenog, isti izvoditelj je obavio i druge radove na održavanju nerazvrstanih cesta na temelju narudžbenica u vrijednosti 41.755,00 kn.

Pored navedenog, dio radova na održavanju nerazvrstanih cesta u vrijednosti 54.025,00 kn povjeren je drugim izvoditeljima, bez provedenog postupka javnog natječaja ili prikupljanja ponuda, bez odluke općinskog vijeća. Odlukom o komunalnim djelatnostima iz lipnja 2011. i izmjenama iz listopada 2012., određeno je da se komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta obavljaju na temelju pisanog ugovora. Prema odredbama članka 24. Odluke o komunalnim djelatnostima, postupak odabira osobe kojoj će biti povjereni obavljanje komunalnih poslova na temelju ugovora se provodi javnim natječajem ili prikupljanjem ponuda. Prema odredbi članka 15. Zakona o komunalnom gospodarstvu, nakon provedenog prikupljanja ponuda ili javnog natječaja, predstavničko tijelo donosi odluku o izboru osobe kojoj će se povjeriti obavljanje komunalnih poslova na temelju ugovora.

Državni ured za reviziju predlaže poslove održavanja nerazvrstanih cesta povjeriti pravnim i fizičkim osobama na temelju pisanog ugovora, a nakon provedenog postupka prikupljanja ponuda ili javnog natječaja, predstavničko tijelo donosi odluku o izboru pravne ili fizičke osobe koja će obavljati poslove na temelju ugovora, nakon čega odgovorna osoba zaključuje ugovor o povjeravanju poslova održavanja nerazvrstanih cesta sa svim propisanim elementima, u skladu s odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima i Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Općina Viškovo

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Viškovo kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Primorsko-goranske županije. Površina općine Viškovo je 19 km² i obuhvaća sedam naselja s 14 445 stanovnika. Na koncu 2012. općina Viškovo je imala 14 zaposlenika.

Prema podacima općine, u naseljima na području općine Viškovo je 84,0 km nerazvrstanih cesta, što čini 4 421m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 68.245.039,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 1.593.926,00 kn ili 2,3% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 18.975,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Organizaciju poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Viškovo obavlja Upravni odjel za urbanizam, komunalni sustav i ekologiju.

Nalaz i preporuke

U veljači 1996. je donesena Odluka o nerazvrstanim cestama na području općine Viškovo kojom je uređeno korištenje, održavanje, izgradnja, rekonstrukcija, zaštita, financiranje, nadzor i inspekcija nerazvrstanih cesta. Skreće se pozornost, da je u srpnju 2011. stupio na snagu Zakon o cestama, kojim je, zajedno s izmjenama i dopunama navedenog Zakona iz 2013., uskladeno zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije te je, između ostalog, uređen pravni status nerazvrstanih cesta.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti akt kojim će se urediti upravljanje, održavanje i izgradnja nerazvrstanih cesta na području jedinice lokalne samouprave, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja nerazvrstanim cestama, te poslovi održavanja (redovno i izvanredno održavanje), građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta te tko ih obavlja, propisati mjere zaštite nerazvrstanih cesta i utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nad poslovima održavanja nerazvrstanih cesta, te tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama. Utvrditi izvore financiranja nerazvrstanih cesta i provedbu upisa nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama.

Općina Viškovo je u suradnji s ovlaštenom geodetskim uredom pokrenula tijekom 2012. postupak ažuriranja i popisivanja nerazvrstanih cesta u vidu registra nerazvrstanih cesta. Prema predmetnom registru ukupna duljina nerazvrstanih cesta iznosi 84 km.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, obaviti popis nerazvrstanih cesta na području jedinice lokalne samouprave, te ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji će sadržavati naziv ili oznaku nerazvrstane ceste, opis ceste, duljinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine u kojoj je izgrađena cesta.

Koncem 2012. vrijednost nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama je 31.977.506,00 kn, a odnosi se na ulaganja na nerazvrstanim cestama, dok pojedinačne vrijednosti nerazvrstanih cesta nisu iskazane. Analitička knjigovodstvena evidencija nerazvrstanih cesta u skladu s jedinstvenom bazom podataka nije ustrojena. Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici su obvezni u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primjera, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora.

Državni ured za reviziju predlaže, u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta koja će sadržavati podatke o vrijednosti pojedinih cesta, te u poslovnim knjigama evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta.

U zemljišne knjige je upisano kao javno dobro u općoj uporabi 59 km nerazvrstanih cesta.

Državni ured za reviziju predlaže nastaviti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta na području općine Viškovo u zemljišne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i kao neotuđivog vlasništva općine Viškovo.

Program održavanja nerazvrstanih cesta donesen je kao sastavni dio Programa godišnjeg održavanja komunalne infrastrukture na području općine Viškovo. Općinsko vijeće općine Viškovo je u travnju 2013. prihvatio izješće o izvršenju Programa godišnjeg održavanja komunalne infrastrukture na području općine Viškovo. Prema navedenom izješću, rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta planirani su u iznosu 1.590.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 1.593.926,00 kn, što je za 3.926,00 kn više od plana. Financirani su iz sredstava komunalne naknade.

Kontrolu poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Viškovo obavlja komunalni redar i ovlašteni nadzor.

Način obavljanja komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta propisan je odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima. Navedenom Odlukom propisani su uvjeti i mjerila za provedbu prikupljanja ponuda ili javnog natječaja za povjeravanje određenih komunalnih poslova na temelju ugovora. Nakon provedenog javnog natječaja, s fizičkom osobom je zaključen ugovor o obavljanju redovnog i izvanrednog održavanja nerazvrstanih cesta, javnih površina, mjesnog groblja te zimske službe za dvije godine, 2012. i 2013. Tijekom 2012. rashodi prema ugovoru su ostvareni u iznosu 1.928.788,00 kn, od čega se na održavanje cesta odnosi 1.329.292,00 kn. Za konačni obračun radova sastavljen je zapisnik.

Općina Vrbnik

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Vrbnik kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Primorsko-goranske županije. Površina općine Vrbnik je 50 km^2 i obuhvaća četiri naselja s 1 260 stanovnika. Na koncu 2012. općina Vrbnik je imala četiri zaposlenika.

Prema podacima općine, u naseljima na području općine Vrbnik je $41,660 \text{ km}$ nerazvrstanih cesta, što čini 833 m/km^2 .

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 5.916.683,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 241.396,00 kn ili 4,1% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 5.794,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Organizaciju poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području općine obavljaju zaposlenici Jedinstvenog upravnog odjela općine Vrbnik.

Nalaz i preporuke

U travnju 2013. je donesena Odluka o nerazvrstanim cestama na području općine Vrbnik kojom je uređeno korištenje, upravljanje, građenje, rekonstrukcija i održavanje nerazvrstanih cesta, kontrola i nadzor nad izvođenjem radova na nerazvrstanim cestama te mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta. Financiranje nerazvrstanih cesta uređeno je djelomično. Navedenom Odlukom je predviđeno plaćanje naknada u pojedinim slučajevima kao što su građenje instalacija, priključaka i prilaza, prekopavanje, prekomjerna uporaba, privremeno zauzimanje nerazvrstanih cesta i slično. Financiranje nije uređeno u cijelosti u skladu s odredbama Zakona o cestama, prema kojima se građenje, rekonstrukcija i održavanje nerazvrstanih cesta, financira iz proračuna jedinice lokalne samouprave, komunalne naknade i komunalnog doprinosa te naknada za osnivanje prava služnosti, prava građenja i prava zakupa na nerazvrstanoj cesti kao i iz drugih izvora.

Državni ured za reviziju predlaže utvrditi izvore financiranja za poslove građenja, rekonstrukcije i održavanja nerazvrstanih cesta u skladu s odredbama Zakona o cestama.

Prema registru nerazvrstanih cesta iz 1995., u naseljima na području općine Vrbnik je 56 nerazvrstanih cesta ukupne duljine 41 660 m. Registar sadrži podatke o oznaci, nazivu i duljini ceste prema vrsti kolnika. Sastavni dio Odluke o nerazvrstanim cestama iz travnja 2013. je register nerazvrstanih cesta koji sadrži pregled prometnica na području općine Vrbnik. Navedene su 64 ulice, 29 nerazvrstanih cesta iz starog registra te 23 novih nerazvrstanih cesta prema izmjenama i dopunama prostornog plana. Kod pojedinih novih nerazvrstanih cesta je navedena duljina, dok kod ostalih prometnica nema podatka o duljini.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koja će uz naziv ili oznaku nerazvrstane ceste i opis ceste, sadržavati podatke o duljini i površini nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine u kojoj je izgrađena cesta.

Koncem 2012. vrijednost nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama je 9.405.766,00 kn, a odnosi se na ulaganja na nerazvrstanim cestama, dok pojedinačne vrijednosti nerazvrstanih cesta nisu iskazane. Analitička knjigovodstvena evidencija nerazvrstanih cesta u skladu s jedinstvenom bazom podataka nije ustrojena. Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici su obvezni u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora.

Državni ured za reviziju predlaže, u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta koja će sadržavati podatke o vrijednosti pojedinih cesta, te u poslovnim knjigama evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta.

Prema obrazloženju, općina Vrbnik nema potpune podatke o ukupnoj duljini nerazvrstanih cesta upisanih u zemljišne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i kao neotuđivog vlasništva općine Vrbnik, jer su u posjedovnim listovima podaci o ukupnoj površini puta te navodi da je u tijeku postupak utvrđivanja katastarskih čestica na kojima se nalaze nerazvrstane ceste. Skreće se pozornost, da je u srpnju 2011. stupio na snagu Zakon o cestama, kojim je, zajedno s izmjenama i dopunama navedenog Zakona iz 2013., usklađeno zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije te je, između ostalog, uređen pravni status nerazvrstanih cesta.

Državni ured za reviziju predlaže nastaviti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta na području općine Vrbnik u zemljišne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i kao neotuđivog vlasništva općine Vrbnik.

Program održavanja nerazvrstanih cesta donesen je kao sastavni dio Programa održavanja komunalne infrastrukture za djelatnosti iz stavka 1. članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu u 2012. u općini Vrbnik. Općinsko vijeće je u travnju 2013. prihvatiло izvještaj o izvršenju proračuna za 2012. te izvješće o izvršenju Programa održavanja komunalne infrastrukture za djelatnosti iz stavka 1. članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu za 2012. u općini Vrbnik.

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta su obuhvaćeni u različitom obujmu kod planiranja i izvršenja navedenog Programa održavanja te proračuna općine Vrbnik za 2012. Prema navedenom programu održavanja ovi rashodi planirani su u iznosu 300.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 98.487,00 kn i odnose se na radove na izradi suhozida, prijevoz materijala i nasipavanje nerazvrstanih cesta, nabavu i postavljanje prometne signalizacije i drugo na više lokacija. Prema izvještaju o izvršenju proračuna rashodi za program održavanja nerazvrstanih cesta planirani su u iznosu 448.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 241.396,00 kn te sadrže, osim rashoda obuhvaćenih Programom održavanja, rashode za uređenje pješačkih staza i zamjenu ograda u ukupnom iznosu 142.909,00 kn. Odredbama Odluke o nerazvrstanim cestama na području općine Vrbnik, pod pojmom nerazvrstane ceste razumijevaju se, između ostalog, pješačke staze, a zaštitne ograde su pripadajući dio nerazvrstanih cesta te je u skladu s tim Programom održavanja trebalo obuhvatiti i navedene rashode koji su obuhvaćeni proračunom. Osim toga, odredbama Zakona o proračunu (Narodne novine 87/08 i 136/12) i Pravilnika o proračunskim klasifikacijama (Narodne novine 26/10), prihodi, primici, rashodi i izdaci proračuna se iskazuju, između ostalog, prema programskoj klasifikaciji te se rashode i izdaci iskazuju kroz aktivnosti i projekte, koji su povezani u programe temeljem zajedničkih ciljeva. Kako se radi o istom programu, ovi rashodi bi trebali biti usklađeni.

Državni ured za reviziju predlaže iznos i strukturu planiranih rashoda za održavanje nerazvrstanih cesta u Programu održavanja komunalne infrastrukture uskladiti s iznosom i strukturom rashoda za održavanje nerazvrstanih cesta planiranih proračunom općine Vrbnik, te, programom održavanja nerazvrstanih cesta obuhvatiti sve poslove koji se odnose na održavanje nerazvrstanih cesta u skladu s odredbama općinske Odluke o nerazvrstanim cestama.

Programom održavanja komunalne infrastrukture je utvrđen opis poslova održavanja nerazvrstanih cesta, ali nije utvrđen opseg poslova Izvori financiranja su komunalna naknada i drugi proračunski prihodi, ali nisu navedeni planirani iznosi.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja komunalne infrastrukture koji će, osim opisa (vrste), sadržavati opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama utvrđenim u jedinstvenoj bazi podataka o nerazvrstanim cestama, na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja, te utvrditi izvore financiranja.

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u iznosu 241.396,00 kn odnose se na razne poslove održavanja nerazvrstanih cesta koje je obavljalo više pravnih osoba na temelju narudžbenica. Prema odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima od značaja za općinu Vrbnik iz 2004., komunalna djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta povjerava se fizičkoj ili pravnoj osobi na temelju pisanog ugovora. Navedenom Odlukom nisu propisani uvjeti i mjerila za provedbu postupka povjeravanja poslova održavanja nerazvrstanih cesta. U skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave određuje uvjete i mjerila za provedbu prikupljanja ponuda ili javnog natječaja za povjeravanje određenih komunalnih poslova na temelju ugovora, odluku o objavi prikupljanja ponuda ili javnog natječaja donosi izvršno tijelo, a nakon provedenog prikupljanja ponuda ili javnog natječaja, predstavničko tijelo donosi odluku o izboru osobe kojoj će se povjeriti obavljanje komunalnih poslova na temelju ugovora te izvršno tijelo zaključuje ugovor o povjeravanju određenih komunalnih poslova s propisanim elementima i najdulje na četiri godine.

Državni ured za reviziju predlaže propisati posebnim aktom način, uvjete i mjerila za provedbu prikupljanja ponuda ili javnog natječaja za povjeravanje komunalnih djelatnosti te obavljati komunalnu djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta u skladu s odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima i Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Kontrolu poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Vrbnik obavlja komunalni redar.

OCJENA UČINKOVITOSTI ODRŽAVANJA NERAZVRSTANIH CESTA

Jedinice lokalne samouprave su odgovorne za održavanje nerazvrstanih cesta na svom području. Državni ured za reviziju ocjenjuje da održavanje nerazvrstanih cesta na području jedinica lokalne samouprave Primorsko-goranske županije nije dovoljno učinkovito. Revizijom održavanja nerazvrstanih cesta su utvrđene nepravilnosti i propusti koje je potrebno otkloniti kako bi se povećala učinkovitost održavanja nerazvrstanih cesta. Zbog navedenog se predlaže:

- donijeti akt kojim će se urediti upravljanje, održavanje i izgradnja nerazvrstanih cesta na području jedinice lokalne samouprave, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja nerazvrstanim cestama, te poslovi održavanja (redovno i izvanredno održavanje), građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta te tko ih obavlja, propisati mjere zaštite nerazvrstanih cesta i utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nad poslovima održavanja nerazvrstanih cesta, te tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama; Utvrditi izvore financiranja nerazvrstanih cesta i provedbu upisa nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama,
- do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, obaviti popis nerazvrstanih cesta na području jedinice lokalne samouprave, te ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji će sadržavati naziv ili oznaku nerazvrstane ceste, opis ceste, duljinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine u kojoj je izgrađena cesta,
- u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta koja će sadržavati podatke o vrijednosti pojedinih cesta, te u poslovnim knjigama evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta,
- poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta na području jedinice lokalne samouprave u zemljišne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i kao neotuđivog vlasništva jedinice lokalne samouprave,
- donijeti godišnji program održavanja komunalne infrastrukture koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama utvrđenim u jedinstvenoj bazi podataka o nerazvrstanim cestama, na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja, te utvrditi izvore financiranja; Programom održavanja nerazvrstanih cesta obuhvatiti sve poslove koji se odnose na održavanje nerazvrstanih cesta, te pratiti izvršenje godišnjeg programa održavanja komunalne infrastrukture i u propisanom roku (do konca ožujka tekuće godine za prethodnu godinu) podnosići predstavničkom tijelu izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture na području jedinice lokalne samouprave prema svim elementima godišnjeg programa,
- obavljati komunalnu djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta u skladu s donešenom odlukom o obavljanju komunalnih djelatnosti na području jedinice lokalne samouprave,

- za poslove održavanja nerazvrstanih cesta koji se povjeravaju pravnim i fizičkim osobama na temelju pisanog ugovora, potrebno je utvrditi uvjete i mjerila za provedbu prikupljanja ponuda ili javnog natječaja za povjeravanje tih komunalnih poslova; Odluku o objavi prikupljanja ponuda ili javnog natječaja donosi izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave, a nakon provedenog prikupljanja ponuda ili javnog natječaja, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi odluku o izboru osobe kojoj će se povjeriti obavljanje komunalnih poslova na temelju ugovora; na temelju odluke predstavničkog tijela, izvršno tijelo zaključuje ugovor o povjeravanju određenih komunalnih poslova koji obvezatno sadrži djelatnost za koju se zaključuje ugovor, vrijeme na koje se zaključuje, vrstu i opseg poslova, način određivanja cijene za obavljanje poslova, način i rok plaćanja, te jamstvo izvršitelja o ispunjenju ugovora; Ugovor o povjeravanju komunalnih poslova se može zaključiti najdulje na četiri godine,
- u slučaju da trgovačko društvo u vlasništvu jedinice lokalne samouprave nije tehnički opremljeno ili stručno osposobljeno za obavljanje pojedinih poslova održavanja nerazvrstanih cesta i navedene poslove ustupa drugim izvoditeljima, odrediti poslove održavanja nerazvrstanih cesta koje trgovačko društvo ne obavlja, te odabratи jedan od načina obavljanja održavanja poslova održavanja nerazvrstanih cesta u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, te
- zaključiti ugovor o povjeravanju poslova održavanja nerazvrstanih cesta sa svim propisanim elementima, odnosno ugovorom utvrditi opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama, te zaključiti ugovor o održavanju nerazvrstanih cesta u skladu s godišnjim programom održavanja komunalne infrastrukture i pratiti izvršenje ugovora, odnosno obavljenih poslova prema vrstama, količini i ugovorenoj cijeni.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi se provedbom navedenih preporuka povećala usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima te učinkovitost održavanja nerazvrstanih cesta na području jedinica lokalne samouprave Primorsko-goranske županije.

OČITOVARJE JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE

Jedinice lokalne samouprave Primorsko-goranske županije su se očitovale na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti i prihvatile nalaze i preporuke Državnog ureda za reviziju. U očitovanju navode okolnosti u kojima su propusti i nepravilnosti učinjeni, te razloge zbog kojih održavanje nerazvrstanih cesta nije dovoljno učinkovito.

Jedinice lokalne samouprave u očitovanju navode da će postupati po preporukama Državnog ureda za reviziju. Gradovi Cres i Crikvenica, te općina Jelenje u očitovanju navode da je u postupku izrade i donošenje akta o nerazvrstanim cestama. Grad Kraljevica i općina Viškovo navode da su započele aktivnosti vezane za usklađivanje navedenog akta, a općina Čavle navodi da je pripremila akt o nerazvrstanim cestama koji će proslijediti općinskom vijeću na usvajanje. Grad Čabar i općine Brod Moravice, Dobrinj i Jelenje navode da su započeli s izradom popisa nerazvrstanih cesta na temelju koje će se ustrojiti jedinstvena baza podataka. Gradovi Bakar i Delnice, te općine Čavle i Kostrena u očitovanju navode da će nastaviti s aktivnostima upisa nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i kao neotuđivog vlasništva jedinice lokalne samouprave, a grad Rijeka, te većina jedinica lokalne samouprave su počeli poduzimati aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige, te su za tu namjenu osigurali finansijska sredstva u proračunu za 2014. Grad Kraljevica je u očitovanju naveo da su u prijedlogu Programa održavanja komunalne infrastrukture za 2014., navedeni svi poslovi održavanja nerazvrstanih cesta, a općina Matulji je navela da je u izmjenama Programa održavanja komunalne infrastrukture za 2013., utvrdila opseg i opis poslova održavanja nerazvrstanih cesta. Općina Jelenje navodi da je u postupku izrade nova Odluka o komunalnim djelatnostima. Grad Crikvenica navodi da je ispravljena nepravilnost povjeravanja komunalne djelatnosti održavanja horizontalne signalizacije i usklađena s Odlukom o komunalnim djelatnostima. Općina Mošćenička Draga u očitovanju navodi da je tijekom 2013. provela postupke javnog prikupljanja ponuda za obavljanje komunalnih djelatnosti, a općina Vrbnik je propisala uvjete i mjerila za povjeravanje komunalnih poslova na temelju pisanih ugovora.